

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 13 юни 2024 г.
(OR. en)

2021/0424(COD)
LEX 2366

PE-CONS 105/1/23
REV 1

ENER 722
ENV 1554
CLIMA 675
IND 720
RECH 577
COMPET 1317
ECOFIN 1439
CODEC 2607

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ОТНОСНО ВЪТРЕШНИТЕ ПАЗАРИ НА ГАЗ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ,
ПРИРОДЕН ГАЗ И ВОДОРОД, ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТИ (ЕС) № 1227/2011,
(ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 И (ЕС) 2022/869 И НА РЕШЕНИЕ (ЕС) 2017/684
И ЗА ОТМЯНА НА РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 715/2009
(ПРЕРАБОТЕН ТЕКСТ)**

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 юни 2024 година

относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород,
за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942
и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684
и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009
(преработен текст)

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 323, 26.8.2022 г., стр. 101.

² ОВ С 498, 30.12.2022 г., стр. 83.

³ Позиция на Европейския парламент от 11 април 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 21 май 2024 г.

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета⁴ е бил неколkokратно и съществено изменян. Поради необходимостта от по-нататъшни изменения и с оглед на постигане на яснота посоченият регламент следва да бъде преработен.
- (2) Вътрешният пазар за природен газ, който постепенно се изгражда от 1999 г. насам, е предназначен да предоставя действителен избор за всички потребители в Съюза, били те граждани или предприятия, на нови стопански възможности и по-интензивна трансгранична търговия, с цел да се постигне повишаване на ефективността, конкурентни цени и по-високи стандарти на услугите и да се допринесе за сигурност на доставките и устойчиво развитие.

⁴ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

- (3) С Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета⁵ Съюзът поема ангажимент за намаляване на емисиите на парникови газове. Правилата за вътрешния пазар на газообразни горива трябва да бъдат приведени в съответствие с посочения регламент. В този контекст Съюзът определи как да актуализира своите енергийни пазари, включително по отношение на декарбонизацията на пазарите на газ, в съобщенията на Комисията от 8 юли 2020 г., озаглавени „Тласък за неутралната по отношение на климата икономика: Стратегия на ЕС за интеграция на енергийната система“ и „Стратегия за използването на водорода за неутрална по отношение на климата Европа“ („Стратегията на ЕС за водорода“), както и в резолюцията на Европейския парламент от 10 юли 2020 г. относно всеобхватен европейски подход към съхранението на енергия⁶. Настоящият регламент следва да допринесе за постигането на целта на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове, като същевременно се гарантира сигурността на доставките и правилното функциониране на вътрешните пазари на природен газ и водород.

⁵ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁶ Резолюция на Европейския парламент от 10 юли 2020 г. относно всеобхватен европейски подход към съхранението на енергия (2019/2189(INI)) (ОВ C 371, 15.9.2021 г., стр. 58).

- (4) Настоящият регламент допълва свързаната политика на Съюза и съответните законодателни инструменти, и по-специално предложените съгласно съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейски зелен пакт“, като регламенти (ЕС) 2023/857⁷, (ЕС) 2023/957⁸, (ЕС) 2023/1805⁹ и (ЕС) 2023/2405¹⁰ на Европейския парламент и на Съвета и директиви (ЕС) 2023/959¹¹, (ЕС) 2023/1791¹² и (ЕС) 2023/2413¹³ на Европейския парламент и на Съвета, които имат за цел да се създадат стимули за декарбонизацията на икономиката на Съюза и да се гарантира, че тя продължава да се движи в посока неутрален по отношение на климата Съюз до 2050 г., в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1119. Основната цел на настоящия регламент е да се даде възможност и да се улесни този преход към неутралност по отношение на климата, като се гарантира разрастването на пазара на водород и на ефикасен пазар на природен газ.

⁷ Регламент (ЕС) 2023/857 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/842 за задължителните годишни намаления на емисиите на парникови газове за държавите членки през периода 2021 – 2030 г., допринасящи за действията в областта на климата в изпълнение на задълженията, поети по Парижкото споразумение, и на Регламент (ЕС) 2018/1999 (ОВ L 111, 26.4.2023 г., стр. 1).

⁸ Регламент (ЕС) 2023/957 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2015/757 с цел да се предвиди включването на дейностите в областта на морския транспорт в системата на ЕС за търговия с емисии, както и мониторингът, докладването и проверката на емисиите на допълнителни парникови газове и емисиите от допълнителни видове кораби (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 105).

⁹ Регламент (ЕС) 2023/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. относно използването на възобновяеми и нисковъглеродни горива в морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 234, 22.9.2023 г., стр. 48).

¹⁰ Регламент (ЕС) 2023/2405 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт (инициатива ReFuelEU — сектор „Авиация“) (ОВ L, 2023/2405, 31.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).

¹¹ Директива (ЕС) 2023/959 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за изменение на Директива 2003/87/ЕО за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и Решение (ЕС) 2015/1814 относно създаването и функционирането на резерв за стабилност на пазара за системата на Съюза за търговия с емисии на парникови газове (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 134).

¹² Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (ОВ L 231, 20.9.2023 г., стр. 1).

¹³ Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета (ОВ L, 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

- (5) Настоящият регламент има за цел да улесни навлизането на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ и на водород в енергийната система, което ще позволи преориентиране от използването на изкопаем газ и ще позволи на газа от възобновяеми източници и нисковъглеродния газ и на водорода да играят важна роля в постигането на целите на Съюза в областта на климата за 2030 г. и за постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Настоящият регламент има за цел също така да създаде регулаторна рамка, която да предоставя възможност и стимули на всички участници на пазара да се преорientsират от използването на изкопаем газ и да планират своите дейности, за да се избегне възникването на зависимост, и има за цел да се гарантира постепенно и навременно поетапно преустановяване на използването на изкопаем газ, по-специално във всички съответни промишлени сектори и за целите на отоплението.

- (6) В стратегията на ЕС за водорода се признава, че поради различния потенциал на държавите членки за производство на водород от възобновяеми източници един отворен и конкурентен вътрешен пазар с безпрепятствена трансгранична търговия има значителни предимства по отношение на конкуренцията, достъпността и сигурността на доставките. Освен това в стратегията на ЕС за водорода се подчертава, че преминаването към ликвиден пазар със стоково базирана търговия с водород ще улесни навлизането на нови производители и ще бъде от полза за по-задълбочена интеграция с други енергоносители и ще създаде надеждни ценови сигнали за инвестиционни решения и оперативни решения. Следователно правилата, установени в настоящия регламент, следва да улесняват появата на пазари на водород, стоково базираната търговия с водород и възникването на ликвидни центрове за търговия. Всички неоправдани пречки, включително непропорционалните тарифи в точките на междусистемно свързване, следва да бъдат отстранявани от държавите членки. Като се отчитат присъщите различия, съществуващите правила, разработени за пазарите на електроенергия и природен газ и позволяващи ефективни търговски операции и търговия, следва да се обмислят и за пазар на водород. Въпреки че с настоящия регламент се определят общите принципи, приложими към функционирането на пазара на водород, е целесъобразно при прилагането на тези принципи да се вземе предвид етапът на развитие на този пазар.

- (7) Подкрепата за въгледобивните и въглеродно интензивните региони при поетапното преустановяване на използването на изкопаеми горива и при поетапното преминаване към енергия от възобновяеми източници е ключов елемент от политиката за справедлив преход. Тази подкрепа трябва да се осъществява в съответствие с относимата правна рамка, по-специално Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴, който създава условия за финансиране на технологии за енергия от възобновяеми източници. Комисията играе ключова роля за осигуряването на такава подкрепа за националните политики, насочени към постепенно намаляване на съществуващите мощности за производство и добив на въглища и други твърди изкопаеми горива. Този процес изисква финансиране за справяне със социалното и икономическото въздействие, включително за преквалификацията на работната сила за целите на прехода към чиста енергия на регионите, които претърпяват структурни промени. При подкрепата за въгледобивните и въглеродно интензивните региони ще трябва да се вземат предвид специфичните цели, обхват и критерии на всяка съответна програма на Съюза за финансиране. Фондът за справедлив преход не предоставя финансиране на технологии, различни от технологиите за енергия от възобновяеми източници.
- (8) Директива (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета¹⁵⁺ предвижда възможността за съществуването на комбиниран оператор на система. Следователно правилата, установени в настоящия регламент, не изискват промени в организацията на националните системи, които отговарят на съответните разпоредби на същата директива.

¹⁴ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

¹⁵ Директива (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно общи правила за вътрешните пазари за газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L, ..., ELI: ...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на тази директива в бележката под линия.

- (9) Необходимо е да се предвидят критериите, съгласно които се определят тарифите за достъп до мрежата, за да се гарантира, че те напълно съответстват на принципа за недискриминация и на необходимостта от правилно функциониращ вътрешен пазар, че те вземат изцяло предвид необходимостта от цялостност на системата, че отразяват действително направените разходи, доколкото такива разходи отговарят на тези на ефикасен и структурно сравним мрежов оператор, че са прозрачни, като същевременно включват необходимата възвръщаемост на инвестициите, както и че осигуряват възможност за интегрирането на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ. Правилата относно тарифите за достъп до мрежите, установени в настоящия регламент, се допълват с нови правила относно тарифите за достъп до мрежите, по-специално в мрежовите кодекси и насоките, приети съгласно настоящия регламент, в регламенти (ЕС) 2022/869¹⁶ и (ЕС) 2024/...¹⁷⁺ на Европейския парламент и на Съвета и в директиви (ЕС) 2018/2001¹⁸ и (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за намаляване на емисиите на метан в сектора на енергетиката и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/942 (ОВ L, ..., ELI: ...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 86/23 (2021/0423(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на посочения регламент в бележката под линия.

¹⁸ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

- (10) По принцип, най-ефикасно е инфраструктурата да се финансира със средства от приходите, които се получават от нейните ползватели, и да се избягва кръстосаното субсидиране. Освен това в случая на регламентирания актив кръстосаното субсидиране би било несъвместимо с общия принцип, според който тарифите трябва да отразяват разходите. В изключителни случаи кръстосаното субсидиране при все това би могло да принесе ползи за обществото, по-специално в ранните фази от разработването на мрежи, когато резервираният капацитет е нисък в сравнение с техническия капацитет и има значителна неопределеност по отношение на това кога ще се прояви бъдещото търсене на капацитет. Поради това кръстосаното субсидиране може да допринесе за разумни и предсказуеми тарифи за ранните ползватели на мрежи и да намали риска за инвестициите на операторите на мрежи, което да способства за инвестиционен климат, който е в подкрепа на целите на Съюза за декарбонизация. Като алтернатива на очакваните по-високи мрежови тарифи, които иначе би трябвало да се начисляват на ранните ползватели на мрежите за водород, следва да е възможно операторите на мрежи за водород да разпределят разходите за развитие на мрежите във времето, което ще позволи на държавите членки да предоставят възможността бъдещите ползватели да заплатят част от първоначалните разходи чрез разпределяне на разходите към различни периоди. Такова разпределение на разходите към различни периоди, както и базовата методология за него и неговите характеристики, следва да подлежат на одобрение от страна на регулаторния орган. Държавите членки следва да могат да съпътстват този механизъм с мерки за покриване на финансовия риск за операторите на мрежи за водород, като например държавна гаранция, при условие че те са в съответствие с член 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Когато финансирането на мрежи чрез тарифи за достъп до мрежата, заплащани от ползвателите на мрежата, не е жизнеспособно, регулаторният орган следва да може да разрешава финансови трансфери между отделни регулирани услуги от мрежите за природен газ и за водород при определени условия. Разходите за проучванията за осъществимост, свързани с промяната на предназначението на мрежите за природен газ към мрежи за водород, не следва да се считат за кръстосано субсидиране. Кръстосаното субсидиране не следва да се финансира от ползвателите на мрежи в други държави членки и поради това е целесъобразно финансови средства за кръстосано субсидиране да се събират само от изходните точки към крайните клиенти в рамките на една и съща държава членка. Освен това, тъй като кръстосано субсидиране се използва в изключителни случаи, следва да се гарантира, че то е пропорционално, прозрачно, ограничено във времето и е поставено под регулаторен надзор, при условие че Комисията и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER), създадена с Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета¹⁹, бъдат уведомени за това.

¹⁹ Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

- (11) Използването на пазарно основани инструменти, като например търгове, за определяне на тарифите трябва да е съвместимо с Директива (ЕС) 2024/...⁺ и Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията²⁰.
- (12) Необходимо е наличието на общ минимален пакет от услуги за достъп на трети страни, с което да се въведе в практиката общ минимален стандарт за достъп, валиден за целия Съюз, и да се гарантира, че услугите за достъп на трети страни са в удовлетворителна степен съвместими, както и да се позволи усвояване на ползите, произтичащи от правилно функциониращ вътрешен пазар на природен газ.
- (13) Договореностите относно достъпа на трети страни следва да се основават на принципите, определени в настоящия регламент. Организацията на входно-изходните системи, които дават възможност за свободно разпределение на природен газ въз основа на гарантиран капацитет, беше приветствана от XXIV-ия Европейски регулаторен форум за газ (Мадридския форум) през октомври 2013 г. Поради това следва да се въведе определение за входно-изходна система, което ще спомогне за постигането на еднакви условия на конкуренция за газа от възобновяеми източници и нисковъглеродния газ, независимо дали са свързани на равнището на преноса, или на равнището на разпределението. Определянето на тарифите за операторите на газоразпределителни системи и операторите на разпределителни мрежи за водород и организацията на разпределението на капацитет между равнището на пренос и равнището на разпределение за природен газ и водород следва да бъдат оставени на регулаторните органи въз основа на принципите, установени в Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

²⁰ Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределение на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (ОБ L 72, 17.3.2017 г., стр. 1).

- (14) Достъпът до входно-изходната система следва по принцип да се основава на гарантиран капацитет. От мрежовите оператори следва да се изисква да си сътрудничат по начин, увеличаващ максимално предлагането на гарантиран капацитет, което от своя страна дава възможност на ползвателите на мрежите, въз основа на гарантиран капацитет, свободно да разпределят постъпващия или напускащия природен газ за всяка входна или изходна точка в една и съща входно-изходна система.
- (15) Държавите членки следва да могат да установят пълна или частична регионална интеграция при обединяването на две или повече съседни входно-изходни системи. Следва да е възможно частичната регионална интеграция да обхваща различни зони на балансиране като важна стъпка за интегриране на фрагментираните пазари на природен газ и за подобряване на функционирането на вътрешния пазар на природен газ.
- (16) Когато се предприема интеграция на регионален пазар, съответните оператори на газопреносни системи и регулаторните органи следва да решават въпроси, които имат трансгранично въздействие, като например структурите на тарифите, режима на балансиране, капацитетите в оставащите трансгранични точки, инвестиционните планове и изпълнението на задачите на операторите на преносни системи и на регулаторните органи.
- (17) Условен капацитет следва да се предлага само когато мрежовите оператори не са в състояние да предложат гарантиран капацитет. Мрежовите оператори следва да определят по прозрачен и ясен начин условията за условния капацитет въз основа на експлоатационните ограничения. За да се избегне разпокъсване на пазара на природен газ и да се осигури спазването на принципа на предоставяне на ефикасен достъп на трети страни, регулаторният орган следва да одобри условията и да гарантира, че броят на свързаните с условен капацитет продукти е ограничен.

- (18) Следва да се постигне достатъчно равнище на трансграничен междусистемен капацитет за природен газ и да се насърчава пазарната интеграция, с цел да се завърши изграждането на вътрешния пазар на природен газ.
- (19) Настоящият регламент има за цел да подкрепи производството на устойчив биометан в Съюза. В работния документ на службите на Комисията от 18 май 2022 г. „Изпълнение на плана за действие REPowerEU: Потребности от инвестиции, ускорител на водорода и постигане на целите за биометан“, придружаващ съобщението на Комисията от 18 май 2022 г., озаглавено „План REPower EU“ („планът REPowerEU“), Комисията предложи да се увеличи значително производството на устойчив биометан в Съюза до 35 млрд. куб. метра годишно до 2030 г.

- (20) Координираното картографиране на внедряването на биогаз и биометан служи като инструмент за държавите членки за определяне на приноса на биометана към техните прогнозни траектории за периода 2021—2030 г., включително очакваното общо брутно крайно потребление на енергия и общата планирана инсталирана мощност, както е предвидено в техните интегрирани национални планове в областите на енергетиката и климата. Когато държавите членки са установили национални траектории за биогаз и биометан, те следва да посочат в своите национални планове в областите на енергетиката и климата политики и мерки за тяхното развитие, като например приемане на национални стратегии за устойчив биогаз и биометан или определяне на национални цели за годишно производство или потребление на биометан, изразени в абсолютни количества или като процент от обема на природния газ, потребляван от клиентите, свързани към мрежата за природен газ. За да се улесни това, Комисията предостави на държавите членки, притежаващи значителен потенциал за биометан, анализ на националния им потенциал, както и предложения как този потенциал би могъл да се оползотвори най-добре. Освен това съгласно член 25, параграф 2, буква б) от Директива (ЕС) 2018/2001 държавите членки могат да вземат предвид за целите на транспортния сектор, посочени в член 25, параграф 1 от посочената директива, биогаза, който се подава в националната газопреносна и разпределителна инфраструктура.

- (21) Необходимо е да се увеличат сътрудничеството и координацията между операторите на газопреносни системи и — когато е целесъобразно — между операторите на газоразпределителни системи, за да се създадат мрежови кодекси за предоставяне и управление на ефективен и прозрачен достъп до трансграничните преносни мрежи, както и за да се осигури координирано и в достатъчна степен ориентирано към бъдещето планиране и стабилно техническо развитие на системата за природен газ в Съюза, включително изграждането на междусистемен капацитет, при спазване на екологичните изисквания. Мрежовите кодекси следва да съответстват на рамковите насоки, които са с необвързващ характер и които са разработени от ACER. ACER следва да участва в прегледа, основан на факти, на проектите на мрежови кодекси, включително в съобразяването им с рамковите насоки, както и следва да има право да ги препоръчва за приемане от Комисията. ACER следва да прави оценка на предложените изменения на мрежовите кодекси, както и следва да има право да ги препоръчва за приемане от Комисията. Операторите на газопреносни системи следва да експлоатират своите мрежи в съответствие с тези мрежови кодекси.

- (22) С цел да се гарантира оптимално управление на преносната мрежа за природен газ в Съюза, следва да бъде предвидена Европейска мрежа на операторите на газопреносни системи (наричана по-долу „ЕМОПС за газ“). С цел да се гарантира справедливо представителство на малките, невзаимосвързаните или изолираните държави членки, операторите на преносни системи за природен газ, които се ползват от дерогация от член 60 от Директива (ЕС) 2024/...⁺⁺ съгласно член 86 от посочената директива, следва да могат да бъдат членове на ЕМОПС за газ, наред с операторите на преносни системи за природен газ. При одобряването на устава на ЕМОПС за газ Комисията може да се стреми да гарантира подходящо диференциране на членските права, което да отразява различния статут на членовете. Задачите на ЕМОПС за газ следва да бъдат изпълнявани в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията, които са приложими към решенията на ЕМОПС за газ. Задачите на ЕМОПС за газ следва да са ясно определени и методите ѝ на работа следва да гарантират нейната ефикасност, прозрачност и представителен характер. Когато е целесъобразно, мрежовите кодекси могат да бъдат разработвани съвместно от ЕМОПС за газ и Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород (ЕМОМВ) по отношение на междусекторни въпроси. Изготвените от ЕМОПС за газ мрежови кодекси нямат за цел да заменят необходимите национални технически правила, приложими за въпроси, които не са трансгранични. Тъй като чрез подход на регионално равнище може да бъде постигнат по-ефективен напредък, операторите на газопреносни системи следва да изградят регионални структури в рамките на цялостната структура на сътрудничество, като същевременно се уверят, че резултатите на регионално равнище са съвместими с мрежовите кодекси и необвързващите десетгодишни планове за развитие на мрежата на равнището на Съюза. Сътрудничеството в рамките на подобни регионални структури предполага ефективно отделяне на дейностите, свързани с мрежата, от дейностите по производство и доставка. При липсата на такова отделяне регионалното сътрудничество между операторите на газопреносни системи създава риск от антиконкурентно поведение. Държавите членки следва да насърчават сътрудничеството и да следят за ефективността при експлоатацията на мрежата на регионално равнище. Сътрудничеството на регионално равнище следва да бъде съвместимо с напредъка в посока на конкурентни и ефикасни вътрешни пазари на природен газ и водород.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- (23) За да се гарантира по-голяма прозрачност по отношение на развитието на преносната мрежа за природен газ в Съюза, ЕМОПС за газ следва да изготвя, да публикува и редовно да актуализира необвързващ десетгодишен план за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз (наричан по-долу „план за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз“) въз основа на съвместен сценарий и обхващащ взаимовръзките модел. Планът за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз следва да бъде разработен при прозрачен процес, който включва съдържателни обществени консултации, включително участие на независими научни организации, и да се основава на обективни и научни критерии. За тази цел Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата може да предостави информация относно сценариите за Плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз съгласно Регламент (ЕС) 2022/869. Този план за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз следва да включва жизнеспособни мрежи за пренос на природен газ и необходимите регионални свързващи точки, подходящи от търговска гледна точка или от гледна точка на сигурността на доставките. Планът за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз следва да насърчава принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място и интеграцията на енергийната система и да допринася за разумното и рационално използване на природните ресурси и за постигането на целите на Съюза в областите на климата и енергетиката.

- (24) За да се засили конкуренцията чрез ликвиден пазар за природен газ на едро, е от особено значение природният газ да може да бъде търгуван независимо от местоположението му в системата. Единственият начин да се направи това е чрез предоставяне на свобода за ползвателите на мрежата да правят самостоятелно заявки за входящ и изходящ капацитет, като по този начин създават пренос на природен газ по зони, вместо по договорни пътеки. За да се осигури свобода за самостоятелно резервиране на капацитет във входните и изходните точки, тарифите, определени за една входна точка, следва да не са свързани с тарифите, определени за една изходна точка, а вместо това следва да се предлагат поотделно за тези точки и тарифата следва да не обединява входна и изходна такса в рамките на една цена.
- (25) В Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията²¹ се установяват правила за определяне на технически правила, чрез които се изгражда режим на балансиране, като същевременно се оставят различни възможности за избор на концепция за всеки режим на балансиране, който се прилага в дадена входно-изходна система. Съчетанието от избраните възможности води до конкретния режим на балансиране, приложим в дадена входно-изходна система, което понастоящем предимно съвпада с териториите на държавите членки.
- (26) Ползвателите на мрежата следва да носят отговорността за балансиране на своите входящи и изходящи количества с платформите за търговия, създадени за улесняване на търговията с природен газ между ползвателите на мрежата. За да се гарантира равен достъп до пазара на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, зоната на балансиране следва да обхваща, доколкото е възможно, и равнището на газоразпределителната система. За обмен на природен газ между балансовите сметки на ползвателите на мрежата следва да се използва виртуалната търговска точка.

²¹ Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (ОВ L 91, 27.3.2014 г., стр. 15).

- (27) Позоваването на хармонизирани договори за пренос в контекста на недискриминационен достъп до мрежата на операторите на газопреносни системи не означава, че условията на договорите за пренос на даден системен оператор в някоя държава членка трябва да са идентични с тези на друг оператор на газопреносна система в същата или в друга държава членка, освен ако са определени минимални изисквания, които трябва да залегнат във всички договори за пренос.
- (28) Необходим е равен достъп до информация по отношение на физическото състояние и ефикасността на системата, така че всички участници на пазара да могат да преценят цялостното състояние на търсенето и предлагането и да открият причините за промените на цените на едро. Това включва по-прецизна информация за търсенето и предлагането, капацитета на мрежата, потоците и поддръжката, балансирането, разполагаемостта и използването на съоръжения за съхранение. Значението на тази информация за функционирането на пазара изисква да бъдат намалени действащите ограничения за публикуване от съображения за поверителност.
- (29) Изискванията за поверителност на чувствителната търговска информация обаче са особено важни, когато става въпрос за данни от стратегически търговски характер за съответното предприятие, когато има само един-единствен ползвател на съоръжение за съхранение на природен газ, или когато става въпрос за данни, отнасящи се до изходни точки в рамките на дадена система или подсистема, която не е свързана с друга преносна или газоразпределителна система, а с един-единствен краен промишлен клиент, и когато публикуването на такива данни би разкрило поверителна информация за производствения процес на този клиент.

- (30) За да се увеличи доверието в пазара, участниците на пазара трябва да бъдат сигурни, че на извършителите на злоупотреби могат да се наложат ефективни, пропорционални и възпиращи санкции. Компетентните органи следва да бъдат оправомощени да разследват ефективно твърденията за злоупотреба с пазара. За тази цел компетентните органи се нуждаят от достъп до данни, които дават информация за оперативните решения, взети от предприятията за доставка. На пазара на природен газ всички тези решения се съобщават на операторите на системи под формата на резервиране на капацитет, заявки и освободени потоци. Операторите на системи следва да съхраняват информация за това, която да е налична и леснодостъпна за компетентните органи за определен период от време. Освен това компетентните органи следва редовно да следят за спазването на правилата от операторите на системи.
- (31) Достъпът до съоръжения за съхранение на природен газ и до съоръжения за втечнен природен газ (ВПП) не е достатъчен в някои държави членки и следователно е необходимо да се усъвършенства прилагането на съществуващите правила по отношение на прозрачността и целите на плана REPowerEU. При това усъвършенстване следва да се вземат предвид потенциалът и навлизането на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ за тези съоръжения на вътрешния пазар.
- (32) Недискриминационните и прозрачни системи за балансиране за природен газ, използвани от оператори на газопреносни системи, са важни механизми, по-специално за новите участници на пазара, които вероятно биха изпитали по-големи затруднения при балансиране на общия си портфейл на продажби в сравнение с предприятията с вече установени позиции на даден пазар. Затова е необходимо да се създадат правила, които да гарантират, че операторите на газопреносни системи използват тези механизми по начин, който е съвместим с условията за недискриминационен, прозрачен и ефективен достъп до мрежата.

- (33) Регулаторните органи следва да гарантират спазване на настоящия регламент, както и на мрежовите кодекси и на насоките, приети съгласно него.
- (34) В насоките, предвидени в приложение, са установени по-подробни правила. Когато е необходимо, тези правила следва да се развиват с течение на времето, като се вземат под внимание различията между националните системи за природен газ и тяхното развитие.
- (35) Когато предлага да се изменят насоките, предвидени в приложението, Комисията следва да осигури предварителна консултация с всички заинтересовани от тези насоки страни, представени от професионалните организации, и с държавите членки в рамките на Мадридския форум.
- (36) От държавите членки и компетентните национални органи следва да се изисква да предоставят на Комисията при поискване съответната информация. Искането за информация следва да включва причините, поради които информацията е необходима за целите на прилагането на настоящия регламент. Такава информация следва да се третира като поверителна от Комисията.
- (37) Настоящият регламент, както и мрежовите кодекси и насоките, приети съгласно него, не засягат прилагането на правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- (38) Държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност следва да работят в тясно сътрудничество по всички въпроси, свързани с разработването на интегриран регион за търговия с природен газ, и следва да не вземат мерки, които застрашават по-нататъшната интеграция на пазарите на природен газ или сигурността на доставките на държавите членки и договарящите се страни.

- (39) Енергийният преход и продължаващата интеграция на пазара на природен газ изискват още по-голяма прозрачност по отношение на разрешените или целевите приходи на операторите на газопреносни системи. На тази информация трябва да се основават редица решения относно мрежите за природен газ. Така например по-голяма прозрачност от тази, която съществува понастоящем, е необходима по отношение на прехвърлянето на свързани с преноса активи от оператор на мрежа за природен газ към оператор на мрежа за водород, както и по отношение на прилагането на механизъм за компенсиране между операторите на газопреносни системи. Освен това за оценките на развитието на тарифите в дългосрочен план е нужна яснота както по отношение на търсенето на природен газ, така и по отношение на прогнозите за разходите. Прозрачността по отношение на разрешените приходи вероятно ще улесни прогнозите за разходите. Регулаторните органи следва по-специално да предоставят редовно информация относно методиката, използвана за изчисляване на приходите на операторите на газопреносни системи, стойността на тяхната регулаторна база от активи и нейната амортизация с течение на времето, стойността на оперативните разходи, приложимата спрямо операторите на газопреносни системи цена на капитала, приложимите стимули и надбавки, както и относно дългосрочното развитие на тарифите за пренос въз основа на очакваните промени в разрешените или целевите приходи на операторите на газопреносни системи и в търсенето на природен газ. За да се гарантира правилното координиране на процеса на събиране и тълкуване на данните за прозрачното и възпроизводимо сравнително проучване на ефикасността на операторите на газопреносни системи, ACER следва да поддържа връзка с операторите на газопреносни системи и ЕМОПС за газ.

- (40) Разходът на операторите на газопреносни системи е предимно постоянен разход. Техният модел на стопанска дейност и действащите понастоящем национални регулаторни рамки изхождат от допускането, че мрежите им се използват дългосрочно и имат дълги срокове на амортизация: от 30 до 60 години. Поради това в контекста на енергийния преход регулаторните органи следва да могат да предвиждат намаляването в търсенето на природен газ, за да адаптират своевременно регулаторните разпоредби и да предотвратяват ситуации, при които възстановяването на разходите на операторите на газопреносни системи посредством тарифите застрашава ценовата достъпност на природния газ за клиентите поради повишено съотношение между постоянните разходи и търсенето на природен газ. Когато е необходимо, може да бъдат изменени например амортизационният профил или доходността на свързаните с преноса активи.
- (41) Необходимо е да се повиши прозрачността относно разрешените или целевите приходи на операторите на газопреносни системи, за да се осигури възможност за сравнение и оценка от страна на ползвателите на мрежите. Прозрачността следва да се повиши също така с цел да се улесни трансграничното сътрудничество и създаването на механизми за компенсиране между операторите на газопреносни системи или с оглед на регионалната интеграция, или с оглед на прилагането на тарифни отстъпки за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, както е предвидено в настоящия регламент.

- (42) С цел да се използват най-икономичните места за производството на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, за ползвателите на мрежите следва да има отстъпки от капацитетно базираните тарифи. Тези отстъпки следва да включват отстъпка за подаването от съоръжения за производство на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, отстъпка от тарифи във входните точки от и изходните точки към съоръжения за съхранение на природен газ и отстъпка в трансграничните тарифи в точките на междусистемно свързване между държавите членки. Регулаторните органи следва да могат да решат да не прилагат отстъпките от тези тарифи при определени обстоятелства. В случай на промяна в стойността на отстъпки, които не са трансгранични, регулаторният орган следва да постигне баланс между интересите на ползвателите и на операторите на мрежата, като има предвид стабилните финансови рамки конкретно предназначени за съществуващите инвестиции, по-специално за съоръженията за производство на газ от възобновяеми източници. Когато е възможно, показателите или условията за промяна в отстъпката следва да се предоставят достатъчно време преди вземането на решение за промяна. Тази отстъпка следва да не влияе върху общата методика за определяне на тарифите, а следва да се предоставя впоследствие върху съответната тарифа. За да могат да ползват отстъпката, ползвателите на мрежата следва да представят на оператора на газопреносна система изискваната информация въз основа на сертификат за устойчивост, регистриран в базата данни на Съюза, посочена в член 31а от Директива (ЕС) 2018/2001.
- (43) Намаляването на приходите вследствие на прилагането на отстъпките следва да се разглежда като намаляване на общите приходи, например поради намалени продажби на капацитет, и ще трябва да се възстановят своевременно посредством тарифите — например чрез увеличаване на конкретни тарифи в съответствие с общите правила, установени в настоящия регламент.

- (44) С цел да се увеличи ефикасността в газоразпределителните мрежи за природен газ в Съюза и да се гарантира тясно сътрудничество с операторите на газопреносни системи и ЕМОПС за газ, както и да се увеличи ефикасността в разпределителните мрежи за водород в Съюза и да се гарантира тясно сътрудничество с операторите на мрежи за пренос на водород и с ЕМОМВ, следва да се установи Организация на операторите на разпределителни системи в Европейския съюз (ООРСЕС). ООРСЕС следва да включва и операторите на газоразпределителни системи за природен газ и следва да може да включва операторите на разпределителни мрежи за водород. Задачите на ООРСЕС следва да бъдат ясно определени и методите ѝ на работа следва да гарантират нейната ефикасност, прозрачност и представителност сред операторите на газоразпределителни системи и на разпределителни мрежи за водород в Съюза. ООРСЕС следва да има свободата да изготвя своя устав и процедурен правилник, като се отчитат различията между секторите на природния газ, водорода и електроенергията. ООРСЕС следва да си сътрудничи тясно с ЕМОПС за газ и с ЕМОМВ при подготовката и прилагането на мрежовите кодекси, когато е приложимо, и следва да работи за предоставяне на насоки относно интегрирането, *inter alia*, на децентрализираното производство и други области, които имат отношение към управлението на газоразпределителните мрежи.

- (45) На операторите на газоразпределителни системи се пада важна роля в интегрирането на газа от възобновяеми източници и нисковъглеродния газ в системата, тъй като например около половината от мощностите за производство на биометан са свързани към разпределителната мрежа. За да се улесни участието на такъв газ в пазара на едро, съоръженията за производство, свързани към разпределителната мрежа във всички държави членки, следва да имат достъп до виртуалната търговска точка. Освен това, съгласно настоящия регламент операторите на газоразпределителни системи и операторите на газопреносни системи следва да работят заедно за предоставяне на възможност за обратни потоци от газоразпределителната към газопреносната мрежа или за осигуряване на интеграцията на газоразпределителната система чрез алтернативни, по същество еквивалентни средства за улесняване на пазарната интеграция на газа от възобновяеми източници и нисковъглеродния газ.
- (46) Механизмът за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород могат да играят водеща роля за постигането на целите на енергийната политика на Съюза: прозрачност на пазара, декарбонизация, диверсификация и сигурност на доставките.
- (47) Механизмът за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород допринасят за единството на енергийния пазар на Съюза чрез подобряване на прозрачността и осигуряване на видимост на търсенето на енергийни източници във всички държави членки за съответните доставчици.

- (48) Обединяването на търсенето на природен газ може да засили международните контакти с доставчиците на природен газ – дали на доставян по газопровод газ, или на ВПП – което е от съществено значение за подпомагане на постигането на целите на енергийната политика на Съюза и за единството на енергийния пазар на Съюза. По-специално много по-добрата координация със и между държавите членки по отношение на трети държави чрез механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород би гарантирала по-ефективно използване на колективната тежест на Съюза.
- (49) Обединяването на търсенето на природен газ може да допринесе за постигането на целите на Съюза за декарбонизация чрез включване на екологични стандарти в обединяването на търсенето и събирането на оферти. Стартирането на механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород също може да спомогне за постигането на тези цели.
- (50) Механизмът за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, установен съгласно настоящия регламент, следва да включва редица стъпки, като се започне от предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи природен газ, установени в Съюза, които да имат възможност да обединят своето търсене на природен газ чрез доставчик на услуги, с който Комисията е сключила договор. Това би позволило на доставчиците на природен газ да отправят оферти въз основа на големи общи обеми, вместо много на брой по-малки оферти, до купувачи, които се обръщат към тях поотделно. След това доставчикът на услуги ще събира офертите за доставка и ще ги съгласува с предварително обединените количества природен газ. Договарянето и сключването на договори за закупуване на природен газ след обединяване на търсенето следва да бъде доброволно.

- (51) Обединяването на търсенето е в състояние да осигури по-равен достъп на предприятията във всички държави членки до нови или допълнителни източници на природен газ и да доведе до конкурентни договорни условия за закупуването на природен газ от държави членки и трети държави в полза на крайните клиенти. Обединяването на търсенето следва да продължи да подкрепя и предприятията, които преди това са купували природен газ само или основно от един-единствен доставчик, като им помага да получават доставки на природен газ от алтернативни доставчици или снабдителни на природен газ при изгодни условия. Обединяването на търсенето би могло да подобри позицията на тези предприятия на световните пазари на ВПГ.
- (52) Комисията следва да гарантира, че доставчиците на услуги организират своите задачи, както са определени в настоящия регламент, като вземат предвид целите на механизма и особеностите на природния газ. По-специално, при разпределянето на офертите за доставка на природен газ между предприятията, които обединяват търсенето, доставчиците на услуги следва да прилагат методи, които не дискриминират по-малките и по-големите участници. Например доставчиците на услуги следва да разпределят офертите за доставка на природен газ пропорционално на количествата, които отделните предприятия са декларирали като търсене. Това може да е от значение, когато предлагането не покрива в достатъчна степен търсенето на природен газ на енергийния пазар на Съюза. Комисията следва да определи съответните изисквания, приложими към задачите на доставчиците на услуги, в съответните тръжни спецификации.

- (53) Комисията следва да възложи необходимите услуги на доставчици на услуги по реда на съответните процедури за възлагане на обществени поръчки съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета²², за да приложи механизмите, установени с настоящия регламент. С цел да се защитят основните интереси в областта на сигурността или сигурността на доставките в Съюза или в държава членка, услугите следва да се възлагат от доставчици на услуги, установени в Съюза.

²² Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (54) Процесът на обединяване на търсенето на природен газ следва да се извършва от подходящ доставчик на услуги. Обединяването на търсенето и закупуването на природен газ е сложен процес, при който трябва да се вземат под внимание различни елементи, които не се ограничават до цените, а включват и обемите, точките на доставка и други параметри. Предвид значението, което услугите, свързани с обединяването на търсенето на природен газ, и механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород имат за целите на прозрачността, диверсификацията, декарбонизацията и сигурността на доставките в Съюза, по-специално в случай на влошаване на положението във връзка със сигурността на доставките, предприятията, които са обект на ограничителни мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) или на член 215 от ДФЕС, или са пряко или непряко притежавани или контролирани от, или действат от името или под ръководството на физическо или юридическо лице, образувание или орган, които са обект на такива ограничителни мерки на Съюза, следва да бъдат изключени от статута на доставчик на услуги за обединяване на търсенето на природен газ или от статута на доставчик на услуги за механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород. Комисията следва да определи съответните изисквания, приложими към доставчиците на услуги, в съответните тържни спецификации.

- (55) Промислените потребители, които използват интензивно газ в производствените си процеси, например производителите на торове, стомана, керамика и стъкло могат също да се възползват от обединяването на търсенето, като им се даде възможност да обединят търсенето си, да сключват договори за доставка на природен газ и ВПГ и да структурират доставките съобразно конкретните си потребности. Процесът на организиране на обединяването на търсенето следва да се подчинява на прозрачни правила относно присъединяването към него и следва да се гарантира неговата откритост.
- (56) Механизмът за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород следва да бъдат отворени за предприятия, установени в Съюза, и — предвид тясното привеждане в съответствие с достиженията на правото на Съюза в областта на енергетиката и вътрешния енергиен пазар — за предприятия, установени в договарящите се страни от Енергийната общност, при условие че са налице необходимите мерки или договорености.
- (57) Въпреки това, за да се премахнат поетапно съществуващите или за да се избегнат нови зависимости на Съюза от природен газ или водород, доставян от предприятия от трети държави, които са обект на ограничителни мерки на Съюза, и за да се защитят основните интереси в областта на сигурността, механизмът за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород не следва да бъдат отворени за предприятия, които са обект на ограничителни мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, или са пряко или непряко притежавани или контролирани от, или действат от името или под ръководството на физическо или юридическо лице, образувание или орган, които са обект на такива ограничителни мерки. Следователно такива предприятия следва да бъдат изключени от участие в двата механизма, по-специално като доставчик или купувач.

- (58) За да участват ефективно в съвместното закупуване на природен газ и да сключват споразумения за природен газ с доставчици, предприятията могат да създават консорциуми или да встъпват в други форми на сътрудничество с цел съвместно договаряне на определени условия за закупуване, като например обеми, условия за доставка относно точките и времето на закупуване, в рамките на ограниченията, определени в правото на Съюза. Предприятията, участващи в съвместно закупуване, следва обаче да гарантират, че информацията, обменяна пряко или непряко, е ограничена до строго необходимото за постигане на преследваната цел. Създаването и изпълнението на съвместното закупуване съгласно настоящия регламент следва да се извършва в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията, по-специално членове 101 и 102 от ДФЕС.
- (59) Защитата на чувствителната търговска информация е от първостепенно значение, когато информацията се предоставя на Комисията, Управителния съвет, координационните групи, експертните групи или на доставчиците на услуги. Поради това Комисията следва да прилага ефективни инструменти за защита на тази информация от неразрешен достъп и от рискове за киберсигурността. Всички лични данни, които могат да бъдат обработвани като част от механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород, следва да се обработват в съответствие с регламенти (ЕС) 2016/679²³ и (ЕС) 2018/1725²⁴ на Европейския парламент и на Съвета.

²³ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

²⁴ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (60) Непредизвиканата и неоправдана война на Русия срещу Украйна от февруари 2022 г. насам, подкрепяна от Беларус, и последващите използвани като оръжие намаления на доставките на природен газ и манипулирането на пазарите посредством умишлени прекъсвания на потоците на природен газ разкриха уязвимости и зависимости на Съюза и неговите държави членки и имат несъмнено потенциал да окажат пряко и сериозно въздействие върху техните основни интереси в областта на сигурността и върху сигурността на енергийните доставки. В същото време алтернативните източници на доставки на газ от световния пазар на ВПГ нараснаха съвсем слабо през 2022 г. и 2023 г. Значителен нов капацитет за втечняване на ВПГ се очаква да бъде пуснат в експлоатация едва през 2025 г. Поради това световните пазари на природен газ остават много свити и се очаква да останат свити за определен период от време, което води до продължаващо уязвимо положение за Съюза и неговите държави членки. В този контекст е целесъобразно да се предприемат мерки за справяне с тази продължаваща уязвимост.

- (61) Механизмът за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ е важен инструмент за организиране на диверсификацията на доставките на природен газ и поетапно премахване на зависимостта от руския природен газ в много държави членки, в съответствие със съобщението на Комисията от 8 март 2022 г., озаглавено „REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени“ („REPowerEU“). С цел да се защитят основните интереси на Съюза или на държава членка в областта на сигурността, в интерес на гарантирането на сигурността на доставките и за да се даде възможност за ефективно и бързо поетапно премахване на зависимостта от природен газ, от доставките на природен газ с произход от Руската федерация или Беларус и от доставките на ВПП от съоръжения за ВПП, разположени в Руската федерация или Беларус, не следва да се предлагат чрез механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ до 31 декември 2025 г. След тази дата Комисията следва да може да реши да изключи временно доставките на природен газ с произход от Руската федерация или Беларус или доставките на ВПП от съоръжения за ВПП, разположени в Руската федерация или Беларус, за периоди с продължителност до една година, които могат да бъдат подновявани, ако това е обосновано, когато то е необходимо за защита на основните интереси в областта на сигурността или на сигурността на доставките в Съюза или в държава членка. Тези ограничения не следва да нарушават неоправдано правилното функциониране на вътрешния пазар на газ и трансграничните потоци на природен газ между държавите членки, не следва да подкопават сигурността на доставките в Съюза или в държава членка, следва да зачитат принципа на енергийна солидарност и следва да бъдат предприемани в съответствие с правата и задълженията на Съюза или на държавите членки по отношение на трети държави.

- (62) Комисията следва да предприеме подходящите налични мерки, за да гарантира, че изключването на доставките на природен газ или на доставките на ВПГ с произход от Руската федерация или Беларус и на доставките на ВПГ от съоръжения за ВПГ, разположени в Руската федерация или Беларус, от механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ е ефективно. Във връзка с това Комисията следва да поиска от съответния доставчик на услуги да извърши необходимите проверки. Тези проверки биха могли да бъдат под формата, *inter alia*, на искане до доставчиците или производителите на природен газ, участващи в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, да предоставят съответните транспортни документи при доставянето на доставките, когато това е технически осъществимо. Освен това от участниците в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ следва да се изисква да предоставят гаранции за спазването на тяхното задължение да не предлагат или доставят природен газ с произход от Руската федерация или Беларус или доставки на ВПГ от съоръжения за ВПГ, разположени в Руската федерация или Беларус, когато е приложимо.
- (63) Комисията следва да бъде подпомагана от Управителен съвет, съставен от представители на държавите членки и на Комисията, с цел улесняване на координацията и обмена на информация във връзка с обединяването на търсенето на природен газ. Участието на държавите членки следва да бъде доброволно и зависи по-специално от дневния ред на срещите на Управителния съвет.

- (64) Водородът е енергиен носител с характеристики, различни от тези на природния газ по отношение на качеството, средствата за транспортиране и моделите на търсене. Все още съществува също така значителна разлика между разходите за производство на водород от възобновяеми източници и на нисковъглероден водород и пазарната цена на по-малко устойчивите алтернативи, което може да изисква публична намеса за предоставяне на стимули, докато електролизьорите и други свързани водородни технологии и суровини станат достатъчно конкурентоспособни.
- (65) Въпреки това Съюзът разполага със силен потенциал за производство на водород от възобновяеми източници и на нисковъглероден водород. В това отношение през март 2023 г. Комисията стартира инициативата на Европейската водородна банка. Европейската водородна банка описва редица дейности, чрез които Комисията улеснява създаването на пазар на водород в Съюза, дава възможност за доставки от надеждни международни партньори и събира и разпространява информация относно развитието на пазара на водород в Съюза и относно финансирането на проекти за водород. Тези дейности се извършват в рамките на съответните съществуващи правни инструменти, като Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁵. Доброволните инструменти, прилагани по отношение на водорода в рамките на Европейската водородна банка, и по-специално механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород, следва да се съсредоточат върху ускоряването на разрастването на производството на водород в Съюза и развитието на пазара, включително чрез повишаване на прозрачността на търсенето, предлагането, потоците и цените на водорода и чрез упражняване на координационна роля, свързване на производителите и потребителите и улесняване на смесването със съществуващите финансови инструменти.

²⁵ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

- (66) В контекста на работата, извършвана в рамките на Европейската водородна банка, Комисията следва да може да създаде механизъм за подпомагане на развитието на пазара на водород, с акцент върху производството в Съюза. Като се имат предвид характеристиките на водорода и пазара на водород, този механизъм следва да бъде създаден за ограничен период от време, за да се определят най-ефективните инструменти за определяне на търсенето и предлагането на водород в Съюза и да се проучат най-оптималните пазарни и инфраструктурни договорености.
- (67) Достъпът до информация за доставчиците и изкупвачите в контекста на механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород следва да зависи от съгласието на тези предприятия и да става при спазване на правото на Съюза в областта на конкуренцията.
- (68) Комисията следва да може да прилага самостоятелно механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород или следва да може да прави това чрез съответните доставчици на услуги. Ако Комисията реши да приложи такъв механизъм чрез доставчик на услуги, следва да се прилагат разпоредбите на настоящия регламент относно договорите с доставчиците на услуги, критериите за подбор на доставчици на услуги и задачите на доставчиците на услуги.

- (69) Механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород би могъл да се състои от инструменти, насочени към прозрачност, видимост на развитието на пазара и доброволна оценка на търсенето. Този механизъм следва да се прилага в рамките на Европейската водородна банка. Европейската водородна банка следва да координира информацията относно предлагането, търсенето, потоците и цените на водорода, за да се засили доверието в развиващия се пазар на водород и да се осигури по-голяма видимост на търсенето за производителите на водород и изкупвачите на водород. Механизмът за подпомагане на развитието на пазара на водород следва да отчита зрелостта и ликвидността на пазара на водород, както и наличието на инфраструктура.
- (70) Ако Комисията създаде координационна група по въпроси, свързани с механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород, тази координационна група следва да се занимава специално с въпросите, свързани с водорода.

- (71) Усилията на Съюза, насочени към поетапно премахване на съществуващата и избягване на нова зависимост от доставките на природен газ от Руската федерация и към защита на основните интереси на Съюза и на държавите членки в областта на сигурността, следва също да бъдат отразени в контекста на механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород също така и с оглед на използването на енергийните доставки от Руската федерация като оръжие, както е видно от намаляването на доставките на природен газ и прекъсванията на потоците на природен газ. Поради това Комисията следва да има възможността да реши да ограничи дейностите по отношение на оценката на офертите по отношение на доставките на водород с произход от Руската федерация или Беларус в рамките на механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород посредством решение за изпълнение. Такова решение следва да се взема само когато е необходимо за защита на основните интереси на Съюза и на държавите членки в областта на сигурността и следва да се основава на същите принципи като приложимите към участието в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, но да бъде адаптирано към дейностите, извършвани чрез механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород. По-специално графикът за приемане и предварителна оценка на такова решение следва да бъде адаптиран към планираното начало на функционирането на механизма.

- (72) Преди изтичането на срока на действие на механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород и не по-късно от 31 декември 2029 г. Комисията следва да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на ефективността на този механизъм, и по-специално на неговия принос за развитието на пазара на водород в Съюза. Въз основа на такава оценка Комисията следва да може да представи законодателно предложение за разработване на механизъм за доброволно обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на водород.
- (73) С интегрирането на все по-големи обеми газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ в системата на Съюза за природен газ ще се промени качеството на природния газ, който се транспортира и консумира в Съюза. За да се гарантира безпрепятствен трансграничен поток на природен газ, да се поддържа оперативната съвместимост на пазарите и да се създадат условия за тяхната интеграция, е необходимо да се повиши прозрачността относно качеството на газа и относно разходите за неговото управление, да се предвиди хармонизиран подход към ролите и отговорностите на регулаторните органи и операторите на системи, както и да се засили трансграничната координация. Успоредно с осигуряването на хармонизиран подход към качеството на газа за точките на трансгранично междусистемно свързване, следва да се запази гъвкавостта на държавите членки по отношение на прилагането на стандартите за качество на газа в техните национални системи за природен газ.

- (74) Примесването на водород в системата за природен газ следва да е крайна мярка, тъй като това е по-малко ефикасно в сравнение с използването на водород в неговия чист вид и намалява стойността на водорода. То освен това влияе върху експлоатацията на инфраструктурата за природен газ, върху приложенията за крайните ползватели и върху оперативната съвместимост на трансграничните системи. Поради това следва да се даде приоритет на производството и използването на водород в чист вид и транспортирането му в специалната водородна система. Следва да се положат всички усилия, за да се избегне използването на водород за приложения, по отношение на които съществуват по-ефективни в енергийно отношение алтернативи. Следва да се запази правото на държавите членки да вземат решението дали да използват примесване на водород в своите национални системи за природен газ. Същевременно един хармонизиран подход към примесването на водород в системата за природен газ, изразяващ се в общосъюзна разрешена горна граница в точките на трансгранично междусистемно свързване между държавите членки, където операторите на газопреносни системи следва да приемат природен газ, в който равнището на примесения водород е под горната граница, ще намали риска от разпокъсване на пазара. Съседните газопреносни системи следва и занапред да имат възможност да договарят по-високи или по-ниски равнища на примесване на водород за точките на трансгранично междусистемно свързване. При разглеждането на такива споразумения държавите членки следва да се консултират с други държави членки, които е вероятно да бъдат засегнати от мярката, и да вземат предвид положението в тези държави.

- (75) От решаващо значение за улесняването на ефикасното транспортиране на природен газ в системите за природен газ в целия Съюз, а оттам — и за по-голямата интеграция на вътрешния пазар, са тясната трансгранична координация и процесът на уреждане на спорове между операторите на газопреносни системи, отнасящи се до качеството на газа, включително биометана и примесването на водород. За правилното функциониране на един отворен и ефикасен вътрешен пазар на природен газ следва да допринесат повишените изисквания за прозрачност относно параметрите за качество на газа, включително горната топлина на изгаряне, числото на Вобе и съдържанието на кислород, относно примесването на водород, както и относно развитието на тези параметри с течение на времето, в съчетание със задължения за наблюдение и докладване.
- (76) Държавите членки следва да продължат да могат да използват първоначалните си спецификации за качество на газа, в случай че техните регулаторни органи или ACER решат да запазят трансгранично ограничение, причинено от разлики в равнищата или практиките на смесване на водород. Възможността за запазване на такова трансгранично ограничение е особено важна в държавите членки с единна точка на междусистемно свързване или в които количествата природен газ влизат главно чрез единна точка на междусистемно свързване. За да се осигурят безпрепятствени трансгранични потоци и за да се запази цялостността на вътрешния енергиен пазар, съответните регулаторни органи и ACER, когато е приложимо, следва да бъдат оправомощени да подновяват периодично общия процес на уреждане на спорове, за да отразяват настъпилото развитие по отношение на пазарите и технологиите за природен газ.

- (77) Правилата за оперативна съвместимост и обмен на данни за системата на природния газ, които са установени в Регламент (ЕС) 2015/703 на Комисията²⁶, са от съществено значение, по-специално по отношение на споразуменията за междусистемно свързване, включително правила за управление на потока, принципи за измерване на количеството и качеството на природния газ, правила за процеса на съгласуване и за разпределяне на количествата природен газ, процедури за комуникация в случай на извънредни обстоятелства; общ набор от мерни единици, качество на газа, включително правила за справяне с ограниченията за трансгранична търговия поради разлики в качеството на природния газ и разлики в практиките на одориране, краткосрочен и дългосрочен мониторинг на качеството на газа и предоставяне на информация; обмен на данни, докладване за качеството на газа; прозрачност, комуникация, предоставяне на информация и сътрудничество между съответните участници на пазара.
- (78) С цел да се осигури оптималното управление на мрежата за водород на Съюза и да се даде възможност за трансгранична търговия и доставки на водород в Съюза, следва да се създаде ЕМОМВ. Задачите на ЕМОМВ следва да се изпълняват в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията. Задачите на ЕМОМВ следва да са ясно определени и методите ѝ на работа следва да гарантират нейната ефикасност, прозрачност и представителен характер. Когато е целесъобразно, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ могат да разработват съвместно мрежови кодекси по междусекторни въпроси.

²⁶ Регламент (ЕС) 2015/703 на Комисията от 30 април 2015 г. за установяване на мрежов кодекс относно правила за оперативната съвместимост и обmena на данни (ОВ L 113, 1.5.2015 г., стр. 13).

- (79) За да се гарантира, че всички държави членки, които са в процес на разработване на мрежи за пренос на водород, са представени в ЕМОМВ, те следва да могат, чрез дерогация от общото правило за членство в ЕМОМВ, установено в настоящия регламент, да номинират за член на ЕМОМВ един оператор на мрежа за пренос на водород, който се ползва от дерогация от член 68 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, при условие че операторът е установен в държава членка, в която никой друг оператор на мрежа за пренос на водород не е член на ЕМОМВ. Държавите членки, които все още не разполагат със специален оператор на мрежа за пренос на водород, но планират да развият мрежа за пренос на водород, в съответствие с техните интегрирани национални планове в областите на енергетиката и климата, следва да могат да определят дадено образувание за асоцииран партньор в рамките на ЕМОМВ, който да бъде информиран за работата, предприемана от ЕМОМВ, и като такъв да може да присъства на заседанията на събранието, съвета и комитета и да участва в работните групи, докато техните оператори на мрежи за водород станат членове на ЕМОМВ. За тази цел държавите членки могат да делегират представителя на национална асоциация, занимаваща се с въпросите, свързани с водорода.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- (80) За да се осигури прозрачност относно развитието на мрежата за водород в Съюза, ЕМОМВ следва да разработи, да публикува и редовно да актуализира необвързващ десетгодишен план за развитие на мрежата за водород в целия Съюз („план за развитие на мрежата за водород в целия Съюз“), насочен към потребностите на развиващите се пазари на водород. Планът за развитие на мрежата за водород в целия Съюз следва да включва жизнеспособни мрежи за транспортиране на водород и необходимите междусистемни връзки, подходящи от търговска гледна точка. ЕМОМВ следва да участва в изготвянето на анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система, в т.ч. на обхващащ взаимовръзките пазарен и мрежови модел на енергийния отрасъл, който включва както инфраструктурата за пренос на електроенергия, природен газ и водород, така и съхраняването, ВПП и електролизьорите, сценариите за десетгодишните планове за развитие на мрежата и доклада за определяне на недостатъците по отношение на инфраструктурата съгласно членове 11, 12 и 13 от Регламент (ЕС) 2022/869 за изготвянето на списъци на Съюза на проекти от общ интерес и проекти от взаимен интерес. За тази цел ЕМОМВ следва да си сътрудничи тясно с Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (наричана по-нататък „ЕМОПС за електроенергия“) и с ЕМОПС за газ, за да се улесни интеграцията на енергийните системи.

- (81) За да се улесни интеграцията на енергийната система, да се оползотворят полезните взаимодействия и да се подпомогне цялостната ефикасност на системата, ЕМОМВ, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ следва да си сътрудничат тясно при интегрираното планиране на мрежата на равнището на Съюза. Това сътрудничество следва да обхваща изготвянето на съвместни сценарии за електроенергията, водорода и природния газ, координираните доклади за недостатъците по отношение на инфраструктурата, последователните проекти на методики за анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система и интегрирания модел съгласно членове 11, 12 и 13 от Регламент (ЕС) 2022/869. За да бъде ефикасно това сътрудничество, ЕМОМВ, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ следва да създадат общи работни групи, подготвящи тези резултати. По време на преходния период до 1 януари 2027 г. ЕМОПС за газ следва да разработи план за развитие на мрежата за водород в целия Съюз за 2026 г. За тази цел ЕМОПС за газ следва да приобщи изцяло операторите на мрежи за пренос на водород и ЕМОМВ веднага след създаването на ЕМОМВ. Планът за развитие на мрежата за водород в целия Съюз за 2026 г. следва да се състои от две отделни глави — една за водорода и една за природния газ. ЕМОМВ следва да разработи план за развитие на мрежата за водород в целия Съюз за 2028 г. в съответствие с интегрираното планиране на мрежата на равнището на Съюза съгласно настоящия регламент.
- (82) Задачите, изпълнявани от ЕМОМВ, са от интерес за всички участници на пазара. Поради това е от съществено значение ефективният процес на консултации. Като цяло, ЕМОМВ, в сътрудничество с останалите съответни участници на пазара и техните асоциации, следва да се стреми към придобиване на опит от планирането, изграждането и експлоатацията на инфраструктура, да го доразвива и да го включва в работата си.

- (83) Като се има предвид, че по-ефективен напредък би могъл да бъде постигнат чрез подход на регионално равнище, операторите на мрежи за пренос на водород следва да изградят регионални структури в рамките на цялостната структура за сътрудничество, като същевременно се уверят, че резултатите на регионално равнище са съвместими с мрежовите кодекси и планове за развитие на мрежата в целия Съюз. Държавите членки следва да насърчават сътрудничеството и да следят за ефективността на мрежата на регионално равнище.
- (84) За да може у участниците на пазара да се развие доверие в нововъзникващите пазари на водород, са необходими изисквания за прозрачност. Необходим е равен достъп до информация по отношение на физическото състояние и функционирането на системата за водород, така че всички участници на пазара да могат да преценяват цялостното състояние на търсенето и предлагането и да откриват причините за промените на цените на пазара. Информацията следва винаги да се оповестява по смислен, лесно достъпен и недискриминационен начин.
- (85) ЕМОМВ следва да създаде централна уеббазирана платформа, чрез която да се предоставят всички данни, от които се нуждаят участниците на пазара, за да получат ефективен достъп до мрежата за водород.
- (86) Условието за достъп до мрежи за водород в ранната фаза от развитието на пазара на водород следва да осигуряват ефикасна експлоатация, недискриминация и прозрачност за ползвателите на мрежите за водород, като същевременно запазват достатъчна степен на гъвкавост за операторите на мрежата за водород. Рискът от договорно претоварване и от презапасяване с капацитет следва да се намали чрез ограничаване на максималния срок на договорите за капацитет.

- (87) За да се осигурят недискриминационен достъп и прозрачност за ползвателите на мрежите за водород, е необходимо в настоящия регламент да се установят общи условия за предоставяне на трети страни на достъп до съоръжения за съхранение на водород и терминали за водород.
- (88) Операторите на мрежи за водород следва да си сътрудничат за разработването на мрежови кодекси за целите на предоставянето и управлението на прозрачен и недискриминационен трансграничен достъп до мрежите за водород и за осигуряването на координирано развитие на мрежата за водород в Съюза, включително създаването на капацитет за междусистемно свързване. В срок една година след създаването на ЕМОМВ съгласно предвиденото в настоящия регламент Комисията следва да изготви първия списък на приоритетите за определяне на областите, които да бъдат включени при разработването на мрежови кодекси за водород. Мрежовите кодекси следва да съответстват на рамкови насоки, които са разработени от ACER. ACER следва да участва в прегледа, основан на факти, на проектите на мрежови кодекси, включително в съобразяването им с рамковите насоки, както и следва да има право да ги препоръчва за приемане от Комисията. ACER следва да прави оценка на предложените изменения на мрежовите кодекси, както и следва да има право да ги препоръчва за приемане от Комисията. Операторите на мрежи за водород следва да експлоатират своите мрежи за водород в съответствие с тези мрежови кодекси.
- (89) Изготвените от ЕМОМВ мрежови кодекси нямат за цел да заменят необходимите национални мрежови кодекси по въпроси, които не са трансгранични.

- (90) Качеството на транспортирания и потребявания в Съюза водород може да варира в зависимост от технологията на производство и особеностите на транспортирането. Поради това в интерес на осигуряването на трансгранични потоци от водород и на пазарната интеграция е необходим хармонизиран подход на равнището на Съюза към управлението на качеството на водорода в трансграничните междусистемни връзки.
- (91) В случаите, в които регулаторният орган сметне за необходимо, операторите на мрежи за пренос на водород може да поемат отговорност за управлението на качеството на водорода в своите мрежи, в рамките на приложимите стандарти за качество на водорода, за да се осигури надеждно и стабилно качество на водорода за крайните потребители.
- (92) От решаващо значение за улесняването на транспортирането на водород в мрежите за пренос на водород в целия Съюз, а оттам — и за по-голямата интеграция на вътрешния пазар, е добре развитият процес на трансгранична координация и уреждане на спорове между операторите на мрежи за пренос на водород. За правилното функциониране на един отворен и ефикасен вътрешен пазар на водород следва да допринесат повишените изисквания за прозрачност относно параметрите за качество на водорода и тяхното развитие с течение на времето, в съчетание със задължения за наблюдение и докладване.

- (93) С цел изменение на несъществени елементи от настоящия регламент или допълване на настоящия регламент по отношение на несъществени елементи от някои специфични области, които са от основно значение за пазарната интеграция, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с предоставянето на насоки за подробно определяне на процедурата, която трябва да се следва от операторите на газопреносни системи или операторите на мрежи за пренос на водород, промяната на равнищата на отстъпките с цел смекчаване на структурните дисбаланси в приходите на операторите на газопреносни системи, установяването на определението на географския район, обхванат от всяка структура за регионално сътрудничество, като се вземат предвид съществуващите структури за регионално сътрудничество, установяването на мрежови кодекси и насоки за природния газ и водорода, изменението на насоките, посочени в приложение, и определянето на насоки по отношение на новата инфраструктура за природен газ и водород. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество²⁷. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът следва да получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти следва да получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

²⁷ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (94) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия в съответствие с член 291 от ДФЕС. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁸.
- (95) Мрежовите кодекси и насоки следва да се прилагат за входните точки от и изходните точки към трети държави. Специфични обстоятелства, включително наличието на съществуващи дългосрочни договорни споразумения или правни трудности при установяването на процедура за решаване на спорове с оператори на преносни мрежи или доставчици на природен газ, установени в трети държави, могат да попречат на ефективното прилагане в краткосрочен план. Когато това е обосновано от обективни причини, регулаторните органи следва да могат да подадат заявление пред Комисията за дерогация от прилагането на мрежовите кодекси или насоки или на конкретни разпоредби от тях, които не могат да бъдат приложени във входните точки от и изходните точки към трети държави. Тези дерогации следва да бъдат ограничени във времето, за минимално необходимия период, за да се премахнат съществуващите пречки пред прилагането на мрежовите кодекси или насоки.
- (96) За да се гарантира ефикасното функциониране на европейските мрежи за водород, операторите на мрежи за водород следва да отговарят за експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата за транспортиране на водород в тясно сътрудничество с други оператори на мрежи за водород, както и с други системни оператори, с които техните мрежи са свързани, включително за да се улесни интегрирането на енергийната система.

²⁸ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(97) В интерес на правилното функциониране на вътрешния пазар е да има стандарти, които са хармонизирани на равнището на Съюза. След като данните за такъв стандарт бъдат публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, неговото спазване следва да породи презумпция за съответствие със съответните изисквания, които са установени в мярката за изпълнение, приета съгласно настоящия регламент, макар че следва да са позволени и други средства за доказване на такова съответствие. В съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета²⁹, Комисията може да поиска от европейските организации за стандартизация да изготвят технически спецификации, европейски стандарти и хармонизирани европейски стандарти. Една от основните роли на хармонизираните стандарти следва да бъде да помагат на операторите при прилагането на мерките за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент и Директива (ЕС) 2024/...⁺.

²⁹ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- (98) Настоящата рамка на Съюза за стандартизация, която се основава на Регламент (ЕС) № 1025/2012, представлява по подразбиране рамката за разработване на стандарти, които осигуряват презумпция за съответствие с относимите изисквания, установени в настоящия регламент или определени в конкретни делегирани актове или актове за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент. Европейските стандарти следва да се определят от потребностите на пазара и следва да отчитат обществения интерес, както и целите на политиките, които са ясно посочени в искането на Комисията до една или няколко европейски организации за стандартизация да изготвят хармонизирани стандарти в определен краен срок и въз основа на консенсус. Същевременно обаче, при липса на съответни позовавания на хармонизирани стандарти или когато процесът на стандартизация е блокиран или има забавяне при установяването на подходящи хармонизирани стандарти, Комисията следва да може да установи, чрез делегирани актове или актове за изпълнение, общи спецификации за изискванията на настоящия регламент, при условие че в този процес тя надлежно зачита ролята и функциите на европейските организации за стандартизация. Този вариант следва да се разглежда като извънредно резервно решение за улесняване на операторите при прилагането на съответните мерки съгласно делегирани актове или актове за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент и Директива (ЕС) 2024/...⁺. Ако забавянето при установяването на хармонизирани стандарти се дължи на техническата сложност на въпросния стандарт, това следва да бъде разгледано от Комисията, преди да се пристъпи към установяването на общи спецификации.
- (99) За да бъдат взети предвид в пълна степен изискванията за качество на водорода за крайните ползватели, техническите спецификации и стандартите за качество на водорода в мрежата за водород следва да вземат предвид вече съществуващите стандарти, в които са определени такива изисквания във връзка с крайните ползватели, например стандарт EN 17124.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- (100) Операторите на мрежи за пренос на водород следва да изградят достатъчен трансграничен капацитет за транспортирането на водород, който да отговаря на всички икономически обосновани и технически осъществими изисквания за такъв капацитет, като по този начин се даде възможност за пазарна интеграция.
- (101) С оглед на потенциала на водорода като енергоносител и на възможността държавите членки да участват в търговия с водород с трети държави, е необходимо да се уточни, че задълженията за нотифициране в съответствие с Решение (ЕС) 2017/684 на Европейския парламент и на Съвета³⁰ по отношение на междуправителствените споразумения в областта на енергетиката, които се отнасят за природния газ, се прилагат и към междуправителствените споразумения, които се отнасят за водорода, включително за химични съединения на водорода, като амоняк и течни органични носители на водород. Поради това посоченото решение следва да бъде съответно изменено.

³⁰ Решение (ЕС) 2017/684 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2017 г. за създаване на механизъм за обмен на информация във връзка с междуправителствени споразумения и необвързващи инструменти между държавите членки и трети държави в областта на енергетиката и за отмяна на Решение № 994/2012/ЕС (ОВ L 99, 12.4.2017 г., стр. 1).

(102) Инвестициите в голяма нова инфраструктура следва да бъдат силно насърчавани, като същевременно се осигури правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ и на водород. За да бъде подсилен положителният ефект на освободените от определени изисквания инфраструктурни проекти върху конкуренцията и сигурността на доставките, следва да се проверява пазарният интерес по време на етапа на планиране на проекта и да се прилагат правилата за управление на претоварване. Когато инфраструктура е разположена на територията на повече от една държава членка, ACER следва да разглежда като крайно средство искането за освобождаване, за да се отчитат по по-добър начин трансграничните последици от освобождаването и да се улесни административната обработка на това искане. Освен това, предвид изключително рисковия профил, свързан с изграждането на тези освободени нови големи инфраструктурни проекти, на предприятията със свързани с доставката и производството интереси следва да е възможно да се предоставят временно пълни или частични дерогации от прилагането на разпоредбите за отделяне по отношение на съответните проекти. От съображения за сигурност на доставките възможността за временни дерогации следва да се прилага по-специално по отношение на новите тръбопроводи в рамките на Съюза, транспортиращи природен газ от трети държави за Съюза. Освобождаванията и дерогациите, предоставени съгласно директиви 2003/55/ЕО³¹ и 2009/73/ЕО³² на Европейския парламент и на Съвета, следва да продължат да се прилагат за периода, за който са били предоставени със съответното освобождаване или дерогация.

³¹ Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 98/30/ЕО (ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 57).

³² Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

- (103) Ескалацията на руската военна агресия срещу Украйна от февруари 2022 г. насам доведе до намаляване на доставките на природен газ от тази държава, а ресурсите от продажбите на природен газ бяха използвани за финансиране на войната на Русия на границата на Съюза. По-специално, потоците на природен газ по газопроводи от Русия през Беларус и по газопровода „Северен поток 1“ бяха прекратени, а доставките на природен газ през Украйна постоянно намаляват, което сериозно застрашава сигурността на енергийните доставки в Съюза като цяло. Това намаляване на доставките на природен газ, използвано като оръжие, както и манипулирането на пазарите чрез умишлени прекъсвания на потоците на природен газ разкриха уязвимости и зависимости на Съюза и неговите държави членки, които несъмнено имат потенциал да окажат пряко и сериозно въздействие върху техните основни интереси в областта на международната сигурност. Освен това данните от миналото сочат, че природният газ може да се използва за превръщането на енергийните пазари в оръжие и за манипулирането им, например чрез натрупване на капацитет в инфраструктурата за природен газ в ущърб на основните интереси на Съюза в областта на международната сигурност. За да се смекчи въздействието на подобни събития както в настоящия контекст, така и в бъдеще, държавите членки следва по изключение да могат да предприемат пропорционални мерки за временно ограничаване на предварителното подаване на оферти за капацитет от страна на всеки един-единствен ползвател на мрежата на входните точки и на терминалите за ВПГ по отношение на доставки от Руската федерация и Беларус, когато това е необходимо с цел защита на основните интереси на държавите членки в областта на сигурността и на тези на Съюза, като се взема предвид и необходимостта от обезпечаване на сигурност на доставките в Съюза.

Следва да е възможно такива временни мерки да бъдат подновявани, когато това е обосновано. Тази възможност следва да се прилага само по отношение на Руската федерация и Беларус, за да се позволи на държавите членки да отговорят с подходящи мерки на всяка заплаха за техните основни интереси в областта на сигурността и на тези на Съюза, произтичаща от дадената ситуация, включително чрез поетапно премахване на зависимостта им от руски изкопаеми горива, чрез, наред с другото, предприемане на ранни действия в съответствие с целите на REPowerEU. Всички тези ограничения не следва да противоречат на международните задължения на Съюза или на държавите членки и следва да бъдат в съответствие с член XXI от Общото споразумение за митата и търговията. Преди да приложат такива ограничения, държавите членки следва да се консултират с Комисията и, доколкото има вероятност те да бъдат засегнати от ограничението — с други държави членки, договарящите се страни от Енергийната общност, договарящите се страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, и да вземат под внимание ситуацията в тези държави членки и трети държави, по-специално по отношение на сигурността на доставките. Държавите членки следва надлежно да вземат предвид потенциалното въздействие на предприетата от тях мярка върху други държави членки и по-специално да спазват принципа на енергийна солидарност, включително с оглед да се обезпечи сигурност на доставките, когато правят оценка на целесъобразността и обхвата на всяко предвидено ограничение.

- (104) Европейският енергиен сектор преминава през значителен преход към високоефективна декарбонизирана икономика, основана на енергия от възобновяеми източници, като същевременно обезпечава сигурност на доставките и конкурентоспособност. Благодарение на мрежовия кодекс за трансграничния пренос на електроенергия киберсигурността в електроенергийния подсектор вече отбелязва напредък; наред с това за подсектора на природния газ също са необходими задължителни специфични правила, които да гарантират сигурността на енергийната система на Съюза.

(105) В отговор на значителното увеличение на цените на енергията в целия Съюз през есента на 2021 г. и неговото отрицателно въздействие, в съобщението на Комисията от 13 октомври 2021 г., озаглавено „Справяне с нарастващите цени на енергията: набор от мерки за действие и подкрепа“, беше изтъкната важността на правилно функциониращ вътрешен енергиен пазар и на по-добра координация на сигурността на трансграничните доставки за устойчивостта при бъдещи сътресения. На 20—21 октомври 2021 г. Европейският съвет прие заключения, в които прикани Комисията бързо да обмисли мерки за повишаване на устойчивостта на енергийната система на Съюза и вътрешния енергиен пазар, включително мерки за повишаване на сигурността на доставките. В отговор на руското нахлуване в Украйна, на 8 март 2022 г. Комисията представи плана REPowerEU с цел поетапно премахване на зависимостта на Съюза от руските изкопаеми горива и ускоряване на прехода към чиста енергия. С цел да се допринесе за съгласуван и навременен отговор на тази криза и на евентуални нови кризи на равнището на Съюза, в настоящия регламент и в Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета³³ следва да се въведат специални правила за подобряване на сътрудничеството и устойчивостта, по-конкретно правила, отнасящи се до солидарността. Поради това Регламент (ЕС) 2017/1938 следва да бъде съответно изменен.

³³ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

- (106) Както показаха симулациите, извършени на равнището на Съюза през 2017 г., 2021 г. и 2022 г., мерките за регионално сътрудничество и солидарност са от решаващо значение за гарантирането на устойчивостта на Съюза в случай на сериозно влошаване на положението с доставките. Мерките за солидарност, приложими при извънредна ситуация, следва да гарантират, че трансграничните доставки за защитените по линия на солидарността клиенти (например домакинствата) се осъществяват. Държавите членки следва да приемат необходимите мерки за изпълнението на разпоредбите относно механизма за солидарност, включително като съответните държави членки постигнат технически, правни и финансови договорености. Държавите членки следва да опишат подробно тези договорености в своите планове за действие при извънредни ситуации. За държавите членки, които не са постигнали двустранни споразумения, в интерес на ефективната солидарност следва да се прилагат поместените в настоящия регламент стандартни правила.
- (107) Вследствие на такива мерки за солидарност е възможно за дадена държава членка да възникне задължение да изплати компенсация на засегнатите от нейните мерки. За да се гарантира, че компенсацията, изплатена от държавата членка, отправила искането за солидарност, на държавата членка, предоставяща солидарност, е справедлива и разумна, регулаторните органи и ACER следва, в качеството си на независими органи, да разполагат с правомощия за извършване на одит на размера на поисканата и изплатена компенсация и — ако е необходимо — да поискат коригиране на нейния размер, по-специално като вземат предвид равнището на непреките разходи, възникнали в резултат на предоставянето на солидарност въз основа на непазарни мерки. Новоустановеното сътрудничество между непряко свързани държави членки, които използват пазарни мерки съгласно настоящия регламент, също спомага за намаляване на потенциално значителните разходи, които биха могли да възникнат при използването на по-скъпи непазарни мерки.

- (108) Предоставянето на доброволен принос на природен газ чрез използване на пазарни мерки към непряко свързани държави членки следва да бъде въведено в Регламент (ЕС) 2017/1938, по-специално за да се избегне необходимостта пряко свързаните държави членки да използват непазарни мерки, когато друга непряко свързана държава членка би могла да осигури обеми природен газ по линия на солидарността, като използва пазарни мерки. Доброволният характер на пазарните мерки и произтичащият от това принос на природен газ не засягат задълженията на държавите членки да оценяват и посочват своевременно дали и как пазарните мерки могат да осигурят поискания природен газ. Целта на този механизъм е да се намалят непреките и общите разходи във връзка със солидарността, като се избегне прибягването до по-скъпи непазарни мерки. Солидарността между непряко свързаните държави членки разпределя тежестта върху повече държави членки и улеснява достъпа на държавите членки без съоръжения за ВПГ до глобалните доставки на ВПГ.

- (109) Основаният на риска подход за оценка на сигурността на доставките на газ и установяването на превантивни и смекчаващи мерки следва да включва сценарии, в които се разглеждат последиците от намаляването на търсенето на природен газ чрез икономии на енергия или мерки за енергийна ефективност, включително в симулациите в целия Съюз на сценарии за прекъсване на доставките на природен газ и инфраструктурата съгласно настоящия регламент. Разглеждането на сценариите за икономии на енергия и енергийна ефективност гарантира, че симулациите в целия Съюз, както и последващите национални и общи оценки на риска и превантивни мерки, са съобразени с бъдещето и съвместими с принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място и с целите на Съюза за неутралност по отношение на климата, определени в Регламент (ЕС) 2021/1119, и че те допринасят за поэтапното премахване на зависимостта на Съюза от руските изкопаеми горива. Настоящият регламент също така дава възможност на държавите членки да намалят несъщественото потребление на газ на защитени клиенти, за да се допринесе за повече икономии на природен газ, по-специално по време на криза.

- (110) Рисковете за сигурността на доставките на газ, породени от руската военна агресия срещу Украйна, които обосновават измененията на Регламент (ЕС) 2017/1938, въведени с Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета³⁴, продължават да бъдат налице и до момента. Освен това следва да се разгледат съпровождащи рискове, като например допълнителни смущения в критичните инфраструктури, вследствие на саботажите срещу газопроводите „Северен поток“ през септември 2022 г. и прекъсването на газопровода „Balticconnector“ през октомври 2023 г., както и влошаването на геополитическата среда и контекста на заплахите в регионите доставчици, например кризата в Близкия изток. Поради това докладът, който Комисията трябва да представи до 28 февруари 2025 г., трябва да бъде придружен, когато е необходимо, от законодателно предложение за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1938.

³⁴ Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ (ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17).

(111) Някои разпоредби на настоящия регламент се основават на кризисните мерки, въведени с Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета³⁵ в отговор на руската агресивна война срещу Украйна и последвалата криза с доставките на природен газ. Регламент (ЕС) 2022/2576 преодолява непосредствената и тежка криза с доставките на природен газ, включително чрез дерогация от съществуващата постоянна рамка, докато настоящият регламент има за цел да превърне някои от кризисните мерки в постоянни характеристики на пазара на природен газ. Това се отнася по-специално до механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, мерките за подобряване на използването на съоръженията за ВПП и за съхранение на природен газ, както и допълнителни мерки за солидарност в случай на извънредна ситуация, свързана с природния газ. Прилагането на тези постоянни характеристики на пазара на природен газ обаче изисква време, *inter alia*, поради необходимите тръжни процедури във връзка с постоянния механизъм за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, които няма да приключат преди края на 2024 г. Освен това рисковете, свързани с доставките на природен газ, се очаква да продължат в Съюза през цялата 2024 г. Поради това, за да се предостави достатъчно време за подготвителната фаза по отношение на тези мерки и за да се избегне припокриване с мерките, въведени с Регламент (ЕС) 2022/2576, съответните разпоредби на настоящия регламент следва да се прилагат едва от 1 януари 2025 г. Разпоредбите на настоящия регламент относно установяването и избора на доставчик на услуги, който да изпълнява задачи в рамките на механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, следва да се прилагат от датата на влизане в сила на настоящия регламент, за да се гарантира, че механизмът функционира от датата, на която изтича срокът на действие на Регламент (ЕС) 2022/2576.

³⁵ Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 г. относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ (ОВ L 335, 29.12.2022 г., стр. 1).

- (112) Регламент (ЕС) № 1227/0011 на Европейския парламент и на Съвета³⁶ и регламенти (ЕС) 2019/942 и (ЕО) 2022/869 следва да бъдат съответно изменени.
- (113) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно установяването на справедливи правила за условията за достъп до преносните мрежи за природен газ, до съоръженията за съхранение и за ВПП и за условията във връзка с механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ и механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците ѝ може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

³⁶ Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 1).

Глава I

Предмет, обхват и определения

Член 1

Предмет и обхват

Настоящият регламент:

- а) установява недискриминационни правила за условията за достъп до системи за природен газ и водород, като се вземат предвид специалните характеристики на националните и регионалните пазари, с оглед обезпечаване на нормалното функциониране на вътрешните пазари на природен газ и водород, както и принос към гъвкавостта на енергийната система; както и
- б) улеснява появата и действието на правилно функциониращи и прозрачни пазари на природен газ и водород с високо равнище на сигурност на доставките и предоставя механизми, чрез които да хармонизира правилата за достъп до мрежата при трансграничен обмен на природен газ и водород.

Целите, посочени в първата алинея, включват:

- а) определяне на хармонизирани принципи относно тарифите — или методиките, на които се основава изчисляването на тарифите — за достъп до мрежата за природен газ, с изключение на съоръженията за съхранение на природен газ,
- б) установяване на услуги за достъп на трети страни и хармонизирани принципи за разпределение на капацитет и управление на претоварването,
- в) установяване на изисквания за прозрачност, правила за балансиране, такси при дисбаланс и улесняване на търговията с капацитет.

Настоящият регламент, с изключение на член 34, параграф 5 от него, се прилага само за съоръженията за съхранение на природен газ и съоръженията за съхранение на водород, посочени в член 33, параграф 3 или параграф 4 или член 37 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

Държавите членки може да създадат образувание или орган, установени в съответствие с Директива (ЕС) 2024/...⁺, с цел осъществяването на една или повече от функциите, обикновено възлагани на оператора на газопреносната система или оператора на мрежата за пренос на водород, които се подчиняват на изискванията на настоящия регламент. Това образувание или орган подлежи на сертифициране в съответствие с член 14 от настоящия регламент и подлежи на определяне съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 2
Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
- 1) „регулаторна база от активи“ означава мрежовите активи на даден оператор на газопреносна система, оператор на газоразпределителна система, оператор на мрежа за пренос на водород и оператор на разпределителна мрежа за водород, които се използват за предоставянето на регулирани мрежови услуги и се вземат предвид при изчисляването на приходите от свързаните с мрежата услуги;
 - 2) „пренос“ означава пренос съгласно определението в член 2, точка 17 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
 - 3) „договор за пренос“ означава договор, който операторът на газопреносна система или операторът на мрежа за водород е сключил с ползвател на мрежата с оглед извършване на услуги по транспортиране на природен газ или водород;
 - 4) „капацитет“ означава максималният поток, изразен в нормални кубически метри за единица време или в енергийна единица за единица време, на който ползвателят на мрежата има право съгласно разпоредбите на договора за пренос;
 - 5) „неизползван капацитет“ означава гарантиран капацитет, който ползвател на мрежата е добил по силата на договор за пренос, но който същият ползвател не е заявил в рамките на крайния срок, определен в договора;

⁺ OB: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 6) „управление на претоварването“ означава управление на капацитетите за пренос на оператора на газопреносна система с оглед оптимално и максимално използване на техническия капацитет и навременно откриване на точки на бъдещо претоварване и насищане;
- 7) „вторичен пазар“ означава пазар на капацитет, търгуван по начин, различен от този на първичния пазар;
- 8) „заявка“ означава докладване от ползвател на мрежата на оператора на газопреносна система относно действителния поток, който ползвателят на мрежата възнамерява да подаде към или да изтегли от системата, преди такова подаване или изтегляне;
- 9) „коригираща заявка“ означава докладване, с което се коригира първоначалната заявка, след като тя е направена;
- 10) „цялостност на системата“ означава всяка ситуация, при която налягането и качеството на природния газ или водорода се поддържат в рамките на минимални и максимални граници, така че транспортирането на природен газ или водород да бъде гарантирано от техническа гледна точка;
- 11) „период на балансиране“ означава период, в рамките на който изтеглянето на дадено количество природен газ или водород, изразено в енергийни единици, следва да бъде компенсирано от всеки ползвател на мрежата посредством подаване на същото количество природен газ или водород в съответствие с мрежовия кодекс;
- 12) „ползвател на мрежа“ означава ползвател на мрежа съгласно определението в член 2, точка 60 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 13) „прекъсваеми услуги“ означава услуги, предлагани от оператора на газопреносната система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителната система, или от оператора на мрежата за водород въз основа на прекъсваем капацитет;
- 14) „прекъсваем капацитет“ означава капацитет за пренос на природен газ или водород, който може да бъде прекъсван от оператора на газопреносна система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителна система, или от оператора на мрежа за водород в съответствие с условията, залегнали в договора за пренос;
- 15) „дългосрочни услуги“ означава услуги, предлагани от оператора на газопреносна система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителна система, или от оператора на мрежа за водород, с продължителност една година или повече;
- 16) „краткосрочни услуги“ означава услуги, предлагани от оператора на газопреносна система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителна система, или от оператора на мрежа за водород, с продължителност, по-малка от една година;
- 17) „гарантиран капацитет“ означава капацитет за пренос и разпределение на природен газ и водород, чиято непрекъсваемост е гарантирана от оператора на газопреносна система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителна система, или от оператора на мрежа за водород по силата на сключен договор;
- 18) „гарантирани услуги“ означава услуги, предоставяни от оператора на газопреносна система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителна система, или от оператора на мрежа за водород във връзка с гарантиран капацитет на пренос;

- 19) „технически капацитет“ означава максималният гарантиран капацитет, който може да бъде предложен на ползвателите на мрежата, като се вземат под внимание целостта на системата и експлоатационните изисквания на оператора на газопреносна система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителна система, или оператор на мрежа за водород;
- 20) „договорен капацитет“ означава капацитет, който е разпределен на ползвател на мрежата съгласно договор за пренос;
- 21) „наличен капацитет“ означава онази част от техническия капацитет, която не е разпределена и която е все още е налична за системата в определен момент;
- 22) „договорно претоварване“ означава ситуация, при която нивото на търсене на гарантиран капацитет надхвърля техническия капацитет;
- 23) „първичен пазар“ означава пазарът на капацитет, търгуван директно от оператора на газопреносната система или, когато е приложимо, от оператора на газоразпределителната система, или от оператора на мрежата за пренос на водород;
- 24) „физическо претоварване“ означава ситуация, при която нивото на търсене на реални доставки в определен момент надхвърля техническия капацитет;
- 25) „капацитет на съоръжение за ВПГ“ означава капацитет в терминал за ВПГ, който се използва за втечняване на природен газ, или за внасяне, разтоварване, спомагателни услуги, временно съхранение и регазификация на ВПГ;
- 26) „пространство“ означава обем природен газ или водород, който даден ползвател на съоръжение за съхранение може да използва за съхранение на природен газ или водород;

- 27) „подаваща способност“ означава скоростта на добив, с която ползвателят на съоръжение за съхранение има право да добива природен газ или водород от съоръжението за съхранение на природен газ или съоръжението за съхранение на водород;
- 28) „нагнетателна способност“ означава скоростта на нагнетяване, с която ползвателят на съоръжение за съхранение има право да нагнети природен газ или водород в съоръжението за съхранение на природен газ или съоръжението за съхранение на водород;
- 29) „капацитет за съхранение“ означава всяко съчетание от пространство, нагнетателна способност и подаваща способност;
- 30) „входно-изходна система“ означава входно-изходна система съгласно определението в член 2, точка 57 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 31) „зона на балансиране“ означава зона на балансиране съгласно определението в член 2, точка 58 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 32) „виртуална търговска точка“ означава виртуална търговска точка съгласно определението в член 2, точка 59 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 33) „входна точка“ означава входна точка съгласно определението в член 2, точка 61 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 34) „изходна точка“ означава изходна точка съгласно определението в член 2, точка 62 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 35) „условен капацитет“ означава гарантиран капацитет, който е свързан с прозрачни, предварително определени условия или за предоставяне на достъп от и до виртуална търговска точка, или за ограничена разпоределяемост;
- 36) „разпоределяемост“ означава дискреционна комбинация от който и да било входен капацитет с който и да било изходен капацитет или обратно;
- 37) „разрешени приходи“ означава сумата от приходите от услуги за пренос и приходите от услуги, различни от пренос, за предоставянето на услуги от оператора на газопреносна система за определен период от време в рамките на даден регулаторен период, които този оператор на газопреносна система има право да получи при режим без пределни цени и които са определени в съответствие с член 78, параграф 7, буква а) от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 38) „целеви приходи“ означава сумата от очакваните приходи от услуги за пренос, изчислени в съответствие с принципите, установени в член 17, параграф 1, и очакваните приходи от услуги, различни от пренос, за предоставянето на услуги от оператора на газопреносна система за определен период от време в рамките на даден регулаторен период при режим на пределни цени;
- 39) „нова инфраструктура“ означава инфраструктура, която все още не е завършена на 4 август 2003 г.;
- 40) „природен газ“ означава природен газ съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 41) „газ от възобновяеми източници“ означава газ от възобновяеми източници съгласно определението в член 2, точка 2 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 42) „система за природен газ“ означава система за природен газ съгласно определението в член 2, точка 3 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 43) „система за водород“ означава система за водород съгласно определението в член 2, точка 4 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 44) „съоръжение за съхранение на водород“ означава съоръжение за съхранение на водород съгласно определението в член 2, точка 5 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 45) „оператор на съоръжение за съхранение на водород“ означава оператор на съоръжение за съхранение на водород съгласно определението в член 2, точка 6 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 46) „терминал за водород“ означава терминал за водород съгласно определението в член 2, точка 8 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 47) „оператор на терминал за водород“ означава оператор на терминал за водород съгласно определението в член 2, точка 9 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 48) „качество на водорода“ означава качество на водорода съгласно определението в член 2, точка 10 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 49) „нискowęглероден водород“ означава нискowęглероден водород съгласно определението в член 2, точка 11 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 50) „нисковъглероден газ“ означава нисковъглероден газ съгласно определението в член 2, точка 12 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 51) „оператор на газопреносна система“ означава оператор на газопреносна система съгласно определението в член 2, точка 18 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 52) „добивна газопроводна мрежа“ означава добивна газопроводна мрежа съгласно определението в член 2, точка 16 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 53) „разпределение“ означава разпределение съгласно определението в член 2, точка 19 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 54) „оператор на газоразпределителна система“ означава оператор на газоразпределителна система съгласно определението в член 2, точка 20 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 55) „мрежа за водород“ означава мрежа за водород съгласно определението в член 2, точка 21 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 56) „транспортиране на водород“ означава транспортиране на водород съгласно определението в член 2, точка 22 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 57) „мрежа за пренос на водород“ означава мрежа за пренос на водород съгласно определението в член 2, точка 23 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 58) „разпределителна мрежа за водород“ означава разпределителна мрежа за водород съгласно определението в член 2, точка 24 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 59) „оператор на мрежа за водород“ означава оператор на мрежа за водород съгласно определението в член 2, точка 25 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 60) „оператор на мрежа за пренос на водород“ означава оператор на мрежа за пренос на водород съгласно определението в член 2, точка 26 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 61) „оператор на разпределителна мрежа за водород“ означава оператор на разпределителна мрежа за водород съгласно определението в член 2, точка 27 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 62) „доставка“ означава доставка съгласно определението в член 2, точка 28 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 63) „съоръжение за съхранение на природен газ“ означава съоръжение за съхранение на природен газ съгласно определението в член 2, точка 31 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 64) „оператор на система за съхранение на природен газ“ означава оператор на система за съхранение на природен газ съгласно определението в член 2, точка 32 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 65) „съоръжение за ВПГ“ означава съоръжение за ВПГ съгласно определението в член 2, точка 33 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 66) „оператор на система за ВПГ“ означава оператор на система за ВПГ съгласно определението в член 2, точка 34 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 67) „система“ означава система съгласно определението в член 2, точка 35 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 68) „спомагателни услуги“ означава спомагателни услуги съгласно определението в член 2, точка 36 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 69) „междусистемен газопровод“ означава междусистемен газопровод съгласно определението в член 2, точка 39 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 70) „междусистемен газопровод за водород“ означава междусистемен газопровод за водород съгласно определението в член 2, точка 40 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 71) „ползвател на системата“ означава ползвател на системата съгласно определението в член 2, точка 46 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 72) „клиент“ означава клиент съгласно определението в член 2, точка 47 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 73) „краен клиент“ означава краен клиент съгласно определението в член 2, точка 50 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 74) „клиент на едро“ означава клиент на едро съгласно определението в член 2, точка 51 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 75) „контрол“ означава контрол съгласно определението в член 2, точка 55 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 76) „дългосрочен договор“ означава дългосрочен договор съгласно определението в член 2, точка 56 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- 77) „точка на междусистемно свързване“ означава точка на междусистемно свързване съгласно определението в член 2, точка 63 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 78) „виртуална точка на междусистемно свързване“ означава виртуална точка на междусистемно свързване съгласно определението в член 2, точка 64 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 79) „участник на пазара“ означава участник на пазара съгласно определението в член 2, точка 65 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 80) „оперативна съвместимост“ означава оперативна съвместимост съгласно определението в член 2, точка 71 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;
- 81) „енергийната ефективност на първо място“ означава енергийната ефективност на първо място съгласно определението в член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета³⁷;
- 82) „промяна на предназначението“ означава промяна на предназначението съгласно определението в член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) 2022/869;
- 83) „вертикално интегрирано предприятие“ означава вертикално интегрирано предприятие съгласно определението в член 2, точка 43 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

2. Определенията в параграф 1, точки 4 — 24 във връзка с преноса се прилагат по аналогия и по отношение на съоръженията за съхранение и съоръженията за ВПП.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

³⁷ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

Глава II

Общи правила, приложими към системите за природен газ и системите за водород

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ПАЗАРИТЕ И ДОСТЪПА ДО ИНФРАСТРУКТУРА

Член 3

Общи принципи

Държавите членки, регулаторните органи, определени съгласно член 76 от Директива (ЕС) 2024/...⁺ (наричани по-нататък „регулаторните органи“), операторите на системи за природен газ или на системи за водород, както и делегираните оператори, като например управителите на пазарни области или операторите на платформи за резервиране, гарантират, че пазарите на природен газ и водород се управляват в съответствие със следните принципи:

- а) цените на природния газ и водорода се формират въз основа на търсенето и предлагането;
- б) операторите на газопреносни системи, операторите на газоразпределителни системи, операторите на мрежи за пренос на водород и операторите на разпределителни мрежи за водород си сътрудничат с цел да осигурят на ползвателите на мрежата свободата да резервират самостоятелно входен и изходен капацитет; транспортирането на природен газ, а от 2033 г. и на водород, се извършва чрез входно-изходна система, вместо по договорни пътеки;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- в) тарифите, които се начисляват във входните и изходните точки на системата за природен газ и на системата за водород, се структурират така, че да допринасят за интеграцията на пазара, повишаването на сигурността на доставките и насърчаването на междусистемните връзки между мрежите за природен газ и между мрежите за водород;
- г) предприятията, които извършват дейност в една и съща входно-изходна система, обменят природен газ, а от 2033 г. и водород, във виртуалната търговска точка; производителите на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ имат равен достъп до виртуалната търговска точка, независимо дали са свързани към газоразпределителната система или към газопреносната система; природният газ, а от 2033 г. и водородът, може да се обменя физически на входните точки от или изходните точки към трети държави;
- д) ползвателите на мрежата отговарят за балансирането на своите балансови портфейли, за да се сведе до минимум необходимостта операторите на газопреносни системи и операторите на мрежи за пренос на водород да предприемат действия за балансиране;
- е) действията за балансиране се извършват въз основа на стандартизирани продукти в съответствие с мрежовия кодекс за балансиране, изготвен съгласно настоящия регламент, и се провеждат на платформа за търговия или чрез използване на услуги за балансиране в съответствие с посочения мрежов кодекс;
- ж) правилата за пазара избягват действия, които не позволяват ценообразуване въз основа на търсенето и предлагането на природен газ и водород;
- з) правилата на пазара гарантират ориентиран към потребителите и енергийно ефективен подход на пазарите на природен газ и водород;

- и) правилата за пазара спомагат за възникването и функционирането на ликвидна търговия с природен газ и водород, като способстват за ценообразуването и за прозрачността на цените;
- й) правилата за пазара създават условия за декарбонизацията на системите за природен газ и системите за водород, включително като създават условия за интегрирането в пазарите на природен газ и на водород от възобновяеми енергийни източници и като създават стимули за икономия на енергия и енергийна ефективност, намаляване на търсенето, гъвкавост на търсенето и интегриране на енергийните системи и улесняват постигането на целите на Съюза в областите на климата и енергетиката;
- к) правилата за пазара осигуряват подходящи стимули за инвестиции, по-специално за дългосрочни инвестиции в декарбонизирана и устойчива система за природен газ и система за водород, за акумулиране на енергия, енергийна ефективност, намаляване на търсенето и реакция на търсенето с цел удовлетворяване на нуждите на пазара и нуждите, свързани с интеграцията на системата, и улесняват лоялната конкуренция и сигурността на доставките, като същевременно прилагат принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място чрез избягване на стимули за инвестиции, които водят до блокиране на активи;
- л) когато е целесъобразно, правилата за планиране на мрежата са насочени към използването на водород в трудни за декарбонизация сектори, като се взема предвид потенциалът за намаляване на емисиите на парникови газове, насърчават се мерки за намаляване на търсенето на изкопаем газ и се допринася за разумното и рационално използване на природните ресурси и за постигането на целите на Съюза в областите на климата и енергетиката;
- м) отстраняват се бариерите, ако такива съществуват, пред трансграничните потоци от природен газ и водород между входно-изходните системи;
- н) правилата за пазара способстват за регионалното сътрудничество и интегриране.

Член 4

Разширяване на използването на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ в регионите с високо потребление на въглища и високи въглеродни емисии

Комисията подкрепя и насърчава навлизането на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, по-конкретно водород и биометан, в енергийната система на Съюза, по-специално във въгледобивните региони и регионите с високи въглеродни емисии, с цел увеличаване на дела на газа от възобновяеми източници, по-специално в промишлените процеси, районните отоплителни системи и съхранението на енергия, и по този начин да се ускори поетапното преустановяване на използването на изкопаеми горива в промишления сектор и сектора на районните отоплителни системи. Комисията също така подкрепя преминаването от използването на изкопаеми горива към водород от възобновяеми източници и нисковъглероден водород и биометан, както и създаването на работна сила, подготвена за използването на водород.

Член 5

Разделяне на регулаторни бази от активи

1. Когато оператор на газопреносна система, оператор на газоразпределителна система или оператор на мрежа за водород предоставя регулирани услуги за природен газ, водород или електроенергия, той спазва изискването за отделяне на счетоводните отчети, предвидено в член 75 от Директива (ЕС) 2024/...⁺ и в член 56 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета³⁸, и има отделна регулаторна база от активи за активите за природен газ, водород или електроенергия. Тази отделна регулаторна база от активи трябва да гарантира, че:
 - а) приходите от услуги, получени от предоставянето на конкретните регулирани услуги, може да се използват само за възстановяване на капиталовите и оперативните разходи, които са свързани с активите, включени в регулаторната база от активи, чрез която са били предоставени регулираните услуги;
 - б) когато активите се прехвърлят към различна регулаторна база от активи, тяхната стойност се установява, подлежи на одит и одобрение от регулаторния орган и е такава, че се предотвратява кръстосано субсидиране.
2. Държавите членки не разрешават каквито и да е финансови трансфери между регулирани услуги, които са отделни по смисъла на параграф 1.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

³⁸ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОБ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

3. Държавите членки могат да разрешат на операторите на мрежи за водород да разпределят възстановяването на разходите за мрежата за водород във времето чрез тарифи за достъп до мрежата, за да се гарантира, че бъдещите ползватели надлежно допринасят за първоначалните разходи за развитие на мрежата за водород. Такова разпределение на разходите към различни периоди, както и базовата методология за него, следва да бъдат предмет на одобрение от страна на регулаторния орган. Държавите членки могат да въведат мерки, например държавна гаранция, за покриване на финансовия риск за операторите на мрежи за водород, свързан с първоначалния недостиг във възстановяването на разходите, произтичащ от прилагането на разпределение на разходите към различни периоди, при условие че тези мерки са в съответствие с член 107 от ДФЕС.
4. Чрез дерогация от параграф 2 държава членка може да разреши финансови трансфери между регулирани услуги, които са отделни по смисъла на параграф 1, при условие че регулаторният орган е установил, че финансирането на мрежи чрез тарифи за достъп до мрежата, заплащани само от ползвателите на мрежата, не е жизнеспособно. Регулаторният орган взема предвид в своята оценка, *inter alia*, стойността на планираните финансови трансфери, произтичащото от това кръстосано субсидиране между ползвателите на съответните мрежи и ефективността на разходите на тези финансови трансфери.

По отношение на финансовите трансфери по смисъла на настоящия параграф се прилагат следните условия:

- а) всички приходи, необходими за финансовия трансфер, се събират като целева такса;
- б) целевата такса се събира само от изходните точки до крайните клиенти, разположени в същата държава членка като получателя на финансовия трансфер;

- в) преди да влязат в сила, целевата такса и финансовия трансфер или методиките за тяхното изчисляване се одобряват от регулаторния орган;
- г) одобрената целева такса и финансовия трансфер, както и методиките, когато има одобрени методики, се публикуват не по-късно от тридесет дни преди датата на тяхното прилагане;
- д) Комисията и ACER са уведомени от държавата членка, че е разрешила финансови трансфери.

5. Регулаторният орган може да одобри финансовия трансфер целевата такса, посочени в параграф 4, при условие че:

- а) тарифите за достъп до мрежата се начисляват на ползвателите на регулаторната база от активи, която се ползва от финансовия трансфер;
- б) сборът от финансовия трансфери приходите от услуги, събрани чрез тарифите за достъп до мрежата, не е по-голям от разрешените или от целевите приходи;
- в) финансовия трансфер е одобрен за ограничен период от време, като този период не е по-дълъг от една трета от оставащия срок на амортизация на съответната инфраструктура.

6. До ... [една година от датата на влизане в сила на настоящия регламент] ACER издава препоръки до операторите на газопреносни системи, операторите на газоразпределителни системи, операторите на мрежи за водород и регулаторните органи относно методиките за установяване на разпределение на разходите към различни периоди.

ACER актуализира препоръките, посочени в първа алинея, най-малко на всеки две години.

ACER може да издава препоръки до операторите на газопреносни системи, операторите на газоразпределителни системи, операторите на мрежи за водород и регулаторните органи относно методиките за:

- а) определянето на стойността на активите, които са прехвърлени към друга регулаторна база от активи, и предназначението на всички печалби и загуби, които може да се получат в резултат на това;
- б) изчисляването на размера и на максималното времетраене на финансовия трансфер и целевата такса;
- в) критериите за разпределяне на приносите към целевата такса между крайните клиенти, свързани към регулаторната база от активи.

Член 6

Услуги за достъп на трети страни по отношение на операторите на газопреносни системи

1. Операторите на газопреносни системи:

- а) предлагат капацитет и услуги на всички ползватели на мрежата на недискриминационна основа;
- б) предоставят както гарантиран, така и прекъсваем капацитет; цената за прекъсваем капацитет трябва да отразява вероятността от прекъсване;
- в) предлагат на ползвателите на мрежата както дългосрочен, така и краткосрочен капацитет.

Що се отнася до първа алинея, буква а), когато оператор на газопреносна система предлага една и съща услуга на различни клиенти, той я предлага при равностойни договорни условия, или като използва хармонизирани договори за пренос или общ мрежов кодекс, одобрен от регулаторния орган в съответствие с процедурата, предвидена в член 78 или 79 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

2. До ... [една година от датата на влизане в сила на настоящия регламент] Комисията:

- а) извършва оценка на въздействието върху системата за природен газ на тарифен режим, при който няма да се начисляват тарифи за достъп до газопреносни системи в точките на междусистемно свързване между държавите членки или в точките на междусистемно свързване с трети държави, чиито системи свързват две или повече държави членки; както и

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

б) представя доклад на Европейския парламент и на Съвета.

Когато е целесъобразно, този доклад може да бъде придружен със законодателни предложения за преодоляване на пречките, установени в оценката.

3. Договорите за пренос, подписани с начални дати, различни от стандартните, или с по-кратка продължителност от стандартните годишни договори за пренос, не водят до произволно повишаване или понижаване на тарифите, което не отразява пазарната стойност на услугата в съответствие с принципите, установени в член 17, параграф 1.
4. Когато две или повече точки на междусистемно свързване свързват две еднакви съседни входно-изходни системи, съответните оператори на съседни газопреносни системи предлагат наличните капацитети в точките на междусистемно свързване на една виртуална точка на междусистемно свързване. Всеки договорен капацитет в точките на междусистемно свързване, независимо от датата на неговото сключване, се прехвърля към виртуалната точка на междусистемно свързване.

Виртуална точка на междусистемно свързване се създава при положение, че са изпълнени следните условия:

- а) общият технически капацитет във виртуалните точки на междусистемно свързване е равен на или по-голям от сбора на техническите капацитети във всяка от точките на междусистемно свързване, допринасящи за виртуалните точки на междусистемно свързване;
- б) виртуалната точка на междусистемно свързване способства за икономичното и ефективно използване на системата, включително правилата, установени в членове 10 и 11.

5. Когато е уместно, услугите за достъп на трети страни може да се извършват при условията на подходящи гаранции от страна на ползватели на мрежите по отношение на тяхната кредитоспособност. Такива гаранции не представляват неоправдани бариери за навлизане на пазара и са недискриминационни, прозрачни и пропорционални.
6. Операторите на газопреносни системи имат достъп, ако е нужно за целта на извършването на дейността им, включително във връзка с трансграничен пренос, до мрежата на други оператори на газопреносни системи.
7. Параграфи 1—6 не засягат възможността държавите членки да предприемат пропорционални мерки за временно ограничаване на доставките на природен газ от Руската федерация и Беларус за определен срок, който може да бъде подновен, ако това е обосновано, като ограничават предварителното подаване на оферти за капацитет от страна на всеки един ползвател на мрежата на входните точки от Руската федерация или Беларус, когато това е необходимо с цел защита на техните основни интереси в областта на сигурността и тези на Съюза, и при условие че тези мерки:
- а) не нарушават неоправдано правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ и трансграничните потоци на природен газ между държавите членки и не подкопават сигурността на доставките на Съюза или на държава членка;
 - б) зачитат принципа на енергийна солидарност;
 - в) се предприемат в съответствие с правата и задълженията на Съюза и на държавите членки по отношение на трети държави.

Като се има предвид необходимостта да се гарантира сигурността на доставките в Съюза, мерките, предприети от държавите членки съгласно първа алинея, могат да целят диверсифициране на доставките на природен газ с цел постепенно премахване на зависимостта от руския природен газ, когато може да се докаже, че тези мерки са необходими за защита на техните основни интереси и тези на Съюза в областта на сигурността.

Преди да вземе решение относно дадена мярка, посочена в първа алинея, съответната държава членка се консултира с Комисията и доколкото има вероятност те да бъдат засегнати от мярката — с други държави членки, с договарящите се страни от Енергийната общност, с трети държави, които са договарящи се страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия. Съответните държави членки вземат предвид в максимална степен положението в тези държави членки и трети държави, както и всички опасения, изразени в това отношение от тези държави членки, трети държави или Комисията.

Член 7

Услуги за достъп на трети страни по отношение на операторите на мрежи за водород

1. Операторите на мрежи за водород предлагат своите услуги на всички ползватели на мрежата на недискриминационна основа при равностойни договорни условия за една и съща услуга. Операторите на мрежи за водород публикуват на своите уебсайтове договорните условия и тарифите, начислявани за достъп до мрежата, и — ако е приложимо — таксите за балансиране.

2. На участниците на пазара се предоставя максималният капацитет на мрежата за водород, като се вземат предвид целостта на системата и ефикасната и безопасна експлоатация на мрежата.
3. Максималният срок на договорите за капацитет е 20 години за инфраструктурата, завършена преди 1 януари 2028 г., и 15 години за инфраструктурата, завършена на тази дата или след нея. Регулаторните органи имат право да наложат по-кратки максимални срокове, ако това е необходимо за гарантиране на функционирането на пазара на водород, за защита на конкуренцията и за осигуряване на бъдещо трансгранично интегриране. Когато приемат решение за налагане на по-кратък максимален срок, регулаторните органи вземат предвид, *inter alia*, ангажимента на ползвателите на мрежата да обезпечат финансирането на мрежата, отрицателните последици за възможностите за планиране и рефинансиране.
4. Операторите на мрежи за пренос на водород прилагат и публикуват недискриминационни и прозрачни процедури за управление на претоварването, които също така улесняват трансграничния обмен на водород на недискриминационна основа.
5. Операторите на мрежи за водород извършват редовно оценка на пазарното търсене на нови инвестиции, като вземат предвид сигурността на доставките и ефикасността на крайната употреба на водорода.
6. От 1 януари 2033 г., мрежите за водород се организират като входно-изходни системи.
7. Държавите членки могат да решат да не прилагат параграф 6 от настоящия член за мрежите за водород, които се ползват от дерогация съгласно член 52 от Директива (ЕС) 2024/...⁺ и не са свързани към друга мрежа за водород.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

8. От 1 януари 2033 г. или когато държава членка реши да прилага регулиран достъп на трети страни до мрежи за водород в съответствие с член 35 от Директива (ЕС) 2024/...⁺ преди 1 януари 2033 г., член 17 от настоящия регламент се прилага за тарифите за достъп до мрежи за водород, а задълженията на операторите на газопреносни системи, определени в член 17, параграфи 1, 2, 4 и 5 от настоящия регламент, се прилагат за операторите на мрежи за водород. Членове 18 и 19 от настоящия регламент не се прилагат за мрежите за водород. Тези членове се прилагат само за мрежите за природен газ.

Регулаторните органи се консултират с регулаторните органи на пряко свързани държави членки и съответните заинтересовани страни, преди да вземат решение относно методиката за определяне на тарифите за достъп до мрежата за водород за входните и изходните точки в трансграничните точки на междусистемно свързване между тези директно свързани държави членки, включително за всички виртуални точки на междусистемно свързване. Регулаторните органи също така представят планираната тарифна методика на ACER. Чрез дерогация от член 17 регулаторните органи могат да решат да не налагат тарифи за достъп до мрежата за водород или, когато капацитетът се разпределя чрез търгове, да определят нулеви начални цени.

Когато вземат решение относно методиката за определяне на тарифите за достъп до мрежата за водород в точка на междусистемно свързване между държави членки, съответните регулаторни органи прилагат тарифните принципи, посочени в член 17, параграфи 1, 2, 4 и 5, и вземат предвид резултата от консултациите, посочени във втора алинея от настоящия параграф, по-специално консултациите с регулаторните органи на пряко свързаните държави членки, както и въздействието на избраните тарифи за достъп до мрежата върху трансграничната търговия и функционирането на пазара в пряко свързаните държави членки.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Регулаторните органи на пряко свързаните държави членки могат да поискат от ACER да предостави основано на факти становище относно методиката за определяне на тарифите за достъп до мрежата за водород или на началните цени за входните и изходните точки в трансграничните точки на междусистемно свързване между тези държави членки в съответствие с член 6, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2019/942. ACER уведомява Комисията, когато е целесъобразно, в съответствие с член 6, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2019/942. Когато предоставя основано на факти становище, ACER извършва оценката си при надлежно спазване на тарифните принципи, посочени в член 17, параграфи 1 и 2 от настоящия регламент.

Допълнителните подробности, необходими за прилагането на настоящия параграф, по-специално процедурата за трансгранична консултация или искането на становище от ACER, се определят в мрежов кодекс, създаден съгласно член 72, параграф 1.

9. От 1 януари 2033 г., операторите на мрежи за пренос на водород са длъжни при предлагането на своите услуги да спазват изискванията за операторите на газопреносни системи по членове 5, 10 и 13, както и да публикуват тарифите за всяка точка от мрежата на онлайн платформа, експлоатирана от Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород (ЕМОМВ). Докато бъде приет и влезе в сила предвиденият в член 72, параграф 1, буква г) мрежов кодекс за разпределение на капацитет за мрежи за пренос на водород, това публикуване може да се извършва посредством електронни препратки към публикацията на тарифите на уебсайтовете на операторите на мрежи за пренос на водород.

Член 8

Услуги за достъп на трети страни по отношение на съоръжения за съхранение на природен газ, терминали за водород, съоръжения за ВПГ и съоръжения за съхранение на водород

1. Операторите на системи за ВПГ, операторите на терминали за водород, операторите на съоръжения за съхранение на водород и операторите на системи за съхранение на природен газ:
 - а) предлагат на недискриминационна основа услуги на всички ползватели на мрежата, които отговарят на търсенето на пазара; по-специално, когато даден оператор на система за ВПГ, оператор на терминал за водород, оператор на съоръжение за съхранение на водород или оператор на система за съхранение на природен газ предлага една и съща услуга на различни клиенти, той го прави при равностойни договорни условия;
 - б) предлагат услуги, които са съвместими с използването на взаимосвързани преносни системи за природен газ и водород и улесняват достъпа чрез сътрудничество с оператора на газопреносна система или оператора на мрежа за водород; и
 - в) правят публично достояние необходимата информация, по-специално данни за използването и наличието на услуги, в рамките на период, обоснован от разумните търговски нужди на ползвателите на съоръжения за ВПГ или съоръжения за съхранение на природен газ, на терминали за водород или съоръжения за съхранение на водород, при условие че регулаторният орган осъществява контрол върху подобно оповестяване.

2. Всеки оператор на система за съхранение на природен газ и оператор на съоръжение за съхранение на водород:
 - а) предоставя на трети страни услуги за достъп както за гарантирани доставки, така и за прекъсваеми доставки; цената за прекъсваем капацитет трябва да отразява вероятността от прекъсване;
 - б) предлага на ползвателите на съоръжението за съхранение както дългосрочни, така и краткосрочни услуги;
 - в) предлага на ползвателите на съоръжението за съхранение както поотделно, така и в пакет, услуги по предоставяне на капацитет за съхранение.
3. Всеки оператор на система за ВПГ предлага на ползвателите на съоръжение за ВПГ услуги както поотделно, така и в пакет, в рамките на съоръжението за ВПГ, в зависимост от изразените от ползвателите на ВПГ нужди.
4. Договорите за съоръжения за ВПГ и за съоръжения за съхранение на природен газ и договорите за съоръжения за съхранение на водород и за терминали за водород не водят до произволни по-високи тарифи, когато са подписани:
 - а) извън газова година с начални дати, различни от стандартните; или
 - б) с по-кратка продължителност от стандартния годишен договор.
5. Когато е уместно, услугите за достъп на трети страни може да се извършват при условията на подходящи гаранции от страна на ползватели на мрежите по отношение на тяхната кредитоспособност. Такива гаранции не представляват неоправдани бариери за навлизане на пазара и са недискриминационни, прозрачни и пропорционални.

6. Договорните ограничения за изисквания минимален размер на капацитета на съоръжението за ВПГ или терминала за водород и на капацитета за съхранение природен газ или водород се основават на технически ограничения и позволяват на ползватели на по-малки съоръжения за съхранение да получават достъп до услуги по съхранение.
7. Параграфи 1—6 не засягат възможността държавите членки да предприемат пропорционални мерки за временно ограничаване на доставките на ВПГ от Руската федерация и Беларус за определен срок, който може да бъде подновен, ако това е обосновано, като ограничават предварителното подаване на оферти от всеки един ползвател на мрежата или предоставянето на капацитет за съоръжения за ВПГ на всеки един ползвател на мрежата за доставки от Руската федерация или Беларус, когато това е необходимо с цел защита на техните основни интереси в областта на сигурността и тези на Съюза, при условие че тези мерки:
- а) не нарушават неоправдано правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ и трансграничните потоци на природен газ между държавите членки и не подкопават сигурността на доставките на Съюза или на държава членка;
 - б) зачитат принципа на енергийна солидарност;
 - в) се предприемат в съответствие с правата и задълженията на Съюза и на държавите членки по отношение на трети държави.

Като се има предвид необходимостта да се гарантира сигурността на доставките в Съюза, мерките, предприети от държавите членки съгласно първа алинея, могат да целят диверсифициране на доставките на ВПП с цел постепенно премахване на зависимостта от руския природен газ, когато може да се докаже, че тези мерки са необходими за защита на техните основни интереси и тези на Съюза в областта на сигурността.

Преди да вземе решение относно дадена мярка, посочена в първа алинея, съответната държава членка се консултира с Комисията и доколкото има вероятност те да бъдат засегнати от мярката — с други държави членки, договарящите се страни от Енергийната общност, трети държави, които са договарящи се страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, както и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия. Съответните държави членки вземат предвид в максимална степен положението в тези държави членки и трети държави, както и всички опасения, изразени в това отношение от тези държави членки, трети държави или Комисията.

Член 9

Оценка на пазарното търсене на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ от страна на операторите на системи за ВПП и на операторите на системи за съхранение на природен газ

Операторите на системи за ВПП и операторите на системи за съхранение на природен газ извършват поне веднъж на две години оценка на пазарното търсене на нови инвестиции, които дават възможност за използване в съоръженията на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, включително водородни съединения като течен амоняк и течни органични носители на водород. Тези оператори уведомяват съответните регулаторни органи за резултата от оценката на пазарното търсене. Когато планират нови инвестиции, операторите на системи за ВПП и операторите на системи за съхранение на природен газ оценяват пазарното търсене с оглед улесняване на използването на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ в своите съоръжения и вземат предвид сигурността на доставките. Операторите на системи за ВПП и операторите на системи за съхранение на природен газ оповестяват публично всички планове във връзка с нови инвестиции, които дават възможност за използването на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ в техните съоръжения.

Член 10

Принципи на механизмите за разпределение на капацитет и на процедурите за управление на претоварването по отношение на операторите на газопреносни системи

1. Максималният капацитет във всички важни точки, посочени в член 33, параграф 3, се предоставя на участниците на пазара, като се вземат предвид целостта на системата и ефикасната експлоатация на мрежата.

2. Операторът на газопреносна система прилага и публикува недискриминационни и прозрачни механизми за разпределение на капацитет, които:
- а) подават подходящи икономически сигнали за ефикасното и максимално използване на техническия капацитет и улесняват инвестициите в нова инфраструктура и в алтернативни решения от страна на търсенето, които не изискват нови инвестиции в инфраструктура, и улесняват трансграничния обмен на природен газ;
 - б) са съвместими с пазарните механизми, включително спот пазари и борси, като същевременно са гъвкави и могат да се приспособяват към променящите се пазарни условия; и
 - в) са съвместими със системите за достъп до мрежите на държавите членки.
3. Операторът на газопреносна система прилага и публикува недискриминационни и прозрачни процедури за управление на претоварването, които улесняват трансграничния обмен на природен газ на недискриминационна основа и които се основават на следните принципи:
- а) в случай на договорно претоварване операторът на газопреносна система предлага неизползвания капацитет на първичния пазар поне за ден напред и на база прекъсваемост на доставките; и
 - б) ползвателите на мрежата могат да препродадат или преотдадат под наем неизползван договорен капацитет на вторичния пазар.

Що се отнася до първа алинея, буква а), държава членка може да изиска от ползвателите на мрежата да уведомят или да информират оператора на газопреносна система.

4. Операторите на газопреносни системи извършват редовно оценка на пазарното търсене на нови инвестиции, като вземат предвид съвместния сценарий, разработен за десетгодишния план за развитие на мрежата съгласно член 55 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, както и сигурността на доставките.

Член 11

Принципи на механизмите за разпределение на капацитет и на процедурите за управление на претоварването по отношение на съоръженията за съхранение на природен газ, терминалите за водород, съоръженията за съхранение на водород и съоръженията за ВПГ

1. На участниците на пазара се предлага максималният капацитет на съоръжението за съхранение на природен газ, съоръжението за ВПГ, съоръжението за съхранение на водород или терминала за водород, като се вземат предвид целостта и експлоатацията на системата.
2. Операторите на системи за ВПГ, операторите на съоръжения за съхранение на водород, операторите на терминали за водород и операторите на системи за съхранение на природен газ прилагат и публикуват недискриминационни и прозрачни механизми за разпределение на капацитет, които:
 - а) подават подходящи икономически сигнали за ефикасното и максимално използване на капацитета и улесняват инвестициите в нова инфраструктура;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- б) са съвместими с пазарните механизми, включително спот пазари и борси, като същевременно са гъвкави и могат да се приспособяват към променящите се пазарни условия; и
- в) са съвместими със свързаните системи за достъп до мрежата.

3. Договорите за терминали за ВПГ, терминали за водород, съоръжения за съхранение на водород и съоръжения за съхранение на природен газ включват мерки за предотвратяване на презапаяването с капацитет, като се вземат предвид следните принципи, които се прилагат в случай на договорно претоварване:

- а) операторът на системата предлага незабавно неизползвания капацитет на първичния пазар, а за съоръженията за съхранение на природен газ предлага този капацитет най-малко за ден напред и на база прекъсваемост на доставките;
- б) ползвателите могат да препродадат договорния си капацитет на вторичния пазар;
- в) до ... [18 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент]
операторите на системи за ВПГ, операторите на терминали за водород, операторите на съоръжения за съхранение на водород и операторите на системи за съхранение на природен газ, поотделно или съвместно с други такива оператори, гарантират наличието на прозрачна и недискриминационна платформа за резервиране за ползвателите на съоръжения за ВПГ, терминали за водород, съоръжения за съхранение на водород и съоръжения за съхранение на природен газ, която да позволи на тези ползватели да препродадат договорния си капацитет на вторичния пазар съгласно буква б).

Член 12

Търговия с права върху капацитети

Всеки оператор на газопреносна система, оператор на система за съхранение на природен газ, оператор на система за ВПГ, оператор на мрежа за пренос на водород, оператор на терминал за водород и оператор на съоръжение за съхранение на водород предприема разумни мерки, за да даде възможност правата върху капацитета да се търгуват свободно и да се улесни тази търговия по прозрачен и недискриминационен начин. Всеки такъв оператор разработва хармонизирани договори и процедури за транспортиране, за съоръжения за ВПГ, за терминали за водород, за съоръжения за съхранение на природен газ и за съоръжения за съхранение на водород на първичния пазар, за да се улесни вторичната търговия с капацитет, и отчита прехвърлянето на първични права върху капацитет, когато получи уведомление от ползватели на мрежата.

Регулаторните органи се уведомяват за хармонизираните договори и процедури.

Член 13

Правила за балансиране и такси при дисбаланс

1. Правилата за балансиране се определят по честен, недискриминационен и прозрачен начин и се основават на обективни критерии. Правилата за балансиране отразяват реалните потребности на системата, като се отчитат ресурсите, с които разполага операторът на газопреносна система. Правилата за балансиране са пазарно обусловени.
2. С цел да се даде възможност на ползвателите на мрежи да предприемат навременни коригиращи действия, операторите на газопреносни системи предоставят достатъчна, навременна и надеждна онлайн информация по отношение на балансовия статус на ползвателите на мрежата.

Предоставената информация отразява нивото на информация, до която има достъп операторът на газопреносна система, както и периода на плащане, за който се изчисляват такси при дисбаланс.

За предоставянето на информация съгласно настоящия параграф не се прилагат такси.

3. Таксите при дисбаланс отразяват възможно най-точно разходите, като същевременно осигуряват подходящи стимули за ползвателите на мрежата да балансират своите входящи и изходящи количества природен газ. Таксите не допускат кръстосано субсидиране между ползватели на мрежата и не възпрепятстват навлизането на нови участници на пазара.

Методиката за изчисляване на такси при дисбаланс, както и окончателните стойности, се обявяват от регулаторните органи или от оператора на газопреносната система, според случая.

4. Държавите членки гарантират, че операторите на газопреносни системи се стремят да хармонизират режимите на балансиране и да усъвършенстват структурите и нивата на таксите за балансиране, за да улеснят търговията с природен газ, извършвана във виртуалната търговска точка.

Член 14

Сертифициране на оператори на газопреносни системи и на оператори на мрежи за пренос на водород

1. Комисията разглежда всяка нотификация за решение за сертифициране на оператор на газопреносна система и на оператор на мрежа за пренос на водород, както е предвидено в член 71, параграф 6 от (ЕС) 2024/...⁺, веднага щом я получи. В рамките на 50 работни дни от датата на получаване на такава нотификация Комисията представя на съответния регулаторен орган становището си относно съответствието ѝ с член 71, параграф 2 или член 72, както и с член 60 от Директива (ЕС) 2024/...⁺ за операторите на газопреносни системи, или член 68 от посочената директива за операторите на мрежи за пренос на водород, според случая.

При изготвяне на своето становище, посочено в първа алинея, Комисията може да поиска ACER да предостави становище относно решението на регулаторния орган. В такъв случай срокът от 50 работни дни, посочен в първата алинея, се удължава с още 50 работни дни.

При отсъствието на становище от Комисията в рамките на срока, посочен в първата и втората алинея, се приема, че Комисията няма възражения срещу решението на регулаторния орган.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

2. В срок от 50 работни дни от получаване на становище на Комисията съгласно параграф 1, регулаторният орган приема окончателното си решение относно сертифицирането на оператора на газопреносна система или оператора на мрежа за пренос на водород, като се съобразява в най-голяма степен с това становище. Решението на регулаторния орган и становището на Комисията се публикуват заедно.
3. Във всеки един момент по време на процедурата регулаторните органи или Комисията могат да изискват от оператор на газопреносна система, от оператор на мрежа за пренос на водород или от предприятие, извършващо някоя от функциите по производство или доставка, всяка информация, свързана с изпълнението на задачите им по настоящия член.
4. Регулаторните органи и Комисията запазват поверителността на чувствителната търговска информация.
5. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 с цел допълване на настоящия регламент чрез предоставянето на насоки, определящи в детайли процедурата, която да се следва за прилагането на параграфи 1 и 2 от настоящия член.
6. Когато Комисията получи нотификация за сертифициране на оператор на газопреносна система съгласно член 60, параграф 9 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, Комисията взема решение относно сертифицирането. Регулаторният орган се съобразява с решението на Комисията.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/2 (2021/0425(COD)).

Член 15

Сертифициране на операторите на системи за съхранение на природен газ

1. Държавите членки гарантират, че всеки оператор на система за съхранение на природен газ, включително всеки оператор на система за съхранение на природен газ, контролиран от оператор на газопреносна система, е сертифициран в съответствие с процедурата, предвидена в настоящия член, или от регулаторния орган или от компетентен орган, определен от съответната държава членка, съгласно член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938 (за всеки от тези случаи наричан „сертифициращ орган“).

Настоящият член се прилага и за операторите на системи за съхранение на природен газ, контролирани от оператори на газопреносни системи, които са сертифицирани съгласно директиви 2009/73/ЕО или (ЕС) 2024/...⁺.

2. До 1 февруари 2023 г. или в срок от 150 работни дни от датата на получаване на уведомлението съгласно параграф 9 сертифициращият орган издава проект на решение за сертифициране по отношение на операторите на системи за съхранение на природен газ, които експлоатират подземни съоръжения за съхранение на природен газ с капацитет над 3,5 TWh, когато съоръженията за съхранение на природен газ общо, независимо от броя на операторите на системи за съхранение на природен газ, са били запълнени на 31 март 2021 г. и на 31 март 2022 г. в степен, която средно е била по-ниска от 30 % от максималния им капацитет.

По отношение на операторите на системи за съхранение на природен газ, посочени в първа алинея, сертифициращият орган полага всички усилия да издаде проект на решение за сертифициране до 1 ноември 2022 г.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

По отношение на операторите на системи за съхранение на природен газ, които не са сред посочените в първа алинея, сертифициращият орган издава проект на решение за сертифициране до 2 януари 2024 г. или в срок от 18 месеца след датата на получаване на уведомлението съгласно параграф 8 или 9.

3. При отчитането на риска за сигурността на енергийните доставки в Съюза, сертифициращият орган взема предвид всеки риск за сигурността на доставките на природен газ на равнището на Съюза, на национално или регионално равнище, както и всяко намаляване на подобен риск, произтичащ, *inter alia*, от:
- а) собственост, доставки или други търговски отношения, които биха могли да оказат отрицателно въздействие върху стимулите и способността на оператора на система за съхранение за природен газ да запълни подземното съоръжение за съхранение на природен газ;
 - б) правата и задълженията на Съюза по отношение на трета държава, които произтичат съгласно международното право, включително съгласно всяко споразумение, сключено с една или повече трети държави, по което Съюзът е страна, и което засяга въпросите на сигурността на енергийните доставки;
 - в) правата и задълженията на съответните държави членки по отношение на трета държава, които произтичат от споразумения, сключени от съответните държави членки с една или повече трети държави, доколкото тези споразумения са в съответствие с правото на Съюза; или
 - г) всякакви други специфични факти и обстоятелства по случая.

4. Ако сертифициращият орган стигне до заключението, че лице, което пряко или непряко контролира или упражнява права върху оператора на система за съхранение на природен газ, може да застраши сигурността на енергийните доставки или основните интереси в областта на сигурността на Съюза или на някоя държава членка, той отказва сертифицирането. Вместо това сертифициращият орган може да издаде решение за сертифициране при условия, които гарантират достатъчното смекчаване на рисковете, които могат да окажат отрицателно въздействие върху запълването на подземните съоръжения за съхранение на природен газ, при условие че тяхната приложимост може да бъде напълно гарантирана чрез ефективно прилагане и мониторинг. Тези условия могат да включват по-специално изискване собственикът на система за съхранение на природен газ или операторът на система за съхранение на природен газ да прехвърли управлението на системата за съхранение на природен газ.
5. Когато сертифициращият орган стигне до заключението, че рисковете за доставките на природен газ не могат да бъдат намалени посредством условия съгласно параграф 4, включително чрез изискване собственикът на системата за съхранение на природен газ или операторът на система за съхранение на природен газ да прехвърли управлението на системата за съхранение на природен газ, и поради това откаже сертифицирането, той:
- а) изисква от собственика на системата за съхранение на природен газ или оператора на системата за съхранение на природен газ или от всяко лице, за които счита, че може да застрашат сигурността на енергийните доставки или основните интереси в областта на сигурността на Съюза или на някоя държава членка, да се освободи от дяловото участие или правата, които притежава в собствеността върху системата за съхранение на природен газ или в собствеността върху оператора на системата за съхранение на природен газ, и определя срок за такова освобождаване;
 - б) разпорежда, когато е целесъобразно, временни мерки, за да се гарантира, че това лице не може да упражнява какъвто и да било контрол или права върху въпросния собственик на системата за съхранение на природен газ или оператор на системата за съхранение на природен газ до момента на освобождаване от дяловото участие или от правата; и

в) предвижда подходящи компенсаторни мерки в съответствие с националното законодателство.

6. Сертифициращият орган уведомява незабавно Комисията за проекта на решението си за сертифициране, заедно с цялата необходима информация.

Комисията представя становище по проекта на решението за сертифициране на сертифициращия орган в срок от 25 работни дни след това уведомление.

Сертифициращият орган отчита в максимална степен становището на Комисията.

7. Сертифициращият орган издава решението за сертифициране в срок от 25 работни дни от получаването на становището на Комисията.

8. Преди да бъде пуснато в експлоатация дадено новопостроено подземно съоръжение за съхранение на природен газ, операторът на системата за съхранение на природен газ се сертифицира в съответствие с параграфи 1—7. Операторът на система за съхранение на природен газ уведомява сертифициращия орган за намерението си да пусне съоръжението за съхранение на природен газ в експлоатация.

9. Операторите на системи за съхранение на природен газ уведомяват съответния сертифициращ орган за всяка планирана сделка, която би изисквала преоценка на съответствието им с изискванията за сертифициране, предвидени в параграфи 1—4.

10. Сертифициращият орган следи постоянно дали операторите на системи за съхранение на природен газ продължават да отговарят на изискванията за сертифициране, предвидени в параграфи 1—4. Те откриват отново процедура по сертифициране с цел повторно оценяване на съответствието при което и да е от следните обстоятелства:
- а) след получаване на уведомление от оператора на система за съхранение на природен газ съгласно параграфи 8 или 9;
 - б) по собствена инициатива, когато има сведения, че планирана промяна в правата или влиянието върху оператор на система за съхранение на природен газ могат да доведат до неспазване на изискванията по параграфи 1, 2 и 3;
 - в) след мотивирано искане от страна на Комисията.
11. Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират непрекъснатата експлоатация на подземните съоръжения за съхранение на природен газ на съответните им територии. Тези подземни съоръжения за съхранение на природен газ могат да бъдат спирани от експлоатация само в случай че техническите изисквания и изискванията за безопасност не са изпълнени или когато сертифициращия орган заключи, след като извърши оценка и вземе предвид становището на Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (наричана по-нататък „ЕМОПС за газ“), че спирането няма да отслаби сигурността на доставките на природен газ на равнището на Съюза или на национално равнище.
- Ако спирането от експлоатация не бъде разрешено, се предприемат подходящи компенсаторни мерки, когато това е целесъобразно.

12. Комисията може да издаде насоки, свързани с прилагането на настоящия член.
13. Настоящият член не се прилага за частите от съоръженията за ВПГ, които се използват за съхранение.

Член 16

Сътрудничество между операторите на газопреносни системи

1. Операторите на газопреносни системи си сътрудничат с други оператори на газопреносни системи и на инфраструктура при координиране на поддръжката на съответните мрежи с цел да сведат до минимум прекъсванията в услугите по пренос, предоставяни на ползватели на мрежа и на оператори на газопреносни системи в други области.
2. Операторите на газопреносни системи сътрудничат както помежду си, така и с други оператори на инфраструктура, с цел да се увеличи максимално техническият капацитет в рамките на входно-изходната система и да се сведе до възможния минимум потреблението на енергия за експлоатацията на системите за природен газ.

РАЗДЕЛ 2

ДОСТЪП ДО МРЕЖИ

Член 17

Тарифи за достъп до мрежите

1. Тарифите или методиките, използвани за тяхното изчисление, които операторите на газопреносни системи прилагат и които се одобряват от регулаторните органи съгласно член 78, параграф 7 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, както и тарифите, публикувани съгласно член 31, параграф 1 от същата директива, са прозрачни, отчитат необходимостта от цялостност на системата и нейните подобрения и отразяват реално направени разходи в степента, в която те съответстват на разходи, направени от ефикасен и структурно сравним оператор на мрежа, освен това са прозрачни, като същевременно включват подobaваща възвръщаемост на инвестициите. Тарифите или методиките, използвани за тяхното изчисление, се прилагат по недискриминационен начин.

Тарифите може да се определят и чрез пазарно обусловени договорености, например търгове, при условие че подобни договорености и приходите от тях са одобрени от регулаторния орган.

Тарифите или методиките, използвани за тяхното изчисление, подпомагат ефикасната търговия с природен газ и конкуренцията, като същевременно се предотвратява кръстосаното субсидиране между ползватели на мрежата и се осигуряват стимули за инвестиции, поддържа се или се създава оперативна съвместимост на преносните мрежи.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Тарифите за ползватели на мрежата са недискриминационни и се определят поотделно за всяка входна или изходна точка от газопреносната система.

Механизмите за разпределение на разходите и методиката за определяне на тарифите по отношение на входните и изходните точки се одобряват от регулаторните органи. Регулаторните органи гарантират, че мрежовите тарифи няма да се изчисляват на основата на договорни пътеки.

2. Тарифите за достъп до мрежата не ограничават пазарната ликвидност, нито нарушават трансграничната търговия между различните газопреносни системи. Когато различията в тарифните структури биха възпрепятствали търговията между газопреносните системи, и независимо от член 78, параграф 7 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, операторите на газопреносни системи, в тясно сътрудничество със съответните национални органи, работят активно за сближаване на тарифните структури и принципите за определяне на такси.
3. До 31 декември 2025 г. регулаторният орган може да приложи отстъпка в размер до 100 % за капацитетно базираните тарифи за пренос и разпределение към входните точки от и изходните точки към подземните съоръжения за съхранение на природен газ и към входните точки от съоръженията за ВПГ, освен ако и в степента, в която такова съоръжение за съхранение, свързано към повече от една газопреносна или газоразпределителна мрежа, се използва като конкурентна алтернатива на точка на междусистемно свързване.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

От 1 януари 2026 г. регулаторният орган може да прилага отстъпка в размер до 100 % за капацитетно базираните тарифи за пренос и разпределение към входните точки от и изходните точки към подземни съоръжения за съхранение на природен газ и към входните точки от съоръжения за ВПП с цел повишаване на сигурността на доставките. Регулаторният орган преразглежда тази тарифна отстъпка и нейния принос за сигурността на доставките през всеки регулаторен период в рамките на периодичните консултации, провеждани съгласно мрежовия кодекс, приет съгласно член 71, параграф 2, първа алинея, буква г).

4. Регулаторните органи могат да обединяват съседни входно-изходни системи с цел да се даде възможност за пълна или частична регионална интеграция, ако тарифите могат да бъдат премахнати в точките на междусистемно свързване между съответните входно-изходни системи. След обществените консултации, проведени от регулаторните органи или от операторите на газопреносни системи, регулаторните органи могат да одобрят обща тарифа и ефективен механизъм за компенсиране между операторите на газопреносни системи за преразпределението на разходите, възникващи поради премахнатите точки на междусистемно свързване.
5. Държавите членки с повече от една свързана входно-изходна система или повече от един мрежов оператор в рамките на една входно-изходна система могат да прилагат единна мрежова тарифа с цел създаване на еднакви условия на конкуренция за ползвателите на мрежата, при условие че е одобрен план за мрежата и се прилага механизъм за компенсиране между мрежовите оператори.

Член 18

Тарифни отстъпки за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ

1. При определянето на тарифи отстъпка за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ се прилага по отношение на:
 - а) входните точки от съоръжения за производство на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ;
 - б) капацитетно базираните тарифи за пренос във входните точки от и изходните точки към съоръженията за съхранение на природен газ, освен ако това съоръжение за съхранение е свързано към повече от една газопреносна или газоразпределителна мрежа и се използва за конкуренция на точка на междусистемно свързване.

Отстъпката съгласно първа алинея, буква а) се определя на 100 % по отношение на съответните капацитетно базирани тарифи с цел да се увеличи подаването газ от възобновяеми източници и за отстъпка от 75 % към нисковъглеродния газ.

Отстъпката съгласно първа алинея, буква б) се определя на 100 % в държавите членки, в които газът от възобновяеми източници или нисковъглеродният газ са били подадени за първи път в системата.

2. Подробностите относно отстъпките, предоставени в съответствие с параграф 1 от настоящия член, може да се установят в мрежовия кодекс за структурите на тарифите, посочен в член 71, параграф 2, първа алинея, буква г).

3. До ... [пет години от датата на влизане в сила на настоящия регламент] и на всеки пет години след това Комисията преразглежда равнищата на отстъпките, установени в параграфи 1 и 4. Комисията издава доклад с обзор на прилагането на отстъпките и преценява дали тяхното равнище е все още адекватно предвид най-новите тенденции на пазара. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 с цел изменение на настоящия регламент чрез промяна на установените в параграфи 1 и 4 от настоящия член равнища на отстъпките.
4. Считано от ... [една година от датата на влизане в сила на настоящия регламент] ползвателите на мрежата получават отстъпка от 100 % от капацитетно базираната тарифа от оператора на газопреносна система в точките на междусистемно свързване между държавите членки за газ от възобновяеми източници и 75 % за нисковъглероден газ, след като предоставят на съответния оператор на газопреносна система доказателство за устойчивост въз основа на валиден сертификат за устойчивост, получен за газ от възобновяеми източници съгласно членове 29 и 30 от Директива (ЕС) 2018/2001 и регистриран в базата данни на Съюза, посочена в член 31а от същата директива, и за нисковъглероден газ въз основа на валиден сертификат, получен съгласно член 9 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

По отношение на отстъпките, посочени в първа алинея:

- а) операторите на газопреносни системи са длъжни да предоставят отстъпката само за възможно най-късото трасе, в смисъл на гранични пунктове, между мястото, където конкретното доказателство за устойчивост, въз основа на посочен в първата алинея сертификат, е вписано в базата данни на Съюза за първи път, и мястото, където то е анулирано като употребено, при условие че отстъпката не се отнася за никаква потенциална тръжна надбавка;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- б) операторите на газопреносни системи представят на съответния регулаторен орган информация относно действителните и очакваните обеми газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, както и относно въздействието, което прилагането на тарифната отстъпка оказва върху приходите им, а регулаторните органи следят и оценяват въздействието на отстъпката върху стабилността на тарифите;
- в) когато в резултат от прилагането на отстъпката приходите, които даден оператор на газопреносна система получава от тези специални тарифи, намалее с 10 %, засегнатият оператор на газопреносна система и всички съседни оператори на газопреносни системи договарят механизъм за компенсиране между операторите на преносни системи;
- г) допълнителните подробности, необходими за прилагането на отстъпката за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, като например изчисляването на допустимия капацитет, за който се прилага отстъпката, и необходимите процеси се определят в мрежов кодекс, установен съгласно член 71.

Съответните оператори на газопреносни системи се договарят за механизъм за компенсиране между операторите на преносни системи в срок от три години, след като приходите им от специфични тарифи бъдат намалени с 10 %, както е посочено във втора алинея, буква в) от настоящия параграф. Ако в рамките на този срок не бъде постигнато споразумение, решението за подходящ механизъм за компенсиране между операторите на газопреносни системи се взема съвместно от съответните регулаторни органи в допълнителен срок от две години. При липса на споразумение между регулаторните органи се прилага член 6 от Регламент (ЕС) 2019/942. Ако регулаторните органи не успеят да постигнат споразумение в срок от две години или ако отправят съвместно искане, ACER взема индивидуално решение в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942.

5. Чрез дерогация от параграфи 1 и 4 от настоящия член регулаторните органи могат да решат да не прилагат отстъпки или да определят равнища на отстъпките, по-ниски от предвидените в параграфи 1 и 4 от настоящия член, при условие че такава дерогация е в съответствие с общите тарифни принципи, посочени в член 17, и по-специално с принципа на отразяване на разходите, когато е изпълнен един от следните критерии:
- а) дерогацията е необходима за ефективното функциониране на газопреносната система, за да се осигури стабилна финансова рамка за съществуващите инвестиции или за да се избегнат неоправдани кръстосани субсидии, нарушаване на трансграничната търговия или неефективен механизъм за компенсиране между операторите на преносни системи;
 - б) прилагането на отстъпките или процентите на отстъпка, установени в параграфи 1 и 4, не е необходимо поради степента на напредък при внедряването на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ в съответната държава членка или наличието на алтернативни механизми за подпомагане за увеличаване на използването на газ от възобновяеми източници или нисковъглероден газ.

Член 19

Приходи на операторите на газопреносни системи

1. Считано от ... [една година от датата на влизане в сила на настоящия регламент], съответният регулаторен орган осигурява прозрачността на методиките, параметрите и стойностите, използвани за определяне на разрешените или целевите приходи на операторите на газопреносни системи. Регулаторният орган публикува информацията, посочена в приложение I, или изисква тя да бъде публикувана от съответния оператор на газопреносна система, при условие за защита на данните, които съответният регулаторен орган счита за чувствителни търговски данни. Тази информация се публикува във формат, който е свободно достъпен, възможен за изтегляне и само за четене, и по възможност на един или повече общоразбираеми езици.

2. Разходите на оператора на газопреносна система подлежат на сравнение на ефикасността между операторите на газопреносни системи. ACER извършва това сравнение на ефикасността. До ... [три години от датата на влизане в сила на настоящия регламент] и на всеки четири години след това ACER публикува проучване, сравняващо ефикасността на разходите на операторите на газопреносни системи, при спазване на защитата на данните, които ACER счита за чувствителни търговски данни. Съответните регулаторни органи и операторите на газопреносни системи предоставят на ACER всички данни, необходими за това сравнение. При периодичното определяне на разрешените или целевите приходи на операторите на газопреносни системи съответните регулаторни органи вземат предвид това сравнение и националните особености.
3. Съответните регулаторни органи извършват оценка на дългосрочното развитие на тарифите за пренос въз основа на очакваните промени в разрешените или целевите приходи и в потреблението на природен газ в рамките на съответния регулаторен период, а когато е приложимо – до 2050 г. При извършването на тази оценка регулаторният орган включва информацията за стратегията, описана в интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата на съответната държава членка, и сценариите, на които се основава десетгодишният план за развитие на мрежата, разработен в съответствие с член 55 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

РАЗДЕЛ 3

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМИ, СИСТЕМИ ЗА СЪХРАНЕНИЕ НА ПРИРОДЕН ГАЗ, ВПГ И ТЕРМИНАЛИ ЗА ВОДОРОД

Член 20

*Гарантиран капацитет за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ
към газопреносната система*

1. Операторите на газопреносни системи осигуряват гарантиран капацитет за достъп на производствените съоръжения за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, свързани към тяхната мрежа. За тази цел операторите на газопреносни системи разработват в сътрудничество с операторите на газоразпределителни системи процедури и договорености, включително инвестиции, чрез които да се осигури обратен поток от газоразпределителната мрежа към газопреносната мрежа. Значителните инвестиции се отразяват в десетгодишния план за развитие на мрежата съгласно член 55, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

2. Параграф 1 не засяга възможността операторите на газопреносни системи да разработват алтернативи на инвестициите в обратен поток, като например решения за интелигентни мрежи или свързване с други оператори на мрежи, включително директно свързване на съоръжения за производство на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ към преносната мрежа. Гарантираният достъп до капацитет може да бъде ограничен до предлагане на капацитет при прилагане на експлоатационни ограничения, за да се осигури инфраструктурна безопасност и икономическа ефективност. Регулаторният орган е отговорен за прегледа и одобрението на условията на оператора на газопреносна система за условен капацитет и взема мерки ограниченията на гарантирания капацитет или експлоатационните ограничения да се въвеждат от операторите на газопреносни системи въз основа на прозрачни и недискриминационни процедури и да не създават неоправдани пречки за навлизането на пазара. Ограничения не се прилагат в случаите, в които разходите, свързани с осигуряването на капацитет, се поемат от производственото предприятие.

Член 21

Трансгранична координация във връзка с качеството на газа в системата за природен газ

1. Операторите на газопреносни системи си сътрудничат с цел да избегнат ограниченията на трансграничните потоци, дължащи се на различия в качеството на газа в точките на междусистемно свързване между държавите членки. Когато си сътрудничат по този начин, операторите на газопреносни системи вземат предвид характеристиките на инсталациите на крайните клиенти на природен газ.

Настоящият член не се прилага за водородни смеси, когато съдържанието на водорода, примесен в системата за природен газ, надвишава 2 обемни процента.

2. Държавите членки гарантират, че различаващите се технически спецификации, включително параметрите за качество на газа, например съдържание на кислород и примесване на водород в системата за природен газ, не се използват за ограничаване на трансграничните потоци на природен газ. Освен това държавите членки гарантират, че водородните смеси в системата за природен газ съответстват на техническите спецификации, приемливи за клиентите.
3. В случаите, в които в рамките на стандартна експлоатация съответните оператори на газопреносни системи не могат да избегнат ограничение на трансграничните потоци, дължащо се на различия в качеството на газа, те незабавно предоставят информация на съответните регулаторни органи. Информацията включва описание и обосновка на всички мерки, които вече са били предприети от операторите на газопреносни системи.
4. В срок от шест месеца от получаването на информацията, посочена в параграф 3, съответните регулаторни органи се споразумяват съвместно дали да признаят ограничението.
5. По отношение на ограниченията на трансграничните потоци, причинени от разликите в смесването на водород в системата за природен газ и признати съгласно параграф 4, операторите на газопреносни системи приемат потоците природен газ със съдържание на водород в точките на междусистемно свързване между държавите членки в системата за природен газ, при спазване на параграфи 6—13, и след приключване на процедурата, установена в тях.

6. В случаите, в които съответните регулаторни органи признават ограничението в съответствие с параграф 4, те изискват от съответните оператори на газопреносни системи да извършат в срок от 12 месеца от ограничението, според посоченото в този параграф, последователно следните действия:
- а) сътрудничат си и разработват технически осъществими варианти – без да променят спецификациите за качеството на газа – които може да включват ангажменти във връзка с потока, както и третиране на природния газ, за да се отстрани признатото ограничение, като се вземе предвид информацията, предоставена от крайни клиенти, които са пряко свързани със системата за природен газ на оператора на съответната газопреносна система или всяка друга заинтересована страна, която би могла да бъде засегната от тази процедура;
 - б) съвместно извършват анализ на разходите и ползите, свързани с технически осъществимите варианти, за да се определят икономически ефикасни решения, като се уточни разпределението на разходите и ползите между категориите засегнати страни;
 - в) изготвят прогноза за времето, необходимо за изпълнението на всеки потенциален вариант;
 - г) провеждат обществена консултация, по-специално със засегнатите крайни клиенти, свързани към системата за природен газ, относно набелязаните осъществими решения и вземат под внимание резултатите от нея;
 - д) представят на съответните си регулаторни органи за одобрение и на другите компетентни национални органи на всяка съответна държава членка за информация съвместно предложение за решение въз основа на анализа на разходите и ползите и резултатите от обществената консултация за отстраняване на признатото ограничение, включително срока за изпълнение.

7. Когато съответните оператори на газопреносни системи не постигнат споразумение за внасяне на съвместно предложение в съответствие с параграф 6, буква д), всеки оператор на газопреносна система незабавно уведомява за това своя регулаторен орган.
8. Съответните регулаторни органи вземат съвместно координирано решение за отстраняване на признатото ограничение, като имат предвид анализа на разходите и ползите, извършен от съответните оператори на газопреносни системи, и резултатите от обществената консултация, осъществена в съответствие с параграф 6, буква г) от настоящия член, в срок от шест месеца от получаването на информацията, посочена в параграф 7 от настоящия член, в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942.
9. Чрез дерогация от параграф 8 от настоящия член, за ограниченията пред трансграничните потоци, причинени от разлики в смесването на водород в системата за природен газ, съответните регулаторни органи могат съвместно да заявят, че няма да се предприемат по-нататъшни действия за премахването на тези ограничения. Съвместното координирано решение се взема в срок от шест месеца от получаването на посочената в параграф 7 от настоящия член информация, в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942, и взема под внимание анализа на разходите и ползите и резултатите от обществената консултация, проведени съгласно параграф 6, буква г) от настоящия член. Съответните регулаторни органи преразглеждат решението за запазване на признатото ограничение съгласно настоящия параграф на всеки четири години.

10. Посоченото в параграф 8 съвместно координирано решение на съответните регулаторни органи включва решение относно разпределението на инвестиционните разходи, които трябва да бъдат поети от всеки оператор на газопреносна мрежа за изпълнението на договореното решение, както и включването на тези разходи в разрешените или целевите приходи на операторите на газопреносни системи, като се вземат предвид икономическите, социалните и екологичните разходи и ползи от решението в съответните държави членки и последствията от него за тарифите.
11. ACER може да издава препоръки до регулаторните органи относно подробностите във връзка с посочените в параграф 10 решения за разпределяне на разходите.
12. В случаите, в които съответните регулаторни органи не могат да постигнат споразумение в съответствие с параграф 4 от настоящия член, решението относно ограничението се взема от ACER в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942. Ако ACER признае ограничението, тя изисква от съответните оператори на газопреносни системи да извършат в срок от 12 месеца последователно действията, посочени в параграф 6 от настоящия член.
13. В случаите, в които съответните регулаторни органи не могат да вземат съвместно координирано решение в съответствие с параграфи 8 и 10 от настоящия член, решението относно начина на отстраняване на признатото ограничение и относно разпределянето на инвестиционните разходи, които трябва да бъдат поети от всеки оператор на газопреносна система за изпълнението на договореното решение, или за това, че не следва да бъдат предприемани никакви по-нататъшни действия съгласно параграф 9 от настоящия член, се взема от ACER, в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942. Решенията за запазване на признатото ограничение в съответствие с настоящия параграф се преразглеждат от ACER на всеки четири години.

14. Допълнителните подробности, необходими за прилагането на настоящия член, включително подробностите относно анализа на разходите и ползите, се определят в мрежов кодекс, създаден съгласно член 71, параграф 2.

Член 22

Презумпция за съответствие на практиките с хармонизираните стандарти за природен газ

Счита се, че практиките, които са в съответствие с хармонизираните стандарти или с части от тях, данните за които са били публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, съответстват на изискванията, установени в актовете за изпълнение, приети съгласно член 71, параграф 2, първа алинея, буква а).

Член 23

Общи спецификации за биометан

1. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се определят общи спецификации за улесняване на икономически ефективното интегриране на големи обеми биометан в съществуващата система за природен газ, включително в точките на трансгранично междусистемно свързване, или може да определя тези спецификации в мрежов кодекс съгласно член 71, параграф 2, първа алинея, буква а), когато:
- а) посочените изисквания не попадат в обхвата на хармонизираните стандарти или части от тях, данните за които са били публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*;

- б) съгласно предвиденото в член 10, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1025/2012 Комисията е изисквала от една или повече европейски организации за стандартизация да изготвят хармонизиран стандарт за тези изисквания и е било изпълнено най-малко едно от следните условия:
- i) искането на Комисията не е прието от нито една от европейските организации за стандартизация;
 - ii) Комисията констатира необосновани забавяния при приемането на изискваните хармонизирани стандарти;
 - iii) европейска организация за стандартизация е издала стандарт, който не съответства напълно на искането на Комисията; или
- в) в съответствие с процедурата, посочена в член 11, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1025/2012, Комисията е решила да запази с ограничения или да оттегли данните за хармонизираните стандарти или частите от тях, в чийто обхват попадат посочените изисквания.

Актовете за изпълнение, посочени в първата алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 81, параграф 3.

2. При ранната подготовка на проекта за акт за изпълнение за установяване на общите спецификации, посочени в параграф 1, Комисията събира становищата на съответните органи или експертни групи, създадени съгласно приложимото секторно право на Съюза, и надлежно се консултира с всички имащи отношение заинтересовани страни. Въз основа на тази консултация Комисията изготвя проекта на акта за изпълнение.

3. Счита се, че практиките, които са в съответствие с общите спецификации или части от тях, са съобразени с изискванията, определени в актовете за изпълнение, приети съгласно член 71, параграф 2, първа алинея, буква а), доколкото тези изисквания са обхванати от такива общи спецификации или части от тях.
4. Когато хармонизиран стандарт е приет от европейска организация за стандартизация и е предложен на Комисията с цел публикуване на данните за него в *Официален вестник на Европейския съюз*, Комисията оценява хармонизирания стандарт в съответствие с Регламент (ЕС) № 1025/2012. Когато в *Официален вестник на Европейския съюз* се публикуват данните за хармонизиран стандарт, Комисията отменя актовете за изпълнение, посочени в параграф 1 от настоящия член, или части от тях, обхващащи същите изисквания, посочени в параграф 1 от настоящия член.
5. При определянето на общи спецификации съгласно настоящия член Комисията отчита в максимална степен изискванията за безопасност, необходими за безопасната експлоатация на системата за природен газ, по-специално за безопасната експлоатация на съоръженията за съхранение на природен газ в целия Съюз.

Член 24

Европейска мрежа на операторите на газопреосни системи

Всички оператори на газопреосни системи си сътрудничат на нивото на Съюза посредством ЕМОПС за газ, с цел да се насърчи окончателното изграждане и правилното функциониране на вътрешния пазар за природен газ, както и трансграничната търговия, и да се гарантират оптималното управление, координираната експлоатация и стабилното техническо развитие на газопреосната мрежа.

Член 25

Организация на ЕМОПС за газ

1. ЕМОПС за газ, по собствена инициатива или при мотивирано искане от страна на Комисията или на ACER, представя на Комисията и на ACER всеки проект на изменение на устава, на списъка на членовете или на процедурния правилник, включително процедурния правилник относно консултирането с други заинтересовани страни на ЕМОПС за газ.
2. В срок от четири месеца от получаването на посочените в параграф 1 документи ACER, след официална консултация с организациите, които представят всички заинтересовани страни, и по-специално ползвателите на системата, в това число клиентите, предоставя на Комисията становище по проекта на изменение на устава, списъка на членовете и на процедурния правилник на ЕМОПС за газ.
3. Комисията представя становище по проекта на изменение на устава, списъка на членовете и процедурния правилник на ЕМОПС за газ, като взема предвид становището на ACER, посочено в параграф 2, и в срок от три месеца от датата на получаване на това становище.
4. В срок от три месеца от получаването на положителното становище на Комисията ЕМОПС за газ приема и публикува своя преразгледан устав, списък на членовете и процедурен правилник.

Член 26
Задачи на ЕМОПС за газ

1. ЕМОПС за газ разработва мрежови кодекси в областите, посочени в член 71, параграфи 1 и 2, след отправено до нея искане от страна на Комисията в съответствие с член 71, параграф 9.

Мрежовият кодекс, посочен в член 71, параграф 2, първа алинея, буква г), се разработва съвместно с ЕМОМВ.

2. ЕМОПС за газ може да разработи мрежови кодекси в областите, уредени в член 71, параграфи 1 и 2, с цел да постигне целите, определени в член 24, когато тези мрежови кодекси не са свързани с областите, включени в обхвата на отправеното от Комисията искане. Тези мрежови кодекси се представят на ACER за становище. Това становище се взема надлежно предвид от ЕМОПС за газ.

3. ЕМОПС за газ приема:

- а) общи инструменти за експлоатация на мрежата с оглед на осигуряването на координацията при експлоатация на мрежата в нормални и извънредни условия, включително обща скала за класификация на аварията, и планове за научноизследователска дейност;
- б) необвързващ десетгодишен план за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз, посочен в член 32 (наричан по-нататък „планът за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз“), включително европейска прогноза за адекватност на доставките, на всеки две години;
- в) препоръки относно координацията на техническото сътрудничество между оператори на газопреносни системи от Съюза и от трети държави;

- г) препоръки към операторите на газопреносни системи относно техническото им сътрудничество с операторите на газоразпределителни системи и операторите на мрежи за водород;
- д) годишна работна програма;
- е) годишен доклад;
- ж) годишна лятна и зимна прогноза за доставките;
- з) в срок до 1 януари 2025 г. и на всеки две години след това доклад за наблюдение на качеството на газа, в който са включени промените в параметрите за качество на газа, промените в равнището и обема на водорода, примесен в системата за природен газ, прогнозите за очакваните промени в параметрите за качество на газа и в обема на водорода, примесен в системата за природен газ, въздействието на примесването на водород върху трансграничните потоци, както и информация за случаите, свързани с различия в спецификациите за качество на газа или в спецификациите за равнището на примесване на водород, както и за начините, по които са били уредени тези случаи, с оглед на постигането на съответствие с изискванията за качество на различни приложения за крайно потребление;
- и) годишен доклад, включващ количеството газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, подавани в мрежата за природен газ.

Докладът за наблюдение на качеството на газа, посочен в първа алинея, буква з), трябва да обхваща и промените в областите, изброени в посочената буква, доколкото тези промени са от значение за газоразпределителната мрежа, въз основа на информацията, предоставена от Организацията на операторите на разпределителни системи в Европейския съюз (ООРСЕС), създадена съгласно член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета³⁹.

4. Европейската прогноза за адекватност на доставките, посочена в параграф 3, буква б), включва цялостната адекватност на системата за природен газ да удовлетворява текущото и планираното търсене на природен газ през следващите пет години, както и за периода между пет и 10 години след датата на тази прогноза. Европейската прогноза за адекватност на доставките се основава на националните прогнози за доставките, изготвяни от всички отделни оператори на газопреносни системи. В европейската прогноза за адекватността на доставките се предвижда по-специално наблюдение на напредъка по отношение на годишното производство на устойчив биометан.

Когато както европейската прогноза за адекватността на доставките, така и окончателните актуализирани интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата показват, че годишното производство не напредва в достатъчна степен или че потреблението на природен газ не намалява в достатъчна степен с оглед на наличния потенциал, Комисията може да отправи препоръки до държавите членки, ако това е необходимо за постигане на целите на Енергийния съюз, съгласно член 34 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

Планът за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз включва моделиране на интегрираната мрежа, включително мрежите за водород, разработване на сценарии, европейска прогноза за адекватността на доставките и оценка на устойчивостта на системата. Този план насърчава принципа „енергийната ефективност на първо място“ и интеграцията на енергийната система.

³⁹ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).

5. Годишната работна програма, посочена в параграф 3, буква д), трябва да включва списък и описание на мрежовите кодекси, които предстои да се подготвят, план за координиране на експлоатацията на мрежата, списък на научноизследователските и развойните дейности, които предстои да се осъществят през съответната година, както и примерен график.
6. Мрежовите кодекси се разработват по въпроси, свързани с трансграничната мрежа, и въпроси, свързани с пазарната интеграция, и не засягат правото на държавите членки да създават национални мрежови кодекси, които не засягат трансграничната търговия.
7. ЕМОПС за газ наблюдава и анализира прилагането на мрежовите кодекси и насоките, приети от Комисията в съответствие с член 71, параграф 13 или член 74, както и влиянието, което те оказват върху хармонизирането на приложимите правила, насочени към улесняване на пазарната интеграция. ЕМОПС за газ докладва констатациите си на ACER и включва резултатите от анализа в годишния доклад, посочен в параграф 3, буква е) от настоящия член.
8. ЕМОПС за газ предоставя цялата налична информация, която ACER изисква за изпълнение на задачите си по член 27, параграф 1.

9. ACER прави преглед на националните десетгодишни планове за развитие на мрежата, за да извърши оценка на тяхната съгласуваност с плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз. Ако ACER установи несъответствия между национален десетгодишен план за развитие на мрежата и плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз, тя препоръчва да се измени, според случая, националният десетгодишен план за развитие на мрежата или планът за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз. Ако такъв национален десетгодишен план за развитие на мрежата е изготвен в съответствие с член 55 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, ACER препоръчва на съответните регулаторни органи да изменят националния десетгодишен план за развитие на мрежата в съответствие с член 55, параграф 5 от посочената директива и да уведомят Комисията за това.
10. По искане на Комисията ЕМОПС за газ предоставя на Комисията становището си относно приемането на насоките, установени в член 74;
11. ЕМОПС за газ си сътрудничи с Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (наричана по-нататък „ЕМОПС за електроенергия“) и с ЕМОМВ.

Член 27

Наблюдение от ACER на ЕМОПС за газ

1. ACER наблюдава изпълнението на задачите на ЕМОПС за газ, посочени в член 26, параграфи 1, 2 и 3, и докладва за резултатите на Комисията.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

ACER наблюдава прилагането от ЕМОПС за газ на мрежовите кодекси, разработени съгласно член 26, параграф 2, и на мрежовите кодекси, разработени в съответствие с член 71, параграфи 1—12, които не са били приети от Комисията съгласно член 71, параграф 13. В случаите, в които ЕМОПС за газ не е приложила такива мрежови кодекси, ACER изисква от ЕМОПС за газ да представи надлежно мотивирано обяснение относно причините за това. ACER информира Комисията за обяснението и представя своето становище по него.

ACER наблюдава и анализира прилагането на мрежовите кодекси и насоките, приети от Комисията, както е предвидено в членове 70, 71, 73 и 74 и тяхното въздействие върху хармонизирането на приложимите правила, целящи улесняване на интегрирането на пазара и енергийната система, както и върху недискриминацията, практически осъществимата конкуренция и правилното функциониране на пазара, и докладва на Комисията.

2. ЕМОПС за газ предава на ACER за становище проекта на плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз, проекта на годишна работна програма, включително информацията относно процеса на консултация, и останалите документи, посочени в член 26, параграф 3.

В срок от два месеца от датата на получаване, ACER предоставя надлежно мотивирано становище, както и препоръки до ЕМОПС за газ и до Комисията, когато счита, че проектът на годишна работна програма или проектът на плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз, предоставени от ЕМОПС за газ, не допринасят за недискриминацията, практически осъществимата конкуренция, правилното функциониране на пазара или за задоволителна степен на трансгранична взаимосвързаност, отворена за достъп от трети страни. ЕМОПС за газ отчита надлежно становището и препоръките на ACER.

Член 28

Регулаторни органи

При изпълнение на своите задължения и упражняването на своите правомощия, произтичащи от настоящия регламент, регулаторните органи гарантират спазването на настоящия регламент, на мрежовите кодекси и на насоките, приети съгласно членове 70—74.

Когато е уместно, регулаторните органи си сътрудничат един с друг, с Комисията и с ACER съгласно глава V от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 29

Консултации, провеждани от ЕМОПС за газ

1. При изготвянето на мрежовите кодекси, проекта на план за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз и годишната работна програма, посочени в член 26, параграфи 1, 2 и 3, ЕМОПС за газ провежда обстоен процес на публични консултации, на ранен етап и по открит и прозрачен начин, в който участват всички съответни участници на пазара, и особено организациите, представляващи всички заинтересовани страни, в съответствие с процедурния правилник, посочен в член 25, параграф 1. В тези консултации участват и регулаторните органи и други национални органи, предприятия за доставка и производство, ползватели на мрежата, включително клиенти, оператори на газоразпределителни системи, включително съответните промишлени асоциации, технически органи и платформи на заинтересованите страни. ЕМОПС за газ публикува проектите на мрежовите кодекси, на плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз и на годишната работна програма, така че да даде възможност за коментари от заинтересованите страни и им предоставя достатъчно време да участват ефективно в процеса на консултации. Консултациите имат за цел да се идентифицират мненията и предложенията на релевантните заинтересовани страни по време на процеса на вземане на решения.
2. Всички документи и протоколи от заседанията, свързани с посочените в параграф 1 консултации, се правят публично достояние.
3. Преди да приеме годишната работна програма и мрежовите кодекси, посочени в член 26, параграфи 1, 2 и 3, ЕМОПС за газ посочва как забележките, отправени по време на консултациите, са били взети под внимание. Когато тези становища не са били взети под внимание, ЕМОПС за газ посочва основанията за това.

Член 30

Разходи на ЕМОПС за газ

Разходите, свързани с дейностите на ЕМОПС за газ, посочени в членове 24, 25, 26, 70 и 71 от настоящия регламент и в член 11 от Регламент (ЕС) 2022/869 се поемат от операторите на газопреносни системи и се вземат предвид при изчисляване на тарифите. Регулаторните органи одобряват тези разходи при условие че те са обосновани и пропорционални.

Член 31

Регионално сътрудничество между операторите на газопреносни системи

1. Операторите на газопреносни системи установяват регионално сътрудничество в рамките на ЕМОПС за газ, за да допринасят за дейностите, посочени в член 26, параграфи 1, 2 и 3.
2. Операторите на газопреносни системи насърчават постигането на оперативни договорености, за да бъде осигурено оптимално управление на мрежата, и насърчават развитието на енергийния обмен, координираното разпределение на трансграничен капацитет чрез недискриминиращи пазарно обусловени решения, като отдават дължимото внимание на специфичните предимства на неявните търгове за краткосрочно разпределяне, и насърчават интегрирането на механизмите за балансиране.
3. С оглед постигане на целите, определени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 за допълване на настоящия регламент чрез установяване на определяне на географската област, която всяка структура за регионално сътрудничество обхваща, като се вземат предвид съществуващите структури за регионално сътрудничество. Всяка държава членка има право да насърчава сътрудничество в повече от една географска област.

За целите на изготвянето на делегираните актове, посочени в първа алинея, Комисията се консултира с ACER и ЕМОПС за газ.

Член 32

План за развитие на мрежата за природен газ за целия Съюз

ЕМОПС за газ приема и публикува план за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз веднъж на всеки две години. Планът за развитие на мрежата на природен газ в целия Съюз трябва да включва моделиране на интегрираната мрежа, разработване на сценарии, европейска прогноза за адекватността на доставките и оценка на устойчивостта на системата, включително на инфраструктурата, която да бъде изведена от експлоатация.

Планът за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз по-специално:

- а) се основава на националните инвестиционни планове и глава IV от Регламент (ЕС) 2022/869;
- б) по отношение на трансграничните междусистемни връзки се основава и на разумните потребности на различните ползватели на мрежата и включва дългосрочните ангажименти на инвеститори, посочени в член 55, параграф 7 от Директива (ЕС) 2024/...⁺; и
- в) открива пропуски в инвестициите, по-специално по отношение на трансграничните капацитети;

По отношение на втора алинея, буква в) може да се добави преглед на пречките пред повишаването на трансграничния капацитет на мрежата, които произтичат от различните процедури или практики за одобрение, като този преглед е под формата на приложение към плана за развитие на мрежата за природен газ в целия Съюз.

⁺ OB: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 33

Изисквания за прозрачност по отношение на операторите на газопреносни системи

1. Операторът на газопреносна система оповестява публично подробна информация относно капацитета, услугите и условията, които предлага, както и техническата информация, необходима на ползвателите на мрежата, за да получат ефективен достъп до мрежата.
2. С цел гарантиране на прозрачни, обективни и недискриминационни тарифи и подпомагане на ефикасното използване на мрежата за природен газ, операторите на газопреносни системи или съответните регулаторни органи публикуват разумно и достатъчно подробна информация за тарифите, тяхното образуване, методика и структура.
3. За предоставяните услуги всеки оператор на газопреносна система оповестява публично информация за техническия, договорения и наличния капацитет в числово изражение за всички важни точки, включително входни и изходни, редовно и периодично по стандартизиран и удобен за ползване начин, в съответствие с насоките, съдържащи се в приложение I.
4. Важните точки от газопреносната система, за които трябва да се оповестява публично информация, се одобряват от компетентните органи след консултация с ползвателите на мрежата.
5. Операторът на газопреносна система винаги оповестява информацията, която се изисква съгласно настоящия регламент, по смислен, количествено ясен, лесен за използване и недискриминационен начин.

6. Операторът на газопреносна система оповестява публично предварителна и последваща информация за търсенето и предлагането въз основа на заявки, разпределения, прогнози и реализирани потоци към и от системата. Регулаторният орган гарантира публичното оповестяване на всяка подобна информация. Степента на изчерпателност на така оповестената информация трябва да съответства на информацията, до която има достъп операторът на газопреносна система.

Операторът на газопреносна система оповестява публично взетите мерки, както и направените разходи и генерираните приходи за балансиране на системата.

Съответните участници на пазара предоставят на оператора на газопреносна система данните, посочени в настоящия член.

7. По силата на членове 16 и 17 от Регламент (ЕС) 2015/703 на Комисията операторът на газопреносна система оповестява публично подробна информация относно качеството на природния газ, транспортиран в неговите мрежи, което би могло да засегне ползвателите на мрежата.

Член 34

Изисквания за прозрачност по отношение на съоръженията за съхранение на природен газ, съоръженията за съхранение на водород, съоръженията за ВПГ и терминалите за водород

1. Операторите на системи за ВПГ, операторите на системи за съхранение на природен газ, операторите на терминали за водород и операторите на съоръжения за съхранение на водород оповестяват публично подробна информация относно всички услуги, които предлагат, както и приложимите условия и техническата информация, необходими на ползвателите на съоръжения за ВПГ, на съоръжения за съхранение на природен газ, на съоръжения за съхранение на водород и на терминали за водород, за да получат ефективен достъп до тези съоръжения за ВПГ, съоръжения за съхранение на природен газ, съоръжения за съхранение на водород и терминали за водород. Регулаторните органи може да изискат от тези оператори да оповестят публично всяка допълнителна информация, която е от значение за ползвателите на системата.
2. Операторите на системи за ВПГ предоставят удобни за ползване инструменти за изчисляване на тарифите за наличните услуги.
3. За предоставените услуги операторите на системи за ВПГ, операторите на системи за съхранение на природен газ, операторите на терминали за водород и операторите на съоръжения за съхранение на водород оповестяват публично информация за договорения и наличния капацитет на съоръжението за ВПГ, съоръжението за съхранение на природен газ, съоръжението за съхранение на водород и терминала за водород в числово изражение, като това се прави редовно и периодично, по удобен за ползване и стандартизиран начин.
4. Операторите на системи за ВПГ, операторите на системи за съхранение на природен газ, операторите на терминали за водород и операторите на съоръжения за съхранение на водород оповестяват информацията, която се изисква съгласно настоящия регламент, по смислен, количествено ясен, лесен за използване и недискриминационен начин.

5. Операторите на системи за ВПГ, операторите на системи за съхранение на природен газ, както и операторите на терминали за водород и операторите на съоръжения за съхранение на водород оповестяват публично количеството природен газ или водород във всяко съоръжение за ВПГ, съоръжение за съхранение на природен газ, съоръжение за съхранение на водород и всеки терминал за водород, — или в група съоръжения за съхранение, ако това съответства на начина, по който се осигурява достъпът на ползвателите на системата — входящите и изходящите потоци и наличния капацитет на съоръжението за ВПГ, съоръжението за съхранение на природен газ, съоръжението за съхранение на водород и на терминала за водород, включително и за съоръжения, освободени от достъпа на трети страни. Тази информация се съобщава и на оператора на газопреносна система или на оператора на мрежа за водород в случай на съоръжение за съхранение на водород и терминали за водород, който я оповестява публично, като я обобщава на ниво система или подсистема, определена за важните точки. Информацията се актуализира поне веднъж на ден.

В случаите, в които даден ползвател на съоръжение за съхранение на природен газ или на водород е единственият ползвател на дадено съоръжение за съхранение природен газ или на водород, този ползвател на система за съхранение на природен газ или на водород може да подаде до регулаторния орган мотивирано искане за поверително обработване на данните, посочени в първата алинея. Когато регулаторният орган стигне до заключението, че подобно искане е обосновано — като се има предвид по-конкретно необходимостта от баланс между правната защита на търговска тайна, разкриването на която би се отразило негативно на цялостната търговска стратегия на ползвателя на съоръжение за съхранение, и целта да се създадат конкурентни вътрешни пазари на природен газ и водород — той може да разреши на оператора на система за съхранение на природен газ или на оператора на съоръжение за съхранение на водород да не оповестява данните, посочени в първата алинея, в продължение на най-много една година.

Втората алинея се прилага, без да се засяга задължението, посочено в първата алинея, освен ако обобщените данни са идентични с индивидуалните данни за системата за съхранение на природен газ или на водород, за които регулаторният орган е одобрил да не бъдат публикувани.

6. С цел гарантиране на прозрачни, обективни и недискриминационни тарифи и улесняване на ефикасното използване на инфраструктурите, операторите на системи за ВПГ, операторите на системи за съхранение на природен газ, операторите на терминали за водород и операторите на съоръжения за съхранение на водород или съответните регулаторни органи оповестяват достатъчно подробна информация относно образуването на тарифите, методиките и структурата на тарифите за инфраструктура при регулиран достъп на трети страни. За да се осигури достатъчна степен на прозрачност, съоръженията за ВПГ, на които е предоставено освобождаване съгласно член 78 от настоящия регламент, член 22 от Директива 2003/55/ЕО и член 36 от Директива 2009/73/ЕО, и операторите на системи за съхранение на природен газ съгласно режима за договорен достъп на трети страни, оповестяват публично тарифите за инфраструктурата.

Операторите на системи за ВПГ и операторите на системи за съхранение на природен газ публикуват по прозрачен, непрекъснат и лесен за ползване начин информацията, изисквана съгласно настоящия член, на единна европейска платформа, която се поддържа от тези оператори.

Член 35

Съхраняване на документацията от системните оператори

Операторите на газопреносни системи, операторите на системи за съхранение на природен газ и операторите на системи за ВПГ съхраняват на разположение на националните органи — включително на регулаторните органи, националните органи по конкуренция и Комисията — в продължение на пет години цялата информация, посочена в членове 33 и 34 и в точка 3 от приложение I.

РАЗДЕЛ 4

ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНА СИСТЕМА

Член 36

Гарантиран капацитет за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ към газоразпределителната система

1. Операторите на газоразпределителни системи осигуряват гарантиран капацитет за достъп на съоръженията за производство на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, свързани към тяхната мрежа. За тази цел операторите на газоразпределителни системи разработват в сътрудничество помежду си и с операторите на газопреносни системи процедури и договорености, включително инвестиции, чрез които да се осигури обратен поток от газоразпределителната мрежа към газопреносната мрежа. Значителните инвестиции в преносната мрежа за природен газ, произтичащи от необходимостта от допълнителен капацитет в газоразпределителната мрежа, се отразяват в десетгодишния план за развитие на мрежата в съответствие с член 55, параграф 2, буква а) от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

2. Параграф 1 не засяга възможността операторите на газоразпределителни системи да разработват алтернативи на инвестициите в обратен поток, като например решения за интелигентни мрежи или свързване с други оператори на мрежи. Гарантираният достъп до капацитет може да бъде ограничен до предлагане на капацитет при прилагане на експлоатационни ограничения, за да се осигури инфраструктурна безопасност и икономическа ефективност. Регулаторният орган взема мерки ограниченията на гарантирания капацитет или експлоатационните ограничения да се въвеждат от операторите на газоразпределителни системи въз основа на прозрачни и недискриминационни процедури и да не създават неоправдани пречки за навлизането на пазара. Ограничения не се прилагат в случаите, в които разходите, свързани с осигуряването на капацитет, се поемат от производственото предприятие.

Член 37

Сътрудничество между операторите на газоразпределителни системи и операторите на газопреносни системи

Операторите на газоразпределителни системи си сътрудничат с другите оператори на газоразпределителни системи и с операторите на газопреносни системи, така че да се координират поддръжката, развитието на системите, новите присъединявания, извеждането от експлоатация и експлоатацията на системите с цел да се гарантира тяхната цялостност, да се увеличи максимално капацитетът и да се сведе до минимум използването на газово гориво.

Член 38

Изисквания за прозрачност по отношение на операторите на газоразпределителни системи

В случаите, в които операторите на газоразпределителни системи отговарят за управлението на качеството на газа в своите мрежи, те оповестяват публично в съответствие с членове 16 и 17 от Регламент (ЕС) 2015/703 подробна информация относно качеството на транспортирания чрез техните мрежи природен газ, което може да засегне ползвателите на тези мрежи.

Член 39

Организация на операторите на разпределителни системи в Европейския съюз

Операторите на газоразпределителни системи, които експлоатират система за природен газ, си сътрудничат на равнището на Съюза чрез ООРСЕС, а операторите на разпределителни системи, които експлоатират мрежа за водород, могат да си сътрудничат на равнището на Съюза чрез ООРСЕС, за да насърчават завършването и правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ, да осъществяват сътрудничество при развиването на пазара на водород и да стимулират оптималното управление и координираната експлоатация на разпределителните и преносните системи.

Регистрираните членове могат да участват в ООРСЕС пряко или да бъдат представлявани от национална асоциация, определена от държавата членка, или от асоциация на равнището на Съюза.

Разходите, свързани с дейностите на ООРСЕС, се поемат от операторите на газоразпределителни системи и операторите на разпределителни мрежи за водород, които са регистрирани членове, и се вземат предвид при изчисляването на тарифите. Регулаторните органи одобряват тези разходи, ако те са обосновани и пропорционални и предоставят обосновка, когато не ги одобрят.

Член 40

Промени на основните правила и процедури по отношение на ООРСЕС

1. Основните правила и процедури за ООРСЕС съгласно член 54 от Регламент (ЕС) 2019/943 се прилагат и за операторите на газоразпределителни системи, експлоатиращи система за природен газ, и за операторите на разпределителни мрежи за водород.

2. Стратегическата консултативна група, посочена в член 54, параграф 2, буква е) от Регламент (ЕС) 2019/943 трябва да включва и представители на асоциации, представляващи европейските оператори на газоразпределителни системи, които експлоатират система за природен газ, или европейските оператори на разпределителни мрежи за водород.
3. До ... [една година от датата на влизане в сила на настоящия регламент] ООРСЕС представя на Комисията и на ACER проект на актуализиран устав, включително кодекс за поведение, списък на регистрираните членове, проект на актуализиран процедурен правилник, в това число процедурен правилник относно консултирането с ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и други заинтересовани страни, както и проект на актуализирани правила за финансиране.

В проекта на актуализиран процедурен правилник на ООРСЕС трябва да се гарантира справедливо и балансирано представителство на всички участващи оператори на газоразпределителни системи, включително на тези, които притежават или експлоатират системи за природен газ, и на операторите на разпределителни мрежи за водород.
4. В срок от четири месеца след получаване на документите, представени в съответствие с параграф 3, и след консултация с организациите, които представляват всички заинтересовани страни, и по-специално ползвателите на газоразпределителни системи, включително клиентите, ACER представя на Комисията своето становище.
5. В срок от три месеца след получаване на становището на ACER Комисията издава становище по документите, представени в съответствие с параграф 3, като взема предвид становището на ACER, посочено в параграф 4.
6. В срок от три месеца след получаване на положително становище на Комисията операторите на газоразпределителни системи приемат и публикуват актуализирания устав, процедурен правилник и правила за финансиране на ООРСЕС.

7. Документите, посочени в параграф 3, се представят на Комисията и ACER в случай на промени в тях или по мотивирано искане на Комисията или на ACER. ACER и Комисията могат да издават становище в съответствие с предвидената в параграфи 3, 4 и 5 процедура.

Член 41

Допълнителни задачи на ООРСЕС

1. ООРСЕС изпълнява задачите, посочени в член 55, параграф 1, букви а) – д) от Регламент (ЕС) 2019/943, и извършва дейностите, посочени в член 55, параграф 2, букви в), г) и д) от същия регламент, и по отношение на газоразпределителните системи за природен газ или разпределителните мрежи за водород.
2. В допълнение към задачите, посочени в член 55, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/943, ООРСЕС участва в разработването на мрежови кодекси, които имат отношение към експлоатацията и планирането на разпределителни мрежи и координираната експлоатация на газопреносните и газоразпределителните мрежи съгласно настоящия регламент и които допринасят за намаляване на неорганизираните емисии на метан от системата за природен газ.

Когато участва в разработването на нови мрежови кодекси съгласно член 71 от настоящия регламент, ООРСЕС трябва да спазва изискванията за консултации, определени в член 56 от Регламент (ЕС) 2019/943.

3. В допълнение към дейностите, посочени в член 55, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/943, ООРСЕС има следните задачи:
- а) да си сътрудничи с ЕМОПС за газ и с ЕМОМВ при наблюдението върху прилагането на мрежовите кодекси и насоки, приети съгласно настоящия регламент, които са от значение за експлоатацията и планирането на разпределителни мрежи за природен газ и водород, както и за координираната експлоатация на газопреносните и газоразпределителните мрежи и мрежите за пренос на водород и разпределителните мрежи за водород;
 - б) да си сътрудничи с ЕМОПС за газ и с ЕМОМВ при приемането на най-добри практики за координираната експлоатация и планирането на газопреносни и газоразпределителни мрежи и мрежи за пренос на водород и разпределителни мрежи за водород, включително по въпроси като обмена на данни между операторите и координирането на разпределените енергийни ресурси;
 - в) да работи по установяването на най-добри практики за прилагане на резултатите от оценките съгласно член 23, параграф 1б от Директива (ЕС) 2018/2001 и член 25 от Директива (ЕС) 2023/1791 и за сътрудничеството между операторите на електроразпределителни системи, на газоразпределителни системи за природен газ, на разпределителни мрежи за водород и на районни отоплителни и охладителни системи, включително за целите на оценката съгласно член 24, параграф 8 от Директива (ЕС) 2018/2001, включително препоръки за подходящо поставяне на електролизьори, за да се осигури използването на отпадната топлина в районните отоплителни мрежи.

4. ООРСЕС предоставя данни на ЕМОПС за газ за целите на представяните от нея доклади за качеството на газа по отношение на газоразпределителните системи в случаите, в които операторите на газоразпределителни системи отговарят за управлението на качеството на газа, както е посочено в член 26, параграф 3.
5. ООРСЕС предоставя данни на ЕМОМВ за целите на доклада за наблюдение на качеството на водорода, който трябва да бъде приет съгласно член 59, параграф 1, буква й) от настоящия регламент по отношение на разпределителните мрежи за водород в случаите, в които операторите на разпределителни мрежи за водород отговарят за управлението на качеството на водорода съгласно член 50 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

РАЗДЕЛ 5

ОБЕДИНЯВАНЕ НА ТЪРСЕНЕТО И СЪВМЕСТНОТО ЗАКУПУВАНЕ НА ПРИРОДЕН ГАЗ И МЕХАНИЗЪМ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА РАЗВИТИЕТО НА ПАЗАРА НА ВОДОРОД

Член 42

Механизъм за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ

Комисията създава механизъм за доброволно обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ съгласно членове 43—49.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 43

Договор с доставчик на услуги

1. Чрез дерогация от член 176 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 Комисията може да сключи договор за извършване на необходимите услуги със субект или субекти, установен(и) в Съюза, чрез съответните процедури за възлагане на поръчки съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 с установен в Съюза субект, с оглед изпълнение на целта, определена в член 42 от настоящия регламент.
2. Когато Комисията избира доставчик на услуги, тя прави това въз основа на критерии, които запазват целостта на вътрешния пазар, гарантират конкуренцията и сигурността на доставките и които са в съответствие с член 44. Комисията определя изискванията, приложими към доставчика на услуги, в съответните тръжни спецификации.

Член 44

Критерии за избор на доставчика на услуги

1. Доставчикът на услуги се избира от Комисията измежду субекти, които отговарят на следните критерии за допустимост:
 - а) доставчикът на услуги е установен и има оперативно седалище на територията на държава членка;

- б) доставчикът на услуги и неговите подизпълнители не са:
 - i) субект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, състоящи се в забрана за предоставяне или прехвърляне на финансови средства или икономически ресурси или за предоставяне на финансиране или финансова помощ на тези субекти, пряко или непряко, или в замразяване на активи; или
 - ii) пряко или непряко собственост на или под контрола на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.

2. Без да се засягат други задължения за надлежна проверка, се въвеждат договорни задължения между Комисията и доставчиците на услуги, за да се гарантира, че при изпълнението на задачите си съгласно член 45 доставчикът на услуги не предоставя, пряко или непряко, никакви финансови средства или икономически ресурси на или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:

- а) субект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, състоящи се в забрана за предоставяне или прехвърляне на финансови средства или икономически ресурси или за предоставяне на финансиране или финансова помощ на тези субекти, пряко или непряко, или в замразяване на активи; или
- б) пряко или непряко собственост на или под контрола на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.

3. Доставчикът на услуги не може да бъде част от вертикално интегрирано предприятие, с изключение на субект, отделен в съответствие с глава IX от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

Член 45

Задачи на доставчика на услуги

1. Доставчикът на услуги организира задачите по обединяването на търсенето и съвместното закупуване на природен газ. По-специално, но не само, доставчикът на услуги може да прилага следните елементи:
- а) оценка и агрегиране на търсенето на предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи природен газ;
 - б) събиране на оферти от доставчици или производители на природен газ, за да се съпоставят тези оферти с обединеното търсене;
 - в) разпределяне на офертите за предлагане между участниците в обединяването на търсенето, като се взема предвид пропорционалното разпределение между по-малките и по-големите участници в зависимост от обема на заявеното търсене;
 - г) предоставят всякакви свързани спомагателни услуги, включително услуги за улесняване на сключването на договори за закупуване на природен газ.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 46

Участие в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ

1. Участието в механизма за обединяване на търсенето и за съвместно закупуване на природен газ е отворено за предприятия за природен газ и предприятия, потребяващи природен газ, установени в Съюза, на недискриминационна основа. Такива предприятия не могат да участват като доставчици, производители и купувачи, ако те са:
 - а) субект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, състоящи се в забрана за предоставяне или прехвърляне на финансови средства или икономически ресурси или за предоставяне на финансиране или финансова помощ на тези субекти, пряко или непряко, или в замразяване на активи; или
 - б) пряко или непряко собственост на или под контрола на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.
2. Въвеждат се договорни задължения, за да се гарантира, че не се предоставят, пряко или непряко, никакви финансови средства или икономически ресурси на или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:
 - а) субект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, състоящи се в забрана за предоставяне или прехвърляне на финансови средства или икономически ресурси или за предоставяне на финансиране или финансова помощ на тези субекти, пряко или непряко, или в замразяване на активи; или
 - б) пряко или непряко собственост на или под контрола на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.

3. Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи природен газ, установени в рамките на договарящите страни от Енергийната общност, могат да участват в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, при условие че са налице необходимите мерки или договорености, които да им позволят да участват в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ съгласно настоящия раздел.
4. Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи природен газ, участващи в обединяването на търсенето, могат да координират на прозрачна основа елементи от условията на договора за закупуване или да използват договори за съвместно закупуване, за да постигнат по-добри условия със своите доставчици, при условие че те са в съответствие с правото на Съюза, включително правото на Съюза в областта на конкуренцията, по-специално членове 101 и 102 от ДФЕС.
5. Участниците в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ докладват на Комисията или на съответния доставчик на услуги, според случая, следните елементи от сключените договори:
 - а) обем;
 - б) партньори;
 - в) продължителност.
6. Участниците в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ могат да докладват на Комисията или на съответния доставчик на услуги, според случая, ако съгласуването на заявките и офертите и тръжната процедура не са довели до сключването на договор за доставка.

7. Получателят на информацията, докладвана съгласно параграфи 5 и 6 гарантира, че достъпът до поверителната информация е строго ограничен до доставчика на услуги и службите на Комисията, за които е абсолютно необходимо да разполагат с тази информация. Тази информация се обработва с надлежната поверителност.

Член 47

Временно ограничаване на участието в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ

1. С цел да се защитят основните интереси на Съюза или на неговите държави членки в областта на сигурността и в интерес на гарантирането на сигурността на доставките, до 31 декември 2025 г. чрез механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ не се предлагат доставки на природен газ с произход от Руската федерация или Беларус и доставки на ВПГ от съоръжения за ВПГ, разположени в Руската федерация или Беларус.
2. Изключването, посочено в параграф 1, се прилага за всички доставки на ВПГ с произход от което и да е съоръжение за ВПГ, разположено в Руската федерация или Беларус, и за доставките на природен газ, влизащи в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност през следните входни пунктове:
 - а) Грайфсвалд;
 - б) Любмин II;
 - в) Иматра;
 - г) Нарва;
 - д) Верска;

- е) Лухамаа;
- ж) Шакяй;
- з) Котловка;
- и) Кондратки;
- й) Високое;
- к) Тетеровка;
- л) Мозир;
- м) Кобрин;
- н) Суджа (RU)/(UA);
- о) Белгород (RU)/(UA);
- п) Валуйки (RU)/(UA);
- р) Серебрянка (RU)/(UA);
- с) Писаревка (RU)/(UA);
- т) Сохрановка (RU)/(UA);
- у) Прохоровка (RU)/(UA);
- ф) Платово (RU)/(UA);
- х) Странджа 2 (BG) /Малкочлар (TR).

Член 48

Възможност за ограничаване на участието в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ

1. От 1 януари 2026 г. Комисията може да реши посредством акт за изпълнение да изключи временно доставките на природен газ с произход от Руската федерация или Беларус или доставките на ВПГ от съоръжения за ВПГ, разположени в Руската федерация или Беларус от участието в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, когато това е необходимо за защита на основните интереси в областта на сигурността или на сигурността на доставките в Съюза или в държава членка, при условие че подобни мерки:
 - а) не нарушават неоправдано правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ и трансграничните потоци на природен газ между държавите членки и не подкопават сигурността на доставките на Съюза или на държава членка;
 - б) зачитат принципа на енергийна солидарност,
 - в) се предприемат в съответствие с правата и задълженията на Съюза или на държавите членки по отношение на трети държави.
2. Достатъчно време преди първия кръг на тръжната процедура през 2026 г. Комисията преценява дали са изпълнени всички условия, посочени в параграф 1, с оглед вземане на решение относно мерките, посочени в него. Всяко такова решение е валидно за срок до една година и може да бъде подновено, ако това е обосновано.

Комисията непрекъснато преценява дали са изпълнени условията, посочени в параграф 1, и надлежно информира Европейския парламент и Съвета за своите оценки, включително за оценката, посочена в първа алинея от настоящия параграф.

3. Като се има предвид необходимостта да се гарантира сигурността на доставките в Съюза, мерките, предприети от Комисията съгласно параграф 1 могат да бъдат насочени към диверсифициране на доставките на природен газ или ВПГ с цел намаляване на зависимостта от руския природен газ, когато може да се докаже, че тези мерки са необходими за защита на основните интереси на Съюза и на държавите членки в областта на сигурността.
4. Посочените в параграф 1 решения съдържат списък на:
 - а) всички входни пунктове от Руската федерация, Беларус или други трети държави, служещи като транзитни държави, които не се използват за доставка на природен газ, предмет на обединяване на търсенето и съвместно закупуване; както и
 - б) всички съоръжения за ВПГ, разположени в Руската федерация или Беларус.

Доставчиците или производителите на природен газ, участващи в механизма за обединяване на търсенето и за съвместно закупуване на природен газ, предоставят гаранции за спазването на член 47 и решенията, приети съгласно параграф 1 от настоящия член.

5. Комисията предприема подходящи мерки, за да гарантира ефективното прилагане на настоящия член и на член 47, и може да изисква от доставчиците или производителите на природен газ, участващи в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, цялата необходима информация, за да я подпомогнат при изпълнението на тази задача, включително представянето на купувачите на съответните транспортни документи при доставката на природен газ, когато това е технически осъществимо.

Член 49

Управителен съвет

1. За да се улеснят координацията и обменът на информация във връзка с механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, Комисията се подпомага от управителен съвет.
2. Управителният съвет се състои от представители на държавите членки и един представител на Комисията. Участието на държавите членки бива доброволно и зависи по-специално от дневния ред на срещите на Управителния съвет. Представителите на договарящите се страни от Енергийната общност могат да участват в управителния съвет по покана на Комисията по всички въпроси от взаимен интерес. Комисията председателства заседанията на Управителния съвет.

Член 50
Гаранции

Държавите членки, по отношение на участниците, установени на тяхна територия, или други съответни заинтересовани страни, могат да предоставят подкрепа за ликвидността, включително гаранции, на участниците в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ в съответствие с правилата за държавна помощ, когато е приложимо, по-специално когато компетентният орган на съответната държава членка е обявил едно от нивата на опасност, посочени в член 11, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938.

Член 51
Докладване

Комисията докладва редовно на Управителния съвет и представя годишен доклад на Европейския парламент и на Съвета относно функционирането на механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ.

Предоставената в доклада информация включва поне:

- а) информация за броя на предприятията за природен газ и обемите природен газ, участващи в механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ;
- б) информация за броя на сключените договори и получените количества природен газ, съответно договорени и доставени на Съюза;

- в) описание на приложимите правила при тържните процедури за участниците в обединяването на търсенето и доставчиците или производителите на природен газ;
- г) преглед на общите разходи за механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ, включително разходите, направени за доставчика на услуги;
- д) всяко съществено развитие на функционирането на механизма за обединяване на търсенето и за съвместното закупуване на природен газ.

Член 52

Механизъм за подпомагане на развитието на пазара на водород

1. Комисията може да създаде механизъм за подпомагане на развитието на пазара на водород, включително елементите, посочени в параграф 2, които да бъдат изпълнени в рамките на дейностите на Европейската водородна банка. Този доброволен механизъм може да бъде в сила до 31 декември 2029 г.
2. Комисията може да сключи договор със съответния доставчик на услуги като прилага по аналогия процедурата, предвидена в членове 43 и 44, по отношение на изпълнението, по-специално, но не само, на следните елементи:
 - а) събиране и обработка на пазарни данни, например относно наличието на инфраструктура или развитието на водородните потоци и цени, за да се повиши прозрачността на развитието на пазара на водород;
 - б) събиране и оценка на търсенето от изкупвачите;

- в) събиране на оферти за водород от доставчиците;
- г) достъп на доставчиците и изкупвачите до съответната и необходима информация, събрана съгласно настоящия параграф, при условие че те са съгласни и в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията.

3. За да допринесат за постигането на целите за декарбонизация, определени в настоящия регламент, държавите членки могат да осигурят подкрепа за ликвидността, включително гаранции, за водорода в рамките на дейностите на Европейската водородна банка и в съответствие с правилата за държавна помощ, когато е приложимо.
4. Координацията и обменът на информация във връзка с механизма, посочен в параграф 1, могат да бъдат улеснени от съответната координационна група, отделна от експертните групи, посветени на природния газ.

По отношение на водорода се създава такава координационна група и тя извършва дейностите си съгласно тези на Европейската водородна банка.

5. Преди изтичането на срока на действие на механизма, посочен в параграф 1, Комисията внася доклад пред Европейския парламент и пред Съвета, оценяващ резултатите от този механизъм. По-специално Комисията оценява приноса на този механизъм за развитието на пазара на водород в Съюза.

Когато е целесъобразно, тази оценка може да бъде придружена от законодателно предложение за разработване на механизъм за доброволно обединяване на търсенето и съвместното закупуване на водород.

Член 53

Участие в механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород

1. Участието в механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород е отворено за предприятия за водород и предприятия, потребляващи водород, установени в Съюза, на недискриминационна основа. Такива предприятия не могат да участват като доставчици и изкупвачи, ако те са:
 - а) субект на ограничителни мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, състоящи се в забрана за предоставяне или прехвърляне на финансови средства или икономически ресурси или за предоставяне на финансиране или финансова помощ на тези субекти, пряко или непряко, или в замразяване на активи; или
 - б) пряко или непряко собственост на или под контрола на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.
2. Въвеждат се договорни задължения, за да се гарантира, че никакви финансови средства или икономически ресурси не се предоставят пряко или непряко на или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:
 - а) субект на ограничителни мерки на Съюза, приети съгласно член 29 от ДЕС или член 215 от ДФЕС, състоящи се в забрана за предоставяне или прехвърляне на финансови средства или икономически ресурси или за предоставяне на финансиране или финансова помощ на тези субекти, пряко или непряко, или в замразяване на активи; или
 - б) пряко или непряко собственост на или под контрола на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза, или действат от тяхно име или по тяхно указание.

3. Предприятията за водород и предприятията, потребяващи водород, установени в рамките на договарящите се страни от Енергийната общност, могат да участват в механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород, при условие че са налице необходимите мерки или договорености, които да им позволят да участват в механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород съгласно настоящия член и съгласно членове 52 и 54.

Член 54

Възможност за ограничаване на участието в механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород

1. Комисията може да реши посредством акт за изпълнение да изключи временно офертите за доставки на водород с произход от Руската федерация или Беларус от участие в механизма за подпомагане на развитието на пазара на водород, когато това е необходимо за защита на основните интереси в областта на сигурността или на сигурността на доставките в Съюза или в държава членка, при условие че подобни мерки:
- а) не нарушават неоправдано правилното функциониране на вътрешния пазар на водород и не подкопават сигурността на доставките на Съюза или на държава членка;
 - б) зачитат принципа на енергийна солидарност;
 - в) се предприемат в съответствие с правата и задълженията на Съюза или на държавите членки по отношение на трети държави.

2. Достатъчно време преди първото събиране на оферти Комисията преценява дали са изпълнени всички условия, посочени в параграф 1, с оглед вземане на решение относно мерките, посочени в него. Всяко такова решение е валидно за срок до една година и може да бъде подновено, ако това е обосновано.

Комисията непрекъснато преценява дали са изпълнени условията, посочени в параграф 1, и надлежно информира Европейския парламент и Съвета за своите оценки, включително за оценката, посочена в първа алинея от настоящия параграф.

3. Комисията предприема подходящи мерки, за да гарантира ефективното прилагане на настоящия член.

Глава III

Правила, приложими за мрежите за водород

Член 55

Трансгранична координация във връзка с качеството на водорода

1. Операторите на мрежи за пренос на водород си сътрудничат с цел да избегнат ограниченията на трансграничните потоци на водород, дължащи се на различия в неговото качество, за да отговорят на изискванията за качество на различни приложения за крайна употреба, в съответствие с приложимите стандарти за качество на водорода.
2. В случаите, в които в рамките на стандартна експлоатация съответните оператори на мрежи за пренос на водород не могат да избегнат ограничение на трансграничните потоци, дължащо се на различия в качеството на водорода, те незабавно предоставят информация на съответните регулаторни органи. Информацията трябва да включва причините, обуславящи всички мерки, които вече са били предприети от операторите на мрежи за пренос на водород.
3. В срок от шест месеца от получаването на информацията, посочена в параграф 2, съответните регулаторни органи решават съвместно дали да признаят ограничението.

4. Когато съответните регулаторни органи признават ограничението съгласно параграф 3, те изискват от съответните оператори на мрежи за пренос на водород да извършат в срок от 12 месеца от признаването на ограничението по посочения параграф, последователно следните действия:
- а) да си сътрудничат и да разработват технически осъществими варианти, за да се отстрани признатото ограничение;
 - б) да извършват съвместно анализ на разходите и ползите, свързани с технически осъществимите варианти, за да се определят икономически ефикасни решения, като се уточни разпределението на разходите и ползите между категориите засегнати страни;
 - в) да изготвят прогноза за времето, необходимо за изпълнението на всеки потенциален вариант;
 - г) да проведат обществена консултация относно набелязаните осъществими решения и вземат под внимание резултатите от нея;
 - д) да представят на съответните си регулаторни органи за одобрение и на другите компетентни национални органи на всяка съответна държава членка за информация съвместно предложение за решение въз основа на анализа на разходите и ползите и резултатите от обществената консултация за отстраняване на признатото ограничение, включително срока за неговото изпълнение.
5. Ако съответните оператори на мрежи за пренос на водород не постигнат споразумение за внасяне на съвместно предложение в съответствие с параграф 4, буква д), всеки оператор на мрежа за пренос на водород незабавно уведомява за това своя регулаторен орган.

6. Съответните регулаторни органи вземат съвместно координирано решение за отстраняване на признатото ограничение, като имат предвид анализа на разходите и ползите, извършен от съответните оператори на мрежи за пренос на водород, и резултатите от обществената консултация, осъществена в съответствие с параграф 4, буква г) от настоящия член, в срок от шест месеца от получаването на информацията, посочена в параграф 5 от настоящия член, в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942.
7. Съвместното координирано решение на съответните регулаторни органи, посочени в параграф 6, включва решение относно разпределението на инвестиционните разходи, които трябва да бъдат поети от всеки оператор на мрежа за пренос на водород за изпълнението на договореното решение, както и включването на тези разходи в тарифите след 1 януари 2033 г., като се вземат предвид икономическите, социалните и екологичните разходи и ползи от решението в съответните държави членки.
8. ACER може да издава препоръки до регулаторните органи относно подробностите във връзка с посочените в параграф 7 решения за разпределяне на разходите.
9. В случаите, в които съответните регулаторни органи не могат да постигнат споразумение в съответствие с параграф 3 от настоящия член, решението относно ограничението се взема от ACER в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942. Ако ACER признае ограничението, тя изисква от съответните оператори на мрежи за пренос на водород да извършат в срок от 12 месеца последователно действията, посочени в параграф 4 от настоящия член.

10. В случаите, в които съответните регулаторни органи не могат да вземат съвместно координирано решение в съответствие с параграфи 6 и 7 от настоящия член, решението относно начина на отстраняване на признатото ограничение и относно разпределянето на инвестиционните разходи, които трябва да бъдат поети от всеки оператор на мрежа за пренос на водород за изпълнението на договореното решение, се взема от ACER, в съответствие с член 6, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2019/942.
11. Допълнителните подробности, необходими за прилагането на настоящия член, включително подробности относно обща задължителна спецификация за качеството на водорода при трансграничните междусистемни връзки за водород, анализ на разходите и ползите при отстраняване на ограниченията за трансграничните потоци на водород, дължащи се на различия в неговото качество, правила за оперативна съвместимост за трансграничната инфраструктура за водород, в това число по отношение на споразуменията за междусистемно свързване, мерните единици, обмена на данни, комуникацията и предоставянето на информация между съответните участници на пазара, се определят в мрежов кодекс, създаден съгласно член 72, параграф 1, буква б).

Член 56

Сътрудничество между операторите на разпределителни мрежи за водород и операторите на мрежи за пренос на водород

Операторите на разпределителни мрежи за водород си сътрудничат с другите оператори на разпределителни мрежи за водород и с операторите на мрежи за пренос на водород, така че да се координират поддръжката, развитието на мрежите за водород, новите присъединявания, извеждането от експлоатация и експлоатацията на системите за водород с цел да се гарантира тяхната цялостност, да се увеличи максимално капацитетът и да се сведе до минимум потреблението на енергия за експлоатацията на системите за водород.

Член 57

Европейска мрежа на операторите на мрежи за водород

1. Операторите на мрежи за пренос на водород си сътрудничат на равнището на Съюза посредством ЕМОМВ, за да се съдейства за развитието и правилното функциониране на вътрешния пазар на водород, както и за трансграничната търговия, и за да се гарантират оптималното управление, координираната експлоатация и стабилната техническа еволюция на европейската мрежа за пренос на водород.
2. ЕМОМВ си сътрудничи тясно с ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ по отношение на установяването на полезни взаимодействия и насърчаването на системната интеграция между енергоносителите, за да се улесни цялостната ефективност на енергийната система.
3. ЕМОМВ се състои от оператори на мрежи за пренос на водород, сертифицирани съгласно член 71 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

Операторите на мрежи за пренос на водород отговарят на условията за членство в ЕМОМВ от началото на процедурата по сертифициране, провеждана от регулаторния орган, при условие че е налице:

- а) последващо положително сертифициране в съответствие с член 14 от настоящия регламент и член 71 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, извършено до 24 месеца след като операторът е станал член на ЕМОМВ; и

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- б) най-малко разработване на проекти за инфраструктура за водород с окончателно инвестиционно решение до четири години след като операторът е станал член на ЕМОМВ.

Ако окончателното решение за сертифициране, посочено във втора алинея, буква а), не бъде взето в рамките на 24 месеца след като операторът е станал член на ЕМОМВ или ако окончателното инвестиционно решение, посочено във втора алинея, буква б) не бъде взето в срок от четири години след като е станал член на ЕМОМВ, членството на оператора на мрежа за пренос на водород в ЕМОМВ приключва.

4. Чрез дерогация от параграф 3 от настоящия член, оператор на мрежа за пренос на водород, който се ползва от дерогация от член 68 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, отговаря на условията за членство в ЕМОМВ, при условие че операторът е установен в държава членка, в която няма друг оператор на мрежа за пренос на водород, който е член на ЕМОМВ съгласно параграф 3 от настоящия член.
- Държавите членки могат да номинират такъв оператор на мрежа за пренос на водород и представят всяка такава кандидатура на ЕМОМВ, Комисията и ACER.
- Държавите членки могат да отменят номинацията по всяко време. Когато операторът на мрежа за пренос на водород не е взел окончателно инвестиционно решение по отношение на проект за инфраструктура за водород в срок от четири години след като е станал член на ЕМОМВ, членството на оператора в ЕМОМВ изтича.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

5. Държавите членки, които не са определили оператор на мрежа за пренос на водород, но които планират да развият мрежа за пренос на водород в съответствие с техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, могат да номинират образувание за асоцииран партньор в рамките на ЕМОМВ. Съответната държава членка представя кандидатура съгласно настоящия параграф на ЕМОМВ, Комисията и ACER. Съответната държава членка може да оттегли тази кандидатура във всеки един момент. Тази кандидатура изтича, когато оператор на мрежа за пренос на водород, установен в съответната държава членка, стане член на ЕМОМВ.
6. При изпълнението на своите функции съгласно правото на Съюза ЕМОМВ действа с цел да бъде създаден правилно функциониращ и интегриран вътрешен пазар за водород и допринася за ефективното и устойчиво постигане на целите, определени в рамката за политиките в областта на климата и енергетиката, като по-специално допринася за ефективното интегриране на водорода, произведен от възобновяеми енергийни източници, и за повишаване на енергийната ефективност, като същевременно се запазва сигурността на системата за водород. ЕМОМВ трябва да разполага с необходимите човешки и финансови ресурси, за да изпълнява задълженията си.
7. До 1 септември 2024 г. операторите на мрежи за пренос на водород представят на Комисията и на ACER проекта на устав на ЕМОМВ, която предстои да бъде създадена, списък на нейните членове и проект на процедурен правилник, включително процедурен правилник относно консултирането със заинтересованите страни.
8. Операторите на мрежи за пренос на водород представят на Комисията и на ACER евентуалните проекти на изменения на устава на ЕМОМВ, на списъка на нейните членове или на процедурния ѝ правилник.

9. В срок от четири месеца след получаване на проекта на устав, списък на членовете или процедурен правилник, посочени в параграф 7, както и на проектите на измененията на тези документи, посочени в параграф 8, и след консултация с организациите, които представляват всички заинтересовани страни, и по-специално ползвателите на системи за водород, включително клиентите, ACER представя на Комисията становище относно въпросните проекти на устав, списък на членовете или процедурен правилник или относно проектите на измененията на тези документи.
10. Комисията издава становище относно проекта на устав, списък на членовете или процедурен правилник, както и относно проектите на измененията на тези документи, като взема предвид становището на ACER, посочено параграф 9, в срок от три месеца след получаване на това становище.
11. В срок от три месеца след получаване на благоприятно становище на Комисията операторите на мрежи за пренос на водород приемат и публикуват устава, списъка на членовете и процедурния правилник на ЕМОМВ.
12. Документите, посочени в параграф 7, се представят на Комисията и ACER в случай на промени в тях или по мотивирано искане на Комисията или на ACER. Комисията и ACER издават своите становища в съответствие с параграфи 9, 10 и 11.

Член 58

Преход към ЕМОМВ

До създаването на ЕМОМВ за изготвянето на планове за развитие на мрежите за природен газ и водород в целия Съюз, посочени в членове 32 и 60, отговорност носи ЕМОПС за газ. При изпълнението на тази задача ЕМОПС за газ трябва да гарантира провеждането на ефективни консултации и приобщаване на всички участници на пазара, включително участниците на пазара на водород.

Член 59
Задачи на ЕМОМВ

1. ЕМОМВ има следните задачи:

- а) да разработи мрежови кодекси в областите, изброени в член 72, с оглед постигане на целите по член 57;
- б) разработва съвместно с ЕМОПС за газ мрежовите кодекси, посочени в член 72, параграф 1, буква е);
- в) да приеме и на всеки две години да публикува необвързващ десетгодишен план за развитие на мрежата за водород за целия Съюз, посочен в член 60 („план за развитие на мрежата за водород за целия Съюз“) включително европейска прогноза за адекватност на доставките, и на всеки две години да публикува актуализация на този план;
- г) да си сътрудничи с ЕМОПС за електроенергия, с ЕМОПС за газ и с ООРСЕС;
- д) да изготвя препоръки за операторите на мрежи за пренос на водород относно тяхното техническо сътрудничество с операторите на разпределителни мрежи за водород и с операторите на газопреносни системи и операторите на газоразпределителни системи в Съюза;
- е) да изготвя препоръки, свързани с координирането на техническото сътрудничество между оператори на мрежи за водород от Съюза и от трети държави;
- ж) да приема годишна работна програма;

- з) да приема годишен доклад;
 - и) да приема годишна прогноза за доставките на водород, обхващаща държавите членки, в които водородът се използва за производство на електроенергия;
 - й) до 15 май 2026 г. и на всеки две години след това да приема доклад за наблюдение на качеството на водорода, в който са включени действителните и прогнозираните промени в параметрите за качество на водорода, както и информация за случаите, свързани с различия в спецификациите за неговото качество и начините, по които са били уредени тези случаи;
 - к) в сътрудничество със съответните органи и регулираните субекти да насърчава киберсигурността и защитата на данните;
 - л) да развива и насърчава най-добрите практики за откриване, наблюдение и намаляване на водородните течове.
2. ЕМОМВ наблюдава и анализира прилагането на мрежовите кодекси и насоките, приети от Комисията в съответствие с членове 72, 73 и 74, и влиянието, което оказват върху хармонизирането на приложимите правила, чиято цел е да се стимулират развитието и интегрирането на пазара на водород. ЕМОМВ докладва своите констатации на ACER и включва резултатите от анализа в годишния доклад, посочен в параграф 1, буква з) от настоящия член.
3. ЕМОМВ публикува протоколите от заседанията на своето събрание, своя управителен съвет и своите комитети, като редовно оповестяват информация за решенията, които взема, и за дейността си.

4. Годишната работна програма, посочена в параграф 1, буква ж), трябва да включва списък и описание на мрежовите кодекси, които предстои да се подготвят, план за координиране на експлоатацията на мрежата за водород, списък на научноизследователските и развойните дейности, които предстои да се осъществят в рамките на съответната година, и примерен график.
5. ЕМОМВ представя информацията, поискана от ACER за изпълнение на задачите ѝ съгласно член 64. За да може ЕМОМВ да изпълни това изискване, операторите на мрежи за пренос на водород ѝ представят необходимата информация.
6. По искане на Комисията ЕМОМВ ѝ представя своето мнение относно приемането на насоките, посочени в член 74.

Член 60

План за развитие на мрежата за водород за целия Съюз

1. Планът за развитие на мрежата за водород в целия Съюз трябва да включва моделиране на интегрираната мрежа за водород, разработване на сценарии, европейска прогноза за адекватността на доставките и оценка на устойчивостта на системата.

Планът за развитие на мрежата за водород в целия Съюз, по-специално:

- а) да се основава на плановете за развитието на националните мрежи за пренос на водород, предвидени в член 55 от Директива (ЕС) 2024/...⁺ и глава IV от Регламент (ЕС) 2022/869;

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- б) по отношение на трансграничните междусистемни връзки се основава и на разумните потребности на различните ползватели на мрежата и включва дългосрочните ангажменти на инвеститори, посочени в член 55, параграф 7 от Директива (ЕС) 2024/...⁺; както и
- в) да идентифицира пропуски в инвестициите, по-специално по отношение на необходимите трансгранични капацитети, да прилага приоритетните коридори за водород и електролизьори, посочени в точка 3 от приложение I от Регламент (ЕС) 2022/869.

По отношение на втора алинея, буква в) може да се добави преглед на пречките пред повишаването на трансграничния капацитет на мрежата, които произтичат от различните процедури или практики за одобрение, като този преглед е под формата на приложение към плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз. Този преглед може да бъде придружен, когато е целесъобразно, от всеобхватен план за премахване на тези пречки и ускоряване на изпълнението на приоритетните коридори за водород и електролизьори.

2. При необходимост ACER представя становище относно плановете за развитието на националните мрежи за пренос на водород с цел да се извърши оценка на съответствието им с плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз. Ако ACER установи несъответствия между даден план за развитието на национална мрежа за пренос на водород и плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз, тя препоръчва да се измени, според случая, планът за развитието на националната мрежа за пренос на водород или планът за развитие на мрежата за водород в целия Съюз.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

3. При разработването на плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз ЕМОМВ си сътрудничи с ЕМОПС за електроенергия и с ЕМОПС за газ, по-специално при изготвянето на анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система и на обхващащ взаимовръзките пазарен и мрежови модел на енергийния отрасъл, който включва както инфраструктурата за пренос на електроенергия, природен газ и водород, така и съхраняването на природен газ, съхраняването на водород, терминалите и електролизьорите за ВПП и водород съгласно член 11 от Регламент (ЕС) 2022/869, вариантите на десетгодишния план за развитие на мрежата съгласно член 12 от посочения регламент и определянето на недостатъците по отношение на инфраструктурата съгласно член 13 от посочения регламент.

Член 61

Интегрирано планиране на мрежата на равнището на Съюза

1. По време на преходния период до 1 януари 2027 г. ЕМОПС за газ разработва плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз до 2026 г., с пълноценното участие на операторите на мрежи за пренос на водород и заедно с ЕМОМВ, веднага щом бъде създаден. Планът за развитие на мрежата за водород в целия Съюз за 2026 г. се състои от две отделни глави – една за водорода и една за природния газ. До 1 януари 2027 г. ЕМОПС за газ незабавно предава на ЕМОМВ цялата информация, включително данните и анализите, които е събрала по време на изготвянето на плановете за развитие на мрежата за водород в целия Съюз.
2. ЕМОМВ разработва план за развитие на мрежата за водород в целия Съюз през 2028 г. съгласно настоящия член и член 60.

3. ЕМОМВ работи в тясно сътрудничество с ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ за разработването на интегрирани планове за развитие на мрежата в целия Съюз съгласно съответно членове 32 и 60 от настоящия регламент и член 30 от Регламент (ЕС) 2019/943. Това сътрудничество включва по-конкретно следното:
- а) ЕМОМВ, заедно с ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ, разработват единен набор от съвместни сценарии за десетгодишните планове за развитие на мрежата съгласно член 12 от Регламент (ЕС) 2022/869;
 - б) ЕМОМВ, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ, като работят заедно, изготвят координирани доклади за недостатъците по отношение на инфраструктурата в рамките на десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия Съюз съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2022/869;
 - в) В срок от шест месеца след одобряването на доклада за съвместните сценарии в съответствие с член 12, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2022/869 и на всеки две години след това ЕМОМВ публикува докладите за недостатъците по отношение на инфраструктурата, разработени в рамките на десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия Съюз;

- г) ЕМОМВ изготвя проект за единна секторна методика за анализ на разходите и ползите от водорода за цялата енергийна система и последователен и постепенно интегриран модел заедно с ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съгласно член 11 от Регламент (ЕС) 2022/869, който е в съответствие с методиките, разработени от ЕМОПС за електроенергия и от ЕМОПС за газ съгласно член 11 от Регламент (ЕС) 2022/869, и осигурява прозрачност по отношение на най-ефективните от гледна точка на разходите решения за всички енергоносители, включително неинфраструктурни решения;
- д) методиките, посочени в буква г) от настоящия параграф, се прилагат за изготвянето на всеки последващ план за развитие на мрежата за водород в целия Съюз, разработен от ЕМОМВ съгласно член 60 от настоящия регламент;
- е) ЕМОМВ разработва съвместните сценарии, докладите за недостатъците по отношение на инфраструктурата, проекта на единна секторна методика и интегрирания модел в съответствие с членове 11, 12 и 13 от Регламент (ЕС) 2022/869;
- ж) когато е необходимо да се вземат решения за осигуряване на ефективността на системата, както е определено в член 2, точка 4) от Директива (ЕС) 2023/1791, за всички енергоносители, Комисията гарантира, че ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ си сътрудничат тясно;
- з) ЕМОМВ, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ си сътрудничат по ефикасен, приобщаващ и прозрачен начин, улесняват вземането на решения с консенсус и разработват необходимите работни договорености с цел да се даде възможност за такова сътрудничество и да се гарантира справедливото им представителство.

ЕМОВБ, заедно с ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ, може да създава работни групи за изпълнение на задълженията си по първа алинея, букви а), б) и г) и осигурява справедливо и равноправно представителство на секторите на водорода, електроенергията и природния газ в работните групи.

Член 62

Разходи на ЕМОВБ

Разходите, свързани с изпълнението на посочените в член 59 задачи на ЕМОВБ, се поемат от операторите на мрежи за пренос на водород и се вземат предвид при изчисляване на тарифите. Регулаторните органи одобряват тези разходи при условие че те са обосновани и пропорционални.

Член 63

Консултации, провеждани от ЕМОВБ

1. Докато подготвя предложенията по изпълнение на задачите, определени в член 59, ЕМОВБ провежда на ранен етап и по открит и прозрачен начин обстоен процес на обществени консултации, в който участват всички съответни участници на пазара и най-вече организациите, в които са представени всички заинтересовани страни, в съответствие с процедурния правилник, посочен в член 57. Процесът на консултации трябва да включва коментарите на заинтересованите страни, представени преди окончателното приемане на предложението, с цел мненията и предложенията на всички заинтересовани страни да бъдат изразени по време на процеса на вземане на решения. В тези консултации трябва също така да участват регулаторните органи и другите национални органи, производители, ползватели на мрежата, включително клиенти, технически органи и платформи на заинтересовани страни.

2. Всички документи и протоколи от заседанията, свързани с посочените в параграф 1 консултации, се правят публично достояние.
3. Преди да приеме предложенията, посочени в член 59, ЕМОМВ пояснява начина, по който са били взети под внимание становищата, получени по време на консултацията. Когато тези становища не са били взети под внимание, ЕМОМВ представя съответните основания.

Член 64

Наблюдение от ACER на ЕМОМВ

1. ACER наблюдава изпълнението на задачите на ЕМОМВ, посочени в член 59, и докладва своите констатации на Комисията.
2. ACER наблюдава прилагането от страна на ЕМОМВ на мрежовите кодекси и насоките, приети от Комисията в съответствие с членове 72, 73 и 74. В случаите, в които ЕМОМВ не е приложила такива мрежови кодекси или насоки, ACER изисква от нея да представи надлежно мотивирано обяснение за съответните причини. ACER информира Комисията за това обяснение и представя своето становище по него.
3. ЕМОМВ представя на ACER за становище проекта на плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз и проекта на годишната работна програма, включително информацията относно процеса на консултации и другите документи, посочени в член 59.

В срок от два месеца от датата на получаване, ACER предоставя надлежно мотивирано становище, както и препоръки до ЕМОМВ и до Комисията, ако прецени, че представеният от ЕМОМВ проект на годишна работна програма или проект на плана за развитие на мрежата за водород в целия Съюз не допринася за недискриминацията, ефективната конкуренция, правилното функциониране на пазара или за задоволителна степен на трансгранична междусистемна свързаност на мрежите. ЕМОМВ отчита надлежно становището и препоръките на ACER.

Член 65

Регионално сътрудничество между операторите на мрежи за пренос на водород

1. Операторите на мрежи за пренос на водород установяват регионално сътрудничество в рамките на ЕМОМВ с цел участие в дейностите, посочени в член 59.
2. Операторите на мрежи за пренос на водород насърчават постигането на оперативни договорености, за да се гарантира оптимално управление на мрежата, и осигуряват оперативна съвместимост на взаимосвързаната система за водород на Съюза с цел да се стимулира търговското и оперативното сътрудничество между операторите на съседни мрежи за пренос на водород.

Член 66

Изисквания за прозрачност по отношение на операторите на мрежи за водород

1. Операторът на мрежа за водород оповестява публично подробна информация относно предлаганите от него услуги и условия, както и техническата информация, необходима на ползвателите на мрежите за водород, за да получат ефективен достъп до съответната мрежа.

2. С цел да се гарантират прозрачни, обективни и недискриминационни тарифи и да се подпомогне ефективното използване на мрежите за водород, от 1 януари 2031 г. операторите на мрежи за водород или съответните регулаторни органи са длъжни да публикуват пълна информация за тарифите, тяхното образуване, методика и структура.
3. Операторите на мрежи за водород оповестяват публично подробна информация относно качеството на транспортирания чрез техните мрежи водород, което може да засегне ползвателите на тези мрежи.
4. Важните точки от дадена мрежа за водород, за които трябва да се оповестява публично информация, се одобряват от компетентните органи след консултация с ползвателите на мрежата.
5. Информацията, която се изисква съгласно настоящия регламент, винаги трябва да се оповести от операторите на мрежи за водород по смислен, количествено ясен, лесен за използване и недискриминационен начин.
6. Операторите на мрежи за водород оповестяват публично предварителна и последваща информация за търсенето и предлагането, включително периодични прогнози и записана информация. Регулаторният орган гарантира публичното оповестяване на всяка подобна информация. Степента на изчерпателност на така оповестената информация трябва да съответства на информацията, до която има достъп операторът на мрежи за водород.
7. Данните, посочени в настоящия член, се предоставят на оператора на мрежа за водород от съответните участници на пазара.

8. Допълнителните подробности, необходими за изпълнение на изискванията за прозрачност от операторите на мрежи за водород, включително допълнителните подробности относно съдържанието, честотата и формата на предоставяната от тях информация, се определят в мрежов кодекс, установен в съответствие с член 72, параграф 2.

Член 67

Водене на документация в системата за водород

Операторите на мрежи за водород, операторите на съоръжения за съхранение на водород и операторите на терминали за водород съхраняват на разположение на националните органи — включително на националните регулаторни органи, националните органи по конкуренция и Комисията — в продължение на пет години цялата информация, посочена в членове 34 и 66 и в точка 4 от приложение I.

Член 68

Презумпция за съответствие на практиките с хармонизираните стандарти за водород

Счита се, че практиките, които са в съответствие с хармонизираните стандарти или с части от тях, данните за които са били публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*, съответстват на изискванията, определени в делегираните актове, приети съгласно член 72, параграф 1, буква б).

Член 69

Общи спецификации за водорода

1. Комисията може да установява общи спецификации в мрежов кодекс съгласно член 72, параграф 1, буква б) от настоящия регламент или може да приема актове за изпълнение за установяване на общи спецификации за изискванията, установени в член 50 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, когато:
 - а) посочените изисквания не попадат в обхвата на хармонизираните стандарти или частите от тях, данните за които са били публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз*;
 - б) съгласно предвиденото в член 10, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1025/2012 Комисията е изисквала от една или повече европейски организации за стандартизация да изготвят хармонизиран стандарт за тези изисквания и е било изпълнено най-малко едно от следните условия:
 - i) искането на Комисията не е прието от нито една от европейските организации за стандартизация;
 - ii) Комисията констатира необосновани забавяния при приемането на изискваните хармонизирани стандарти;
 - iii) европейска организация за стандартизация е издала стандарт, който не съответства напълно на искането на Комисията; или

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- в) в съответствие с процедурата, посочена в член 11, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1025/2012, Комисията е решила да запази с ограничение или да оттегли данните за хармонизираните стандарти или частите от тях, в чийто обхват попадат посочените изисквания.

Актовете за изпълнение, посочени в първата алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 81, параграф 3.

2. При ранната подготовка на проекта за акт за изпълнение за установяване на общите спецификации, посочени в параграф 1, Комисията събира становищата на съответните органи или експертни групи, създадени съгласно приложимото секторно право на Съюза, и надлежно се консултира с всички имащи отношение заинтересовани страни. Въз основа на тази консултация Комисията изготвя проекта на акта за изпълнение.
3. Счита се, че практиките, които са в съответствие с общите спецификации или части от тях, са съобразени с изискванията, определени в делегираните актове, приети съгласно член 72, параграф 1, буква б), доколкото тези изисквания са обхванати от общите спецификации или части от тях.
4. Когато хармонизиран стандарт е приет от европейска организация за стандартизация и е предложен на Комисията с цел публикуване на данните за него в *Официален вестник на Европейския съюз*, Комисията оценява хармонизирания стандарт в съответствие с Регламент (ЕС) № 1025/2012. Когато в *Официален вестник на Европейския съюз* се публикуват данните за хармонизиран стандарт, Комисията отменя актовете за изпълнение, посочени в параграф 1 от настоящия член, или части от тях, обхващащи същите изисквания, посочени в параграф 1 от настоящия член.

Глава IV

Мрежови кодекси и насоки

Член 70

Приемане на мрежови кодекси и насоки

1. Комисията може да приема делегирани актове или актове за изпълнение съобразно оправомощаванията предвидени в членове 71—74. Такива актове могат да бъдат приемани или като мрежови кодекси въз основа на текста на предложения, изготвени от ЕМОПС за газ или от ЕМОМВ, или — когато е предвидено в списъка на приоритетите, установен съгласно член 71, параграф 3 — от ООРСЕС, по целесъобразност в сътрудничество с ЕМОПС за газ, ЕМОМВ и ACER съгласно процедурата по членове 71, 72 и 73, или като насоки съгласно процедурата по член 74.
2. Мрежовите кодекси и насоките трябва да са съобразени със следните условия:
 - а) да осигуряват минималната степен на хармонизация, която е необходима за постигане на целите на настоящия регламент;
 - б) да са съобразени с регионалните особености, когато това е приложимо;
 - в) да не надхвърлят необходимото за целите по буква а); както и
 - г) да се прилагат по отношение на всички точки на междусистемно свързване в рамките на Съюза, както и към входните точки от трети държави и изходните точки към тях, считано от ... [24 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент].

3. До ... [18 месеца от датата на влизане в сила на настоящия регламент] регулаторните органи могат да подадат искане до Комисията за дерогация от прилагането на мрежовите кодекси и насоките, посочени в параграф 1, във входните точки от и изходните точки към трети държави съгласно параграф 2, буква г). Искането за дерогация се подава едновременно до Комисията и ACER. В срок от три месеца от датата на получаване на искането за дерогация ACER предоставя мотивирано становище на Комисията.

Комисията приема решение относно искането за дерогация, като взема предвид мотивираното становище на ACER и след като прецени дали регулаторният орган:

- а) е доказал, че даден мрежов кодекс или насоки, или специфичен елемент от тези актове, не могат да бъдат ефективно приложени във входните точки от и изходните точки към трети държави; в случай на точки на междусистемно свързване с трети държави, които имат задължението да се адаптират към достиженията на правото на Съюза в областта на енергетиката, включително настоящия регламент, съгласно споразумение, сключено между Съюза и тези трети държави, но когато прилагането или изпълнението не е приключило, в искането за дерогация се посочва кои разпоредби на настоящия регламент не са били ефективно приложени или изпълнени в съответната трета държава или кои технически правила или липсата на технически правила в третата държава възпрепятстват прилагането на специфичните разпоредби на съответния мрежов кодекс или насоки;
- б) е обяснил какви мерки са предприети за намаляване на пречките пред прилагането на специфичните разпоредби на съответния мрежов кодекс или насока;

- в) е доказал, че дерогацията не са пагубни за правилното функциониране на вътрешния пазар на природен газ или на сигурността на доставките на Съюза или на държава членка.

Дерогацията се ограничава до специфичните разпоредби, които не могат да бъдат ефективно прилагани, и се предоставя за ограничен период от време.

Член 71

Установяване на мрежови кодекси за природен газ

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 за допълване на настоящия регламент чрез създаване на мрежови кодекси в следните области:
 - а) правила за сигурност и надеждност на мрежата, включително правила за нейната експлоатационна сигурност, както и правила за надеждност, гарантиращи качеството на предоставяните от мрежата услуги;
 - б) правила за присъединяване към мрежата, включително правила за присъединяване на съоръжения за производство на газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, както и процедури за заявки за присъединяване;
 - в) оперативни процедури при извънредни ситуации, включително планове за защита на системата, планове за възстановяване, пазарни взаимодействия, обмен на информация и комуникация инструменти и съоръжения;
 - г) правила за търговия, свързани с техническото и оперативното предоставяне на услуги за достъп до мрежата и балансиране на системата;

- д) енергийна ефективност както по отношение на мрежите за природен газ и техните елементи, така и по отношение на планирането на мрежите и инвестициите, така че да се постигне решение с най-голяма енергийна ефективност от гледна точка на цялата система;
- е) свързани с киберсигурността аспекти на трансграничните потоци на природен газ, включително правила за общи минимални изисквания, планиране, наблюдение, докладване и управление на кризи.

2. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които се установяват мрежови кодекси в следните области:

- а) правила за оперативна съвместимост на системата за природен газ в изпълнение на член 21 от настоящия регламент и членове 10, 39 и 44 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, включително по отношение на споразуменията за междусистемно свързване, правилата относно контрола на потока и принципите за измерване на количеството и качеството на природния газ, правилата за разпределяне и съгласуване, общите набори от мерни единици, обмена на данни, качеството на газа, в това число правилата за управление на трансграничните ограничения, дължащи се на различия в качеството на газа, в практиките за одориране или в обема на водорода, примесен в системата за природен газ, анализите на разходите и ползите при отстраняване на ограниченията за трансграничните потоци, класификацията съгласно числото на Вобе, смекчаващите мерки, минималните нива на приемливост за параметрите за качество на природния газ, които са от значение за гарантиране на безпрепятствения трансграничен поток на биометан, като например съдържание на кислород), наблюдението на качеството на газа в краткосрочен и дългосрочен план, предоставянето на информация и сътрудничеството между съответните участници на пазара, представянето на доклади относно качеството на газа, прозрачността, процедурите за комуникация, включително в случая на извънредни обстоятелства;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- б) правила за разпределяне на капацитет и за управление на претоварването в изпълнение на членове 8 — 11 от настоящия регламент и член 31 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, включително правила за сътрудничество при процедурите за поддръжка и изчисляването на капацитета, засягащи разпределянето на капацитета, стандартизацията на продуктите и мерните единици за капацитет, в това число групирането, методиката за разпределяне, включително тържните алгоритми, последователността и процедурата за съществуващ, добавен, гарантиран и прекъсваем капацитет, платформи за резервиране на капацитет, схеми за свръхзаявяване и обратно изкупуване, краткосрочни и дългосрочни схеми за използване или загуба на капацитет или всяка друга схема за управление на претоварването, която предотвратява презапасаването с капацитет;
- в) правила за балансиране, включително свързани с мрежата правила за процедури за заявки, правила за такси при дисбаланс, процедури за уреждане на отношенията при дневен дисбаланс и правила за оперативно балансиране между системите на операторите на газопреносни системи в изпълнение на членове 8—11 от настоящия регламент и член 39, параграф 5 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- г) правила за хармонизирани структури на тарифите за пренос в изпълнение на членове 17 и 18 от настоящия регламент и член 78, параграф 7 от Директива (ЕС) 2024/...⁺, включително правила за прилагането на методика за референтна цена, свързаните с това изисквания за консултации и публикуване, включително за разрешените или целевите приходи, както и изчисляване на минималните цени за стандартни продукти за капацитет, отстъпки за терминали и съхранение на ВПП, процедури за прилагане на отстъпка за газ от възобновяеми източници и нисковъглероден газ, включително общи принципи по отношение на механизмите за компенсиране между операторите на газопреносни системи, съгласно член 17, параграф 4 и член 18 от настоящия регламент, по целесъобразност;
- д) правила за определяне на стойността на прехвърлените активи и на специалната такса.

Актовете за изпълнение, посочени в първата алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 81, параграф 3.

3. Комисията, след консултация с ACER, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС и другите съответни заинтересовани страни, изготвя на всеки три години списък на приоритетите, в който се определят областите по параграфи 1 и 2, които трябва да бъдат включени при разработването на мрежовите кодекси.

Ако предметът на мрежовия кодекс е пряко свързан с експлоатацията на газоразпределителната система и не засяга в основна степен газопреносната система, Комисията може да поиска от ООРСЕС, в сътрудничество с ЕМОПС за газ, да свика комитет за изготвянето на проект и да представи на ACER предложение за мрежов кодекс.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

4. Комисията изисква от ACER да ѝ представи в разумен срок, не по-дълъг от шест месеца, считано от получаването на искането на Комисията, необвързващи рамкови насоки, в които да се определят ясни и обективни принципи за разработването на мрежови кодекси, свързани с установените области в списъка на приоритетите, принципи за разработването на мрежови кодекси, свързани с установените области в списъка на приоритетите. Искането на Комисията може да включва условия, на които да отговарят рамковите насоки. Тези рамкови насоки трябва да допринасят за пазарната интеграция, недискриминацията, практически осъществимата конкуренция и правилното функциониране на пазара. При мотивираното искане от страна на ACER Комисията може да удължи срока за представяне на рамковите насоки.
5. ACER провежда консултации, що се отнася до рамковите насоки, с ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС и другите съответни заинтересовани страни, като тези консултации продължават не по-малко от два месеца и се осъществяват по открит и прозрачен начин.
6. При искане от Комисията в съответствие с параграф 4 ACER ѝ представя рамкови насоки.
7. Ако Комисията прецени, че рамковите насоки не допринасят за пазарната интеграция, недискриминацията, практически осъществимата конкуренция и правилното функциониране на пазара, тя може да поиска от ACER да преразгледа рамковите насоки в разумен срок и да ги представи повторно на Комисията.
8. Ако ACER не представи или не представи повторно рамковите насоки в определения от Комисията срок по параграф 4 или 7, съответните рамкови насоки се изготвят от Комисията.

9. Комисията изисква от ЕМОПС за газ или — когато това е предвидено в списъка на приоритетите, посочен в параграф 3 — от ООРСЕС, в сътрудничество с ЕМОПС за газ, да представи на ACER в разумен срок, не по-дълъг от 12 месеца от получаването на искането на Комисията, предложение за мрежов кодекс в съответствие с приложимите рамкови насоки.
10. ЕМОПС за газ или — когато това е предвидено в списъка на приоритетите, посочен в параграф 3 — ООРСЕС, в сътрудничество с ЕМОПС за газ, свиква комитет за изготвянето на проект, който да я подпомага в процеса на разработване на мрежовия кодекс. Комитетът за изготвянето на проект трябва да се състои от представители на ACER, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС (когато това е приложимо) и ограничен брой от основните засегнати заинтересовани страни. ЕМОПС за газ или — когато това е предвидено в списъка на приоритетите, посочен в параграф 3 — ООРСЕС, в сътрудничество с ЕМОПС за газ, разработва предложения за мрежови кодекси в областите, посочени в параграфи 1 и 2, когато Комисията е отправила такова искане съгласно параграф 9.
11. ACER преразглежда предложението за мрежов кодекс, за да гарантира, че той е съобразен със съответните рамкови насоки и допринася за пазарната интеграция, недискриминацията, практически осъществимата конкуренция и правилното функциониране на пазара, и представя преразгледания мрежов кодекс на Комисията в срок от шест месеца след получаване на предложението. В предложението, представено на Комисията, ACER трябва да вземе предвид становищата, изразени от всички участващи страни по време на ръководения от ЕМОПС за електроенергия или ООРСЕС процес на изготвяне на предложението за мрежов кодекс, и да се консултира със съответните заинтересовани страни относно преразгледания текст на предложението за мрежов кодекс, който ще бъде представен на Комисията.

12. В случаите, в които ЕМОПС за газ или ООРСЕС не са разработили мрежов кодекс в определения от Комисията срок съгласно параграф 9, Комисията може да поиска от ACER да изготви проект на мрежов кодекс въз основа на съответните рамкови насоки. ACER може да започне допълнителна консултация за целите на изготвянето на проект на мрежов кодекс съгласно настоящия параграф. ACER внася в Комисията проект на мрежов кодекс съгласно настоящия параграф и може да препоръча неговото приемане.
13. В случаите, в които ЕМОМВ не е разработила мрежов кодекс или ACER не е разработила проект на мрежов кодекс в съответствие с параграф 12, Комисията може да приеме по собствена инициатива или по предложение на ACER съгласно параграф 11 един или повече мрежови кодекси в областите, посочени в параграфи 1 и 2.
14. В случаите, в които Комисията предложи приемането на мрежов кодекс по своя собствена инициатива, както е посочено в параграф 13, тя провежда консултации относно проекта на мрежов кодекс с ACER, ЕМОПС за газ и всички съответни заинтересовани страни, като тези консултации продължават не по-малко от два месеца.
15. Настоящият член не засяга правото на Комисията да приема и изменя насоките съгласно предвиденото в член 74. Той не засяга възможността ЕМОПС за газ да разработва необвързващи насоки в областите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, когато тези насоки не се отнасят за областите, включени в обхвата на отправеното от Комисията искане до ЕМОПС за газ. ЕМОПС за газ представя всички такива насоки на ACER за становище и взема надлежно предвид това становище.

Член 72

Установяване на мрежови кодекси за водород

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 за допълване на настоящия регламент чрез установяване на мрежови кодекси в следните области:
 - а) енергийна ефективност както по отношение на мрежите за водород и техните елементи, така и по отношение на планирането на мрежите и инвестициите, така че да се постигне решение с най-голяма енергийна ефективност от гледна точка на цялата система;
 - б) правила за оперативна съвместимост на мрежата за водород, включително по отношение на споразуменията за междусистемно свързване, мерните единици, обмена на данни, прозрачността, комуникацията, предоставянето на информация и сътрудничеството между съответните участници на пазара, както и по отношение на качеството на водорода, в това число общи спецификации в точките на междусистемно свързване и стандартизация, одориране, анализи на разходите и ползите при отстраняване на ограниченията за трансграничните потоци на водород, дължащи се на различия в неговото качество, и представяне на доклади относно качеството на водорода;
 - в) правила по отношение на системата за финансова компенсация при трансгранична инфраструктура за водород, посочена в член 59 от Директива (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- г) правила за разпределяне на капацитет и за управление на претоварването, включително правила за сътрудничество при процедурите за поддръжка и изчисляването на капацитета, засягащи разпределянето на капацитета, стандартизацията на продуктите и мерните единици за капацитет, в това число групирането, методиката за разпределяне, включително тържните алгоритми, последователността и процедурата за съществуващ, добавен, гарантиран и прекъсваем капацитет, платформи за резервиране на капацитет, схеми за свръхзаявяване и обратно изкупуване, краткосрочни и дългосрочни схеми за използване или загуба на капацитет или всяка друга схема за управление на претоварването, която предотвратява презапасяването с капацитет;
- д) правила за хармонизирани структури на тарифите за достъп до мрежите за водород, включително за тарифи при точките на междусистемно свързване, както е посочено в член 7, параграф 8, правила за прилагането на методика за референтна цена, свързаните с това изисквания за консултации и публикуване, включително за разрешените или целевите приходи, както и изчисляване на минималните цени за стандартни продукти за капацитет и разрешени приходи;
- е) правила за определяне на стойността на прехвърлените активи и на специалната такса;
- ж) правила за определяне на разпределението на разходите към различни периоди;
- з) правила за балансиране, включително свързани с мрежата правила относно процедурата по заявки, правила за таксите при дисбаланс и правила за оперативно балансиране между мрежите на операторите на мрежи за водород, таксите при дисбаланс, процедурите за уреждане на отношенията при дневен дисбаланс и оперативното балансиране между мрежите на операторите на мрежи за водород;

и) свързани с киберсигурността аспекти на трансграничните потоци на водород, включително правила за общи минимални изисквания, планиране, наблюдение, докладване и управление на кризи.

2. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които да установява мрежови кодекси в областта на правилата за прозрачност в изпълнение на член 66, включително допълнителни подробности относно съдържанието, честотата и формата на предоставяне на информация от операторите на мрежи за водород, и в изпълнение на точка 4 от приложение I, включително подробности относно формата и съдържанието на информацията, необходима на ползвателите на дадена мрежа за осъществяване на ефективен достъп до нея, информацията, която да се публикува в съответните точки, и подробности относно графиците.

Актовете за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.

3. Комисията, след консултация с ACER, EMOMB, и когато това е от значение, с ЕМОПС за газ или с ООРСЕС, както и с другите съответни заинтересовани страни, изготвя на всеки три години списък на приоритетите, в който се определят областите по параграфи 1 и 2 от настоящия член, които трябва да бъдат включени при разработването на мрежовите кодекси. Комисията изготвя първия списък на приоритетите за разработването на мрежови кодекси за водород една година след създаването на EMOMB, както е предвидено в член 57.

4. Комисията изисква от ACER да ѝ представи в разумен срок, не по-дълъг от шест месеца от получаването на искането на Комисията, необвързващи рамкови насоки, в които да се определят ясни и обективни принципи за разработването на мрежови кодекси, свързани с установените области в списъка на приоритетите. Искането на Комисията може да включва условия, на които да отговарят рамковите насоки. Тези рамкови насоки допринасят за пазарната интеграция, недискриминацията, ефективната конкуренция и правилното функциониране на пазара. При мотивираното искане от страна на ACER Комисията може да удължи срока за представяне на рамковите насоки.
5. ACER провежда консултации по рамковите насоки с ЕМОМВ и, когато това е от значение, с ЕМОПС за газ, както и с другите съответни заинтересовани страни за период, от не по-малко от два месеца и тези консултации се осъществяват по открит и прозрачен начин.
6. При искане от Комисията в съответствие с параграф 4 ACER ѝ представя рамкови насоки.
7. Ако Комисията прецени, че рамковите насоки не допринасят за пазарната интеграция, недискриминацията, практически осъществимата конкуренция и правилното функциониране на пазара, тя може да поиска от ACER да преразгледа рамковите насоки в разумен срок и да я представи повторно на Комисията.
8. Ако ACER не представи или не представи повторно рамковите насоки в определения от Комисията срок по параграф 4 или 7, въпросните рамкови насоки се изготвят от Комисията.

9. Комисията изисква от ЕМОМВ да представи на ACER в разумен срок, не по-дълъг от 12 месеца от получаването на искането на Комисията, предложение за мрежов кодекс в съответствие с приложимите рамкови насоки.
10. ЕМОМВ свиква комитет за изготвянето на проект, който да я подпомага в процеса на разработване на мрежовия кодекс. Комитетът за изготвянето на проект трябва да се състои от представители на ACER, ЕМОПС за газ, ЕМОПС за електроенергия, ООРСЕС, когато това е приложимо, и ограничен брой от основните засегнати заинтересовани страни. ЕМОМВ разработва предложения за мрежови кодекси в областите, посочени в параграфи 1 и 2, когато Комисията е отправила такова искане съгласно параграф 9.
11. ACER преразглежда предложението за мрежов кодекс, за да гарантира, че той е съобразен със съответните рамкови насоки и допринася за пазарната интеграция, недискриминацията, ефективната конкуренция и правилното функциониране на пазара, и представя преразгледания мрежов кодекс на Комисията в срок от шест месеца от получаване на предложението. В предложението, представено на Комисията, ACER взема предвид становищата, изразени от всички участващи страни по време на ръководения от ЕМОМВ процес на изготвяне на предложението за мрежов кодекс, и се консултира със съответните заинтересовани страни относно преработения текст на предложението за мрежов кодекс, който ще бъде представен на Комисията.
12. Когато ЕМОМВ не е развила мрежов кодекс в рамките на определения от Комисията срок съгласно параграф 9, Комисията може да поиска от ACER да изготви проект на мрежов кодекс въз основа на съответните рамкови насоки. ACER може да започне допълнителна консултация за целите на изготвянето на проект на мрежов кодекс съгласно настоящия параграф. ACER представя на Комисията проект на мрежов кодекс, изготвен съгласно настоящия параграф, и може да препоръча неговото приемане.

13. Когато ЕМОМВ не е разработила мрежов кодекс или ACER не е разработила проект на такъв кодекс в съответствие с параграф 12, Комисията може да приеме по собствена инициатива или по предложение на ACER съгласно параграф 11 един или повече мрежови кодекси в областите, посочени в параграфи 1 и 2.
14. Когато Комисията предложи приемането на мрежов кодекс по собствена инициатива съгласно посоченото в параграф 13, тя провежда консултации по проекта на мрежов кодекс с ACER, ЕМОМВ, ЕМОПС за газ и всички съответни заинтересовани страни, като тези консултации продължават за период от не по-малко от два месеца.
15. Настоящият член не засяга правото на Комисията да приема и изменя насоките съгласно предвиденото в член 74. Той не засяга възможността ЕМОМВ да разработва необвързващи насоки в областите, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, когато тези насоки не се отнасят до областите, включени в обхвата на отправеното от Комисията искане до ЕМОМВ. ЕМОМВ представя всички такива насоки на ACER за становище и надлежно взема предвид това становище.

Член 73

Изменения на мрежови кодекси

1. На Комисията се предоставя правомощието да изменя мрежовите кодекси в областите, изброени в член 71, параграфи 1 и 2 и в член 72, параграфи 1 и 2, съгласно съответната процедура, предвидена в посочените членове

2. Субекти, които е вероятно да са заинтересовани от даден мрежов кодекс, приет съгласно членове 70, 71 и 72 и съгласно настоящия член, включително ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС, регулаторните органи, операторите на газопреносни системи, операторите на газоразпределителни системи, ползвателите на системата и потребителите могат да предлагат на ACER проекти на изменения на този мрежов кодекс. ACER също може да предлага изменения по собствена инициатива.
3. ACER може да представи на Комисията мотивирани предложения за изменения, като обясни по какъв начин тези предложения съответстват на целите на мрежовите кодекси, установени в член 70 от настоящия регламент. В случаите, в които ACER счита дадено предложение за изменение за допустимо и когато предлага изменения по собствена инициатива, тя провежда консултации с всички съответни заинтересовани страни съгласно член 14 от Регламент (ЕС) 2019/942.

Член 74

Насоки

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема обвързващи насоки в областите, посочени в настоящия член.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема насоки в областите, за които изготвянето на такива актове е възможно и съгласно процедурата за мрежови кодекси в съответствие с членове 71 и 72. Тези насоки се приемат под формата на делегирани актове или на актове за изпълнение, в зависимост от съответното оправомощаване, предвидено в настоящия регламент.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 за допълване на настоящия регламент чрез установяването на насоки в следните области:
- а) подробна информация относно услугите за достъп на трети страни, включително характера, продължителността и други изисквания за тези услуги, в съответствие с членове 6, 7 и 8;
 - б) подробна информация относно принципите, на които се основават механизмите за разпределение на капацитет, и относно прилагането на процедурите за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, в съответствие с членове 10 и 11;
 - в) подробна информация относно предоставянето на информация, определянето на техническата информация, необходима за ползвателите на мрежа, за да получават ефективен достъп до системата, и определянето на всички важни точки по отношение на изискванията за прозрачност, включително информацията, която трябва да се публикува във всички важни точки, и графика за публикуване на тази информация, в съответствие с членове 33 и 34;
 - г) подробности относно методиката за определяне на тарифите в областта на трансграничната търговия с природен газ в съответствие с членове 17 и 18.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 с цел изменение на насоките, определени в приложение I, за да определи:
- а) подробностите относно информацията, която трябва да бъде публикувана, относно методиката за определяне на регулираните приходи на оператора на газопреносна система, в съответствие с членове 33 и 34;

- б) подробностите относно принципите на механизмите за разпределяне на капацитет и процедурите за управление на претоварването в изпълнение на членове 10 и 11;
- в) подробностите относно техническа информация, необходима на ползвателите на мрежата, за да получават ефективен достъп до системата за природен газ в изпълнение на член 33, параграф 1;
- г) подробностите относно определянето на всички важни точки, информацията, която трябва да бъде публикувана, и графика за изискванията за прозрачност в изпълнение на член 33;
- д) подробностите относно формата и съдържанието на техническата информация относно достъпа до мрежата, които трябва да бъдат публикувани от операторите на мрежи за водород в изпълнение на член 66.

5. Когато изменя насоки, Комисията провежда консултации с:

- а) ACER, ЕМОПС за газ и ООРСЕС и, когато е приложимо, други заинтересовани страни, за насоки, които се отнасят до природния газ;
- б) ACER, ЕМОМВ и ООРСЕС и, когато е приложимо, други заинтересовани страни, за насоки, които се отнасят до водорода.

Член 75

Право на държавите членки да предвиждат по-подробни мерки

Настоящият регламент не засяга правото на държавите членки да запазят или въвеждат мерки, които съдържат по-подробни разпоредби от тези, установени в настоящия регламент, в насоките, посочени в член 74, или в мрежовите кодекси, посочени в членове 70—73, при условие че тези мерки са в съответствие с правото на Съюза.

Член 76

Предоставяне на информация и поверителност

1. При поискване държавите членки и регулаторните органи предоставят на Комисията информацията, необходима за правоприлагането на настоящия регламент, включително на насоките и мрежовите кодекси, приети съгласно настоящия регламент.
2. Комисията определя разумни срокове, в рамките на които информацията да бъде представена, като взема под внимание сложността и неотложността на изискваната информация.
3. Ако дадена държава членка или съответният регулаторен орган не предостави информацията в определения от Комисията срок, Комисията може да поиска пряко от съответните предприятия цялата информация, необходима за целите на прилагането на настоящия регламент.

Когато се изпраща искане за предоставяне на информация до предприятие, Комисията едновременно изпраща копие от него до държавата членка или до заинтересования регулаторен орган на държавата членка, на чиято територия се намира седалището на предприятието.

4. В искането за предоставяне на информация Комисията посочва правното основание за искането, срока, в който трябва да бъде предоставена исканата информация, целта на искането, както и предвидените в член 77, параграф 2 санкции при подаване на невярна, непълна или подвеждаща информация.

5. Исканата информация се предоставя от собствениците на предприятията или техни представители и — в случаите на юридически лица — от физическите лица, оправомощени да ги представляват по закон или по силата на техния акт за учредяване. В случаите, в които адвокати са упълномощени да предоставят информацията от името на своите клиенти, клиентите носят пълна отговорност при подаването на невярна, непълна или подвеждаща информация.
6. В случаите, в които дадено предприятие не предостави исканата информация в определения от Комисията срок или подадената информация е непълна, Комисията може с решение да изиска предоставянето на информацията. В решението се посочва информацията, която е необходима, и се определя разумен срок за нейното предоставяне. В него също така се установяват санкциите, предвидени в член 77, параграф 2. В него се установява и правото решението да бъде преразгледано от Съда на Европейския съюз.

Същевременно Комисията изпраща копие от своето решение до държавата членка, на чиято територия пребивава лицето или се намира седалището на предприятието, или до регулаторния орган на тази държава членка.

7. Информацията, посочена в параграфи 1 и 2, се използва единствено за целите на правоприлагането на разпоредбите на настоящия регламент.

Комисията не разкрива информация, получена по силата на настоящия регламент, когато тази информация е обхваната от задължението за професионална тайна.

Член 77

Санкции

1. Държавите членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на настоящия регламент, мрежовите кодекси и насоките, приети съгласно членове 70—74, както и насоките, установени в приложение I, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки незабавно нотифицират на Комисията тези разпоредби и мерки и я нотифицират незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга.
2. Комисията може с решение да наложи на предприятията глоби, които не надвишават 1 % от общия оборот от предходната финансова година, в случаите, когато умишлено или поради небрежност тези предприятия предоставят неточна, непълна или подвеждаща информация в отговор на искане за информация, представено съгласно член 76, параграф 4, или не успеят да осигурят исканата информация в срока, определен в решение, прието съгласно член 76, параграф 6, първа алинея. Когато определя размера на глобата, Комисията взема предвид доколко сериозно е неизпълнението от страна на предприятието на мрежовите кодекси и насоките, приети съгласно членове 70—74, и на насоките, установени в приложение I.
3. Предвидените в параграф 1 санкции и решенията, взети съгласно параграф 2, нямат наказателноправен характер.

Глава V

Заклучителни разпоредби

Член 78

Нова инфраструктура за природен газ и водород

1. Голяма нова газова инфраструктура, а именно междусистемни газопроводи, съоръжения за ВПГ и съоръжения за съхранение на природен газ, може при поискване да бъде освободена за определен период от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, с изключение на член 34, параграфи 5 и 6, и от прилагането на член 31, параграф 1, член 32, член 33, член 60, член 78, параграфи 7 и 9 и член 79, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

Голяма нова инфраструктура за водород, а именно междусистемни връзки (интерконектори), терминали за водород и подземни съоръжения за съхранение на водород, може при поискване да бъде освободена за определен период от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, с изключение на член 34, параграфи 5 и 6, и от прилагането на членове 35, 36, 37 и 68 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

Всяко такова освобождаване е предмет на всички следни условия:

- а) инвестицията да стимулира конкуренцията при доставките на природен газ или на водород и да повишава сигурността на доставките;
- б) инвестицията допринася за декарбонизацията и за постигането на целите на Съюза в областите на климата и енергетиката и е определена чрез прилагане на принципа „енергийната ефективност на първо място“;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

- в) степента на риск, свързан с инвестициите, е такава, че инвестициите няма да бъдат осъществени, ако не бъде предоставено такова освобождаване;
- г) инфраструктурата да е собственост на физическо или юридическо лице, което е отделено — поне по отношение на правната му форма — от операторите, в чиито системи ще се изгражда тази инфраструктура;
- д) да се събират такси от ползвателите на тази инфраструктура;
- е) освобождаването да не вреди на конкуренцията на съответните пазари, които е вероятно да бъдат засегнати от инвестицията, нито на правилното функциониране на вътрешния интегриран пазар за природен газ или водород, на правилното функциониране на съответните регулирани системи, на декарбонизацията или на сигурността на доставките за Съюза.
- ж) инфраструктурата не е получила финансова помощ от Съюза за строително-монтажни работи в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰.

Условията, посочени в трета алинея, се подлагат на оценка, като се взема под внимание принципът на енергийна солидарност. Компетентните национални органи вземат под внимание ситуацията в други засегнати държави членки и компенсират възможните отрицателни въздействия с положителните въздействия на своята територия.

⁴⁰ Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014, (ОВ L 249, 14.7.2021 г., стр. 38).

2. Освобождаването, посочено в параграф 1, се прилага и в случаите на значително увеличаване на капацитета на съществуваща инфраструктура и на модификации на такава инфраструктура, които дават възможност да бъдат разработени нови източници за доставка на газ от възобновяеми източници и на нисковъглероден газ.
3. Регулаторният орган може да взема решение във връзка с освобождаването по параграфи 1 и 2 за всеки отделен случай.

Преди да приеме решението във връзка с освобождаването, регулаторният орган или, когато е приложимо, друг компетентен орган на съответната държава членка провежда консултации:

- а) с регулаторните органи на държавите членки, чиито пазари е вероятно да бъдат засегнати от новата инфраструктура; и
- б) със съответните органи на трети държави, когато съответната инфраструктура е свързана с мрежата на Съюза под юрисдикцията на държава членка и е с начало или завършва в една или повече трети държави.

В случаите, в които органите на трета държава, потърсени за консултация, не отговарят на искането за консултация в разумен период или в определен краен срок, който не надхвърля три месеца, съответният регулаторен орган може да приеме необходимото решение.

4. В случаите, в които съответната инфраструктура е разположена на територията на повече от една държава членка, ACER може да представи консултативно становище на регулаторните органи на съответните държави членки в срок от два месеца от датата, на която искането за освобождаване е било получено от последния от тези регулаторни органи. Това консултативно становище може да бъде използвано като основа за решението на регулаторните органи.

Когато всички съответни регулаторни органи постигнат споразумение относно искането за освобождаване в шестмесечен срок от датата, на която то е получено от последния от регулаторните органи, те уведомяват ACER за своето решение. Когато съответната инфраструктура представлява преносна линия между държава членка и трета държава, регулаторният орган или, когато е приложимо, друг компетентен орган на държавата членка, в която е разположена първата точка на междусистемно свързване с мрежата на държавите членки, може да се консултира със съответния орган на тази трета държава преди да приеме решението във връзка с освобождаването, за да се гарантира последователното прилагане на настоящия регламент по отношение на съответната инфраструктура на територията и, когато е приложимо, в териториалните води на държавата членка. В случаите, в които органът на трета държава, потърсен за консултация, не отговори на искането за консултация в разумен период или в определен краен срок, който не надхвърля три месеца, съответният регулаторен орган може да приеме необходимото решение.

ACER поема, в съответствие с член 10 от Регламент (ЕС) 2019/942, задачите, възложени на регулаторните органи на държавите членки съгласно настоящия член:

- а) когато всички съответни регулаторни органи не са постигнали споразумение в срок от шест месеца от датата, на която е поискано освобождаване от последния от тези регулаторни органи; или
- б) при съвместно искане от съответните регулаторни органи.

Всички съответни регулаторни органи могат да отправят съвместно искане за удължаване на посочения в трета алинея, буква а) срок с до три месеца.

5. Преди да приеме решение, ACER провежда консултации със съответните регулаторни органи и с кандидатите.
6. Дадено освобождаване може да покрие целия или част от капацитета на новата инфраструктура или на съществуващата инфраструктура със значително увеличен капацитет.

При вземането на решение за освобождаване за всеки отделен случай се разглежда необходимостта от налагане на условия относно продължителността на освобождаването и недискриминационния достъп до инфраструктурата. При вземането на решение относно тези условия се обръща внимание, по-специално, на допълнителния капацитет, който ще се изгради, или на изменението на съществуващия капацитет, на прогнозирания период на проекта и на националните особености.

Преди да предостави освобождаване, регулаторният орган взема решение за правилата и механизмите за управление и разпределяне на капацитета. Правилата изискват всички потенциални ползватели на инфраструктурата да бъдат поканени да изявят интерес към договарянето на капацитет преди извършването на разпределението на капацитета на новата инфраструктура, включително за собствени нужди. Регулаторният орган изисква правилата за управление на претоварването да включват задължението неизползваният капацитет да бъде предлаган на пазара, а ползвателите на инфраструктурата да имат право да търгуват договорения си капацитет на вторичния пазар. При оценката си на критериите, посочени в параграф 1, букви а), в) и е), регулаторният орган взема предвид резултатите от посочената по-горе процедура за разпределяне на капацитет.

Решението за освобождаване, включително всякакви условия, посочени във втората алинея, е надлежно обосновано и публикувано.

7. Когато компетентният орган анализира дали се очаква дадена голяма нова инфраструктура да повиши сигурността на доставките съгласно параграф 1, буква а) от настоящия член, той преценява до каква степен се очаква новата инфраструктура да подобри спазването от страна на държавите членки — както на регионално, така и на национално равнище — на техните задължения съгласно Регламент (ЕС) 2017/1938.
8. Когато орган, различен от регулаторния орган, е компетентен да приема решения за освобождаване, държавите членки могат да предвидят задължение техният регулаторен орган или, според случая, ACER да представя на този компетентен орган в съответната държава членка становище по искането за освобождаване преди приемането на официалното решение за освобождаване. Това становище се публикува заедно с решението.
9. Компетентният орган изпраща незабавно на Комисията копие от всяко искане за освобождаване след получаването на това искане. Компетентният орган незабавно нотифицира Комисията за решението за освобождаване и предоставя цялата свързана с него информация. Тази информация може да бъде предоставена на Комисията в обобщена форма, така че Комисията да може да извърши оценка на решението за освобождаване, и тази информация съдържа, по-специално:
- а) подробно описание на причините, въз основа на които регулаторният орган или държавата членка са предоставили или отказали освобождаването, заедно с препратка към съответната буква или букви от параграф 1, в които се посочват условията, на които се основава това решение, включително финансовата информация, обосноваваща необходимостта от освобождаване;
 - б) извършения анализ на ефекта върху конкуренцията и правилното функциониране на вътрешния пазар в резултат на предоставянето на освобождаване;

- в) причините, обосноваващи продължителността на освобождаването, и дела от общия капацитет на инфраструктурата, за която се предоставя то;
- г) резултата от консултациите със съответните регулаторни органи в случаите, в които освобождаването е свързано с междусистемен газопровод;
- д) приноса на инфраструктурата към диверсификацията на доставките.

10. В срок от 50 работни дни от деня, следващ деня на получаването на нотификацията по параграф 9, Комисията може да приеме решение да изиска от нотифициращите органи да изменят или отменят решението за предоставяне на освобождаване. Преди да приеме решението за освобождаване, Комисията може да поиска становище от Европейския научен консултативен съвет по изменението на климата, създаден съгласно член 10а от Регламент (ЕО) № 401/2009⁴¹, относно това дали освобождаването допринася за постигането на целите на Съюза в областите на климата и енергетиката. Този срок може да бъде удължен с още 50 работни дни, в случай че Комисията отправи искане за допълнителна информация. Допълнителният срок започва да тече от деня след получаването на пълната информация. Първоначалният срок може да бъде удължен и с едновременно съгласие на Комисията и на нотифициращите органи.

Когато изисканата информация не бъде предоставена в срока, предвиден в искането, нотификацията се смята за оттеглена, освен ако преди изтичането на този срок той е бил удължен по взаимно съгласие на Комисията и на регулаторния орган или ако регулаторният орган е нотифицирал чрез обосновано изявление Комисията, че счита нотификацията за пълна.

⁴¹ Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно Европейската агенция за околната среда и Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ОВ L 126, 21.5.2009 г., стр. 13).

Регулаторният орган изпълнява решението на Комисията, като изменя или отменя решението за освобождаване в срок от един месец, и информира съответно Комисията за това.

Комисията запазва поверителността на чувствителната търговска информация.

Когато Комисията одобри решение за освобождаване, действието на това одобрение изтича:

- а) две години след приемането му в случаите, в които изграждането на инфраструктурата все още не е започнало;
- б) пет години след приемането му в случаите, в които инфраструктурата не е въведена в експлоатация в рамките на този период, освен ако Комисията реши, че забавянето се дължи на значителни пречки извън контрола на лицето, на което е предоставено освобождаването.

11. На Комисията се предоставя пълномощието да приема делегирани актове в съответствие с член 80 за допълване на настоящия регламент чрез определяне на насоки за прилагане на условията, посочени в параграф 1 от настоящия член, и за процедурата, която да бъде следвана при прилагането на параграфи 3, 6, 8 и 9 от настоящия член.

Член 79

Дерогации

Настоящият регламент не се прилага по отношение на газопреносните системи за природен газ, разположени в държавите членки, за периода на дерогациите, предоставени съгласно член 86 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 80

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 14, параграф 5, член 18, параграф 3, член 31, параграф 3, член 71, параграф 1, член 72, параграф 1, член 74, параграфи 3 и 4 и член 78, параграф 11, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 14, параграф 5, член 18, параграф 3, член 31, параграф 3, член 71, параграф 1, член 72, параграф 1, член 74, параграфи 3 и 4 и член 78, параграф 11, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 14, параграф 5, член 18, параграф 3, член 31, параграф 3, член 71, параграф 1, член 72, параграф 1, член 74, параграф 3 или 4 или член 78, параграф 11, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейския парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 81

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет, създаден с член 91 от Директива (ЕС) 2024/...⁺. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Член 82

Преглед и докладване

1. До 31 декември 2030 г. Комисията прави преглед на настоящия регламент и представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, придружен, когато е целесъобразно, от законодателни предложения.
2. До ... [пет години от датата на влизане в сила на настоящия регламент] Комисията може да изготви доклад, в който се оценява как да се даде възможност за по-силна системна интеграция и да бъдат оползотворени допълнителни полезни взаимодействия между секторите на водорода, електроенергията и природния газ, включително оценка на възможността за засилено сътрудничество или интеграция между ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ. Когато е целесъобразно, докладът се придружава от законодателни предложения.

Член 83

Изменения на Регламент (ЕС) № 1227/2011

Регламент (ЕС) № 1227/2011 се изменя, както следва:

- 1) В член 2, точка 1, буква б) и точки 4 и 5, член 3, параграф 3 и параграф 4, буква в), член 4, параграф 1 и член 8, параграф 5 терминът „електроенергия или природен газ“ се заменя с „електроенергия, водород или природен газ“.
- 2) В член 6, параграф 2, букви а) и б) терминът „пазарите на електроенергия и газ“ се заменя с „пазарите на електроенергия, водород и природен газ“.

Член 84
Изменения на Регламент (ЕС) 2017/1938

Регламент (ЕС) 2017/1938 се изменя, както следва:

- 1) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Предмет

С настоящия регламент се установяват разпоредби, чиято цел е да се гарантира сигурността на доставките на газ чрез осигуряване на правилно и постоянно функциониране на вътрешния пазар на, като се даде възможност за прилагане на извънредни мерки, когато пазарът вече не е в състояние да осигури изискваните доставки на газ, включително мерки за солидарност като крайно решение, и като се определят ясно отговорностите и тяхното разпределение между предприятията за природен газ, държавите членки и Съюза, както по отношение на превантивните действия, така и по отношение на реакцията на конкретни прекъсвания на доставките на газ. Настоящият регламент предвижда също прозрачни механизми, в дух на солидарност, относно координиране на планирането и реакцията при извънредна ситуация на национално, регионално равнище или на равнището на Съюза.“

2) Член 2 се изменя, както следва:

- а) точка 1 се заличава;
- б) добавя се следната точка:

„(32) „газ“ означава природен газ съгласно определението в член 2, точка 1, от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

* Директива (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно общи правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L ..., ELI: ...).“

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържащ се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)) и въведете номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на посочения регламент в бележката под линия.

3) Член 7 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. До 1 ноември 2026 г. ЕМОПС за газ провежда симулация в рамките на целия Съюз на сценариите за прекъсване на доставките на газ и инфраструктурата, включително на сценариите за продължително прекъсване на работата на единствен източник на доставка. В симулацията се включват определяне и оценка на коридорите за спешно снабдяване с газ и се определят също така държавите членки, които могат да предприемат действия за справяне с установените рискове, включително във връзка със съхранението на газ и ВПГ, както и сценарии, в които се проучва въздействието от намаляването на търсенето на газ чрез мерки за пестене на енергия и енергийна ефективност. Сценариите за прекъсване на доставките на газ и инфраструктурата и методологията за симулацията се определят от ЕМОПС за газ в сътрудничество с КГПГ. ЕМОПС за газ гарантира подходящо равнище на прозрачност и достъп до допусканията си за моделиране, използвани в сценариите ѝ. Симулацията в рамките на целия Съюз на сценариите за прекъсване на доставките на газ и инфраструктурата се повтаря на всеки четири години докато обстоятелствата не изискват по-често актуализации.“;

б) в параграф 4 буква д) се заменя със следното:

„д) като се вземат предвид рисковете, свързани с контрола върху инфраструктурата, която е от значение за сигурността на доставките на газ, доколкото могат да включват, *inter alia*, риск от недостатъчни инвестиции, подкопаване на диверсификацията, неправилно използване на съществуващата инфраструктура, включително презапасяване с капацитет за съхранение, или нарушение на правото на Съюза;“

4) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заличава;

б) в параграф 3 третата алинея се заменя със следното:

„Регионалните раздели съдържат подходящи и ефективни трансгранични мерки, включително във връзка със съхранението на газ и ВПП, при условие че бъдат договорени от прилагащите и засегнати от мерките държави членки от една и съща или различни рискови групи въз основа на симулацията, посочена в член 7, параграф 1, и общата оценка на риска.“

5) Вмъква се следният член:

„Член 8а

Мерки за киберсигурност

1. При изготвянето на превантивните планове за действие и планове за действие при извънредни ситуации държавите членки вземат предвид подходящите мерки, свързани с киберсигурността.
2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 19 за допълване на настоящия регламент чрез установяване на специфични за сектора на природния газ правила относно аспектите на киберсигурността на трансграничните потоци на газ, включително правила относно общите минимални изисквания, планирането, мониторинга, докладването и управлението на кризи.

3. За целите на изготвянето на делегираните актове, посочени в параграф 2 от настоящия член, Комисията работи в тясно сътрудничество с Агенцията, Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA), ЕМОПС за газ и ограничен брой основни засегнати заинтересовани страни, както и с образувания със съществуващи компетенции в областта на киберсигурността в рамките на собствен мандат, като например оперативни центрове за киберсигурност (SOC), които са от значение за регулираните субекти, и с екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (CSIRT), както е посочено в член 10 от Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета*.

* Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директива МИС 2) (ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80).“

- 6) Член 9, параграф 1 се изменя, както следва:

- а) буква д) се заменя със следното:

„д) другите превантивни мерки, насочени към преодоляване на рисковете, установени в оценката на риска, например рисковете, свързани с необходимостта от засилване на междусистемните връзки между съседни държави членки за по-нататъшно подобряване на енергийната ефективност, за предотвратяване на презапасяването с капацитет, за намаляване на търсенето на газ, и на възможностите за разнообразяване на пътищата за доставка на газ и източниците на доставки на газ, както и на регионалното използване на съществуващия капацитет за съхранение и за ВПГ, по целесъобразност, с цел да се поддържа доставката на газ за всички клиенти, доколкото е възможно;“;

б) добавя се следната буква:

„л) информация относно мерките, свързани с киберсигурността, както е посочено в член 8а.“

7) В член 11 се вмъква следният параграф:

„7а. Чрез дерогация от член 6, параграфи 1, 2 и 3, член 6б, параграф 1, трета алинея, буква а), член 6в, параграф 2, втора алинея, буква б) и член 10, параграф 1, буква л) държавите членки могат по изключение да решат да предприемат временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на газ на защитените клиенти, по-специално когато е обявено едно от нивата на опасност съгласно параграф 1 от настоящия член или е обявена извънредна ситуация на регионално равнище или на равнището на Съюза съгласно член 12. Тези временни мерки се ограничават до несъщественото потребление на газ и вземат предвид следните елементи:

- а) въздействието на прекъсването върху веригите на доставка, които са от критично значение за обществото;
- б) възможните отрицателни въздействия в други държави членки, по-специално върху веригите на доставка за секторите надолу по веригата, които са от критично значение за обществото;
- в) потенциалните дълготрайни щети за промишлени съоръжения;
- г) възможностите за намаляване на потреблението и за заместване на продуктите в Съюза.

Такива извънредни мерки могат да бъдат предприети само след оценка, извършена от компетентните органи, по отношение на условията за определяне на такива несъществени обеми газ.

В резултат на мерките, посочени в първа алинея от настоящия параграф, се избягва намаляването на несъщественото потребление на газ от уязвимите клиенти, както са определени от държавите членки в съответствие с член 26 от Директива (ЕС) 2024/...⁺“

- 8) В член 12, параграф 6, втората алинея се заменя със следното:

„В тридневен срок след уведомяването си за искането на Комисията държавата членка или компетентният орган изменят своето действие и уведомяват за това Комисията или информират Комисията за причините, поради които не са съгласни с искането. В последния случай Комисията може, в тридневен срок след уведомяването си, да измени или оттегли искането си, или да свика заседание за обсъждане на въпроса със съответната държава членка или компетентен орган и, когато Комисията прецени, че това е необходимо, с КППГ. Комисията излага подробно основанията си да поиска действието да бъде изменено. Държавата членка или компетентният орган изменя своето действие или предприема действия, за да гарантира спазването на параграф 5, доколкото това е технически и безопасно възможно за целостта на газовата система. Държавата членка или компетентният орган информират Комисията относно предприетите мерки.“

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

9) Член 13 се изменя, както следва:

а) параграфи 3, 4 и 5 се заменят със следното:

„3. Мярка за солидарност се предприема в краен случай и тя се прилага, при условие че отправилата искането държава членка:

- а) е обявила извънредно положение съгласно член 11;
- б) не е била в състояние да покрие дефицита в доставките на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти, посочена в член 11, параграф 3, или когато дадена държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти в съответствие с член 11, параграф 7а, съществените обеми на потребление на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти;
- в) е изчерпила всички пазарни мерки („доброволни мерки“), всички непазарни мерки („задължителни мерки“) и другите мерки, съдържащи се в плана за действие при извънредни ситуации;
- г) е изпратила изрично искане до Комисията и компетентните органи на всички държави членки, с които е свързана или пряко, или, съгласно параграф 2, през трета държава, придружено от описание на приложените мерки, посочени в буква в) от настоящия параграф.

- 3а. Държавите членки, които са задължени да предоставят солидарност съгласно параграф 1, имат право да приспадат от предложението за солидарност доставките за своите защитени по линия на солидарността клиенти или, когато държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на газ на защитените клиенти в съответствие с член 11, параграф 7а, доставките на съществените обеми на потребление на газ за своите защитени по линия на солидарността клиенти.
4. Държавите членки, които получат искане за прилагане на мярка за солидарност, предоставят оферти въз основа на доброволни мерки от страна на търсенето, доколкото и докогато е възможно, преди да прибегнат до непазарни мерки.

Когато за предоставящата солидарност държава членка пазарните мерки се окажат недостатъчни за покриване на дефицита в доставките на газ за защитени по линия на солидарността клиенти в отговор на искането държава членка, предоставящата солидарност държава членка може да въведе непазарни мерки, за да изпълни задълженията, предвидени в параграфи 1 и 2.

5. Ако повече от една държави членки могат да предоставят солидарност към отпавила искане държава членка, отпавилата искането държава членка, след като се консултира с всички държави членки, от които се иска да предоставят солидарност, търси най-изгодната оферта въз основа на разходи, бързина на доставката, надеждност и диверсификация на доставките на газ. Когато наличните пазарни оферти се окажат недостатъчни за покриване на дефицита в доставките на газ за защитени по линия на солидарността клиенти в отпавилата искането държава членка или, когато отпавилата искането държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на газ на защитените клиенти в съответствие с член 11, параграф 7а, дефицита в доставките на газ на съществените обеми на потребление на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти, държавите членки, от които се изисква да предоставят солидарност, се задължават да задействат непазарни мерки.“;

б) параграф 8 се изменя, както следва:

і) в първа алинея уводният текст се заменя със следното:

„Солидарност по настоящия регламент се предоставя само въз основа на обезщетение. Държавата членка, отпавила искане за солидарност, плаща незабавно или осигурява бързо плащане на справедливо обезщетение на държавата членка, предоставила солидарност.

Когато две държави членки са се споразумели за необходимите технически и правни договорености съгласно параграф 10 (споразумение за солидарност), това справедливо обезщетение обхваща най-малко:“;

- ii) втора и трета алинея се заменят със следното:

„Справедливото обезщетение съгласно първа и втора алинея включва, *inter alia*, всички разумни разходи, които държавата членка, предоставяща солидарност, е направила в рамките на задължението за изплащане на обезщетение по силата на основните права, гарантирани от правото на Съюза, и по силата на приложимите международни задължения при прилагането на настоящия член, както и други разумни разходи, направени за плащане на обезщетения съгласно националните правила за обезщетения.

Държавите членки приемат необходимите мерки, по-специално техническите, правните и финансовите договорености съгласно параграф 10 с оглед на прилагането на първа, втора и трета алинея от настоящия параграф. Тези мерки могат да предвиждат практическите договорености за бързото плащане.“;

- в) вмъкват се следните параграфи:

„8а. Когато две държави членки не са се споразумели за необходимите технически, правни и финансови договорености съгласно параграф 10 чрез споразумение за солидарност, към доставката на газ съгласно задължението, определено в параграф 1, в случай на извънредна ситуация се прилагат условията, определени в настоящия параграф.

Обезщетението за мярката за солидарност не надвишава разумните разходи. Освен ако държавата членка, отправила искане за солидарност, и държавата членка, предоставяща солидарност, се споразумеят за друго, обезщетението включва:

- а) цената на газа в държавата членка, предоставяща солидарност;

- б) разходите за съхранение и транспорт;
- в) разходи за свързани съдебни или арбитражни производства, в които участва държавата членка, предоставяща солидарност;
- г) други непреки разходи, които не са покрити от цената на газа, като например възстановяване на финансови или други вреди на клиенти, произтичащи от принудително изключване на част от натоварването, което е свързано с предоставянето на солидарност.

Освен ако държавата членка, отправила искане за солидарност, и държавата членка, предоставяща солидарност, се споразумеят за друга цена, цената на газа, доставен на държавата членка, отправила искането за солидарност, съответства на средната пазарна цена за ден напред в държавата членка, предоставяща солидарност, в деня, предхождащ искането за солидарност, или на съответната средна пазарна цена за ден напред в най-близката достъпна борса, на най-близката виртуална търговска точка или договорен център в деня, предхождащ искането за солидарност. Обезщетението за количествата газ, доставени в контекста на искане за солидарност, се изплаща пряко от държавата членка, отправила искането за солидарност, на държавата членка, предоставяща солидарност, или на субекта, който и двете държави членки посочват в отговора си на искането за солидарност и потвърждението за получаване и за обема, който трябва да се изтегли.

Държавата членка, към която е отправено искането за мярка за солидарност, предоставя мярката за солидарност във възможно най-кратък срок и не по-късно от посоченото време за изпълнението на искането. Държава членка може да откаже да предостави солидарност на държава членка, отправила искане за солидарност, при условие че държавата членка, към която е било отправено искането, докаже, че:

- а) тя не разполага с достатъчно газ за обемите, които трябва да бъдат доставени на клиентите, защитени по линия на солидарността; или
- б) тя не разполага с достатъчен наличен междусистемен капацитет, както е посочено в член 13, параграф 7, или газовите потоци са ограничени от трета държава.

Този отказ е строго ограничен до количествата газ, засегнати от едното или и от двете ограничения, посочени в четвърта алинея.

В допълнение към правилата по подразбиране, предвидени в настоящия параграф, държавите членки могат да се споразумеят за техническата уредба и координацията на предоставянето на солидарност. Настоящия параграф не засяга съществуващите договорености за безопасна и надеждна експлоатация на газовата система.

- 8б. Когато две държави членки не са се споразумели за необходимите технически, правни и финансови договорености съгласно параграф 10 чрез споразумение за солидарност, държавата членка, поискала прилагането на мерките за солидарност, отправя искане за солидарност към друга държава членка, като посочва най-малко следната информация:

- а) данните за връзка с компетентния орган на държавата членка;

- б) когато това е от значение, данните за връзка на съответните оператори на преносни системи от държавата членка;
- в) когато това е от значение, данните за връзка на третата страна, действаща от името на държавата членка;
- г) периода на доставка, включително график на първата възможна доставка и очаквана продължителност на доставките;
- д) точките на доставка и междусистемно свързване;
- е) обема на газа в kWh за всяка точка на междусистемно свързване;
- ж) качеството на газа.

Искането за солидарност се изпраща едновременно до държавите членки, които потенциално могат да предоставят мерки за солидарност, до Комисията и до лицата за управление в условия на криза, определени съгласно член 10, параграф 1, буква ж).

Държавите членки, които получават искане за солидарност, изпращат отговор, в който се посочват данните за контакт, посочени в първа алинея, букви а), б) и в), и обемът и качеството, който може да бъде доставен до точките на междусистемно свързване в заявеното време, както е посочено в първа алинея, букви г)—ж). Ако обемът, който може да бъде доставен чрез доброволни мерки, е недостатъчен, в отговора се посочва обемът, произтичащ от евентуално ограничаване, от пускането в обращение на стратегически запаси или от прилагането на други мерки.

Исканията за солидарност се подават най-малко 48 часа преди посоченото време на доставката на газ.

Отговорът на исканията за солидарност поражда действие в рамките на 18 часа. Потвърждението на обема, който трябва да се изтегли от държавата членка, отправила искането за солидарност, се извършва в рамките на шест часа от получаването на предложението за солидарност и най-малко 24 часа преди посоченото време на доставката на газ. Искането може да бъде за един ден или за няколко дни, като отговорът трябва да съответства на искания срок. Когато има няколко държави членки, които предоставят солидарност, и съществуват двустранни договорености за солидарност с една или няколко от тях, тези договорености имат предимство между държавите членки, които са сключили двустранно споразумение. Правилата по подразбиране, предвидени в настоящия параграф, се прилагат само по отношение на другите държави членки, които предоставят солидарност.

Комисията може да улеснява изпълнението на солидарността, по-специално чрез образец, достъпен на защитена онлайн платформа, за да се дава възможност за предаване в реално време на искания и оферти.

- 8в. Когато е била предоставена мярка за солидарност в съответствие с параграфи 1 и 2, окончателният размер на справедливото обезщетение, платено от отправилата искането държава членка, подлежи на последващ контрол от националните регулаторни органи на предоставящата държава членка и на отправилата искането държава членка, в срок от три месеца от края на извънредната ситуация.

Когато националните регулаторни органи не са постигнали споразумение относно изчисляването на окончателния размер на справедливото обезщетение, те незабавно информират съответните компетентни органи, Комисията и Агенцията. В този случай или по съвместно искане от националните регулаторни органи Агенцията изчислява подходящото равнище на справедливото обезщетение за непреките разходи, възникнали в резултат на предоставянето на солидарност, и предоставя основано на факти становище в срок от три месеца от датата на сезиране на Агенцията. Преди да предостави такова основано на факти становище, Агенцията се консултира с националните регулаторни органи и със съответните компетентни органи.

Посоченият във втора алинея тримесечен срок може да бъде удължен с допълнителен срок от два месеца, в случай че Агенцията потърси допълнителна информация. Този допълнителен срок започва да тече от деня след получаването на пълната информация. Провежда се консултация с отправилата искането държава членка и тя дава становището си относно приключването на последващия контрол. След консултацията с отправилата искането държава членка органът, който упражнява този последващ контрол, има право да изиска корекция на размера на обезщетението, като взема предвид становището на отправилата искането държава членка. Заключениеята от този последващ контрол се предават на Комисията, която ги взема предвид в своя доклад относно извънредната ситуация съгласно член 14, параграф 3.“;

г) параграфи 10 и 11 се заменят със следното:

„10. Държавите членки приемат необходимите мерки, за да гарантират, че газ се доставя на защитени по линия на солидарността клиенти в държавата членка, отпавила искането, в съответствие с параграфи 1 и 2, и полагат всички усилия да постигнат съгласие по технически, правни и финансови договорености. Тези технически, правни и финансови договорености се договарят между държавите членки, които са свързани пряко, или в съответствие с параграф 2 са свързани чрез трета държава, и се описват в техните съответни планове за действие при извънредни ситуации. Тези договорености могат да обхващат, наред с другото, следните елементи:

- а) експлоатационната безопасност на мрежите;
- б) цените на газа, които да бъдат прилагани, и методологията за тяхното определяне, като се има предвид въздействието върху функционирането на пазара;
- в) използването на междусистемни връзки, включително двупосочен капацитет и подземни съоръжения за съхранение на газ;
- г) газови обеми или методологията за тяхното определяне;
- д) категориите разходи, които ще трябва да бъдат покрити чрез справедливо и бързо обезщетение, което може да включва покриване на вреди за подложения на ограничения промишлен отрасъл;

- е) посочване на метода, по който би могло да бъде изчислено справедливото обезщетение.

Финансовата договореност, за която държавите членки са постигнали споразумение преди отправянето на искане за солидарност, съдържа разпоредби, които позволяват изчисляването на справедливото обезщетение най-малко за всички имащи отношение и разумни разходи, направени при предоставянето на солидарност, както и ангажимент, че това обезщетение ще бъде изплатено.

Всеки механизъм за обезщетение предоставя стимули за участие в пазарни решения, като например търгове и механизми за отговор от страна на търсенето. Той не създава нездрави стимули, включително от финансово естество, за участниците на пазара, които да отлагат действията си, докато бъдат приложени непазарни мерки. Плановите за действие при извънредни ситуации включват всички механизми за обезщетение или поне тяхно резюме.

Когато възникнат нови и значителни разумни разходи, които трябва да бъдат включени в справедливото обезщетение, в резултат на съдебно производство съгласно параграф 8, втора алинея, буква в) след приключване на последващия контрол, предоставящата държава членка незабавно информира отпавилата искането държава членка.

Националните регулаторни органи и, когато е приложимо, Агенцията извършват нов последващ контрол съгласно параграф 8в. Резултатът от този нов последващ контрол не засяга задължението на предоставящата държава членка да компенсира вредите за клиентите съгласно националното законодателство и правото им да получат справедливо обезщетение.

11. Доколкото държава членка е в състояние да осигурява със собствено производство потреблението на газ за защитени по линия на солидарността клиенти, не се смята за необходимо сключването на технически, правни и финансови договорености с държавите членки, с които тя е пряко свързана, или в съответствие с параграф 2 — през трета държава, за целите на получаване на солидарност. Това не засяга задължението на съответната държава членка да предоставя солидарност на други държави членки по силата на настоящия член.“;

д) параграфи 12, 13 и 14 се заличават;

е) параграф 15 се заменя със следното:

„15. Задълженията, предвидени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, престават да се прилагат веднага след обявяването на края на дадена извънредна ситуация или когато Комисията стигне до заключението, в съответствие с член 11, параграф 8, първа алинея, че обявяването на извънредна ситуация не е или вече не е оправдано.“

10) Вмъква се следният член:

„Член 13а

Сътрудничество между непряко свързани държави членки, които използват пазарни мерки („доброволни мерки“)

1. Без да се засяга принципът на енергийна солидарност, настоящият член се прилага, когато държави членки, които са непряко свързани чрез друга държава членка и са получили искане за доброволен принос съгласно параграф 2 от настоящия член, допринасят за предоставянето на исканите количества газ съгласно член 13, параграф 1 или 2, като използват доброволните мерки, посочени в член 13, параграф 3, буква в).
2. Държавата членка, отправила искане за солидарност съгласно член 13, може да изпрати искане за доброволен принос въз основа на пазарни мерки едновременно до една или повече други непряко свързани държави членки, за да потърси най-изгодната оферта или комбинация от оферти въз основа на разходите, скоростта на доставката, надеждността и диверсификацията на доставките на газ съгласно член 13, параграф 4.

Исканията съгласно първа алинея от настоящия член се подават до непряко свързаните държави членки, които потенциално са в състояние да предоставят количества газ въз основа на доброволни мерки, до Комисията и до лицата за управление в условия на криза, определени съгласно член 10, параграф 1, буква ж), най-малко 48 часа преди посоченото време за доставка на газ. Тези искания включват най-малко информацията, посочена в член 13, параграф 8б, първа алинея.

Държавите членки, които получат искането съгласно първа алинея от настоящия член, отговарят на отправилата искането държава членка и информират Комисията и лицата за управление в условия на криза, определени съгласно член 10, параграф 1, буква ж), в срок от 18 часа, като посочват дали могат да дадат оферта за количества газ въз основа на доброволни мерки. Отговорът включва най-малко информацията, посочена в член 13, параграф 8а. Държавите членки могат да отговарят, като посочват неспособността си да дадат своя принос чрез пазарни мерки.

3. Когато сборът от обемите газ, получен от офертите съгласно член 13, параграфи 1 и 2 и офертите съгласно настоящия член, не достигне изискваните обеми, офертите съгласно настоящия член се избират автоматично.

Когато сборът от обемите газ, получени в резултат на офертите съгласно член 13, параграфи 1 и 2 и офертите съгласно настоящия член, надвишава изискваните обеми, офертите съгласно настоящия член се вземат предвид в процеса на подбор на офертите съгласно член 13, параграф 4, а отправилата искането държава членка, след като се консултира с всички участващи държави членки, търси най-изгодната оферта или комбинация от оферти между офертите съгласно член 13 или настоящия член, въз основа на разходите, скоростта на доставка, надеждността и диверсификацията. Когато приносите по настоящия член се избират от отправилите искането държави членки, искането съгласно член 13, параграфи 1 и 2 се намалява съответно.

Държавата членка, отправила искането за солидарност, информира съответните държави членки кои обеми е избрала в рамките на шест часа от получаването на офертата и най-малко 24 часа преди посоченото време на доставките на газ.

4. Когато непряко свързана държава членка предоставя доброволен принос въз основа на пазарни мерки на отпавилата искането държава членка съгласно параграфи 1 и 2 от настоящия член, справедливото обезщетение не надвишава разумните разходи и може да включва разходите, посочени в член 13, параграф 8а, втора алинея. Окончателният размер на справедливото обезщетение подлежи на механизма за последващ контрол, описан в член 13, параграф 8в.
5. Операторите на преносни системи на съответните държави членки си сътрудничат и обменят информация, като използват системата ReCo за газ, създадена от ЕМОПС за газ съгласно член 3, параграф 6, за да определят наличния междусистемен капацитет в срок от шест часа от искане на държава членка или на Комисията. ЕМОПС за газ информира съответно Комисията и компетентните органи на съответната държава членка.“

- 11) В член 14, параграф 3 първата алинея се заменя със следното:

„След преодоляването на извънредната ситуация компетентният орган, посочен в параграф 1, възможно най-скоро и не по-късно от шест седмици след края на извънредната ситуация, предоставя на Комисията подробна оценка на извънредната ситуация и на ефективността на приложените мерки, включително оценка на икономическото въздействие на извънредната ситуация, въздействието върху електроенергийния сектор и предоставената на Съюза и неговите държави членки или получената от Съюза и неговите държави членки помощ. Когато е уместно, тази оценка трябва да включва подробно описание на обстоятелствата, довели до задействането на механизма, посочен в член 13, и условията, при които са получени липсващите доставки на газ, включително платената цена и финансова компенсация, и, когато е уместно, причините, поради които предложенията за солидарност не са били приети и/или не е бил доставен газ. Тази оценка се предоставя на КГПГ и се отразява в актуализациите на превантивните планове за действие и планове за действие при извънредни ситуации.“

- 12) В член 17а се добавя следният параграф:

„2. Докладът, който трябва да бъде представен от Комисията до 28 февруари 2025 г., включва и обща оценка на прилагането на членове 6а—6г, член 7, параграф 1 и параграф 4, буква ж), член 13, член 13а, член 16, параграф 3, член 17а, член 18а, член 20, параграф 4 и приложения Ia и Ib. Докладът се придружава, когато е целесъобразно, от законодателно предложение за изменение на настоящия регламент.“

13) Член 19 се изменя, както следва:

а) в параграф 2 след първо изречение се вмъква следното изречение:

„Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 8а, параграф 2, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия преработен регламент].“;

б) в параграф 3 първото изречение се заменя със следното:

„3. Делегирането на правомощия, посочено в член 3, параграф 8, член 7, параграф 5, член 8, параграф 5 и член 8а, параграф 2, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета.“;

в) в параграф 6 първото изречение се заменя със следното:

„6. Делегиран акт, приет съгласно член 3, параграф 8, член 7, параграф 5, член 8, параграф 5 или член 8а, параграф 2, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения.“

14) Приложение VI се изменя, както следва:

а) в раздел 5, първа алинея, буква а), втора алинея, след второто тире, което гласи „мерки за разнообразяване на пътищата за доставка на газ и източниците на доставки“, се вмъква следното тире:

„– мерки за предотвратяване на презапасаването с капацитет;“;

б) в раздел 11.3, първа алинея, буква а), втора алинея, след второто тире, което гласи „мерки за разнообразяване на пътищата за доставка на газ и източниците на доставки“, се вмъква следното тире:

„– мерки за предотвратяване на презапасаването с капацитет;“.

Член 85

Изменение на Регламент (ЕС) 2019/942

Регламент (ЕС) 2019/942 се изменя, както следва:

1) В член 2 буква а) се заменя със следното:

„а) издава становища и препоръки, адресирани до операторите на преносни системи, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород (ЕМОМВ), ООРСЕС, регионалните координационни центрове, номинираните оператори на пазара на електроенергия и образуванията, създадени от оператори на преносни системи за природен газ, оператори на системи за ВПГ, оператори на системи за съхранение на природен газ или оператори на съоръжения за съхранение на водород или оператори на мрежи за водород;“

2) В член 3, параграф 2 първата алинея се заменя със следното:

„По искане на ACER регулаторните органи, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, регионалните координационни центрове, ООРСЕС, операторите на преносни системи за природен газ, операторите на мрежи за водород, номинираните оператори на пазара на електроенергия и образуванията, създадени от оператори на преносни системи за природен газ, оператори на системи за ВПГ, оператори на системи за съхранение на природен газ или оператори на съоръжения за съхранение на водород или оператори на терминали за водород предоставят на ACER информацията със същата степен на изчерпателност, необходима за целите на изпълнението на нейните задачи съгласно настоящия регламент, освен ако ACER вече не е изисквала и получила тази информация.“

(3) Член 4 се изменя, както следва:

а) параграфи 1, 2 и 3 се заменят със следното:

- „1. ACER предоставя на Комисията становище относно проекта на устав, списъка на членовете и проекта на процедурен правилник на ЕМОПС за електроенергия в съответствие с член 29, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/943, относно тези на ЕМОПС за газ в съответствие с член 25, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, относно тези на ЕМОМВ в съответствие с член 57, параграф 9 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺⁺, както и относно тези на ООРСЕС в съответствие с член 53, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 40, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺⁺.
2. ACER следи изпълнението на задачите на ЕМОПС за електроенергия в съответствие с член 32 от Регламент (ЕС) 2019/943, на ЕМОПС за газ в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺⁺, на ЕМОМВ в съответствие с член 64 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺⁺, както и на ООРСЕС в съответствие с член 55 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 41 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺⁺.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)) и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

⁺⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

3. ACER може да представя становища:

- а) на ЕМОПС за електроенергия в съответствие с член 30, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2019/943, на ЕМОПС за газ в съответствие с член 26, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺ и на ЕМОМВ в съответствие с член 59, параграф 1 от посочения Регламент относно мрежовите кодекси;
- б) на ЕМОПС за електроенергия в съответствие с член 32, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/943, на ЕМОПС за газ в съответствие с член 26, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, на ЕМОМВ в съответствие с член 60, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺ относно проекта на план за развитие на мрежата в целия Съюз и другите съответни документи, посочени в член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 26, параграф 3 и член 59, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, като взема предвид целите във връзка с недискриминацията, практически осъществимата конкуренция и правилното и сигурно функциониране на вътрешните пазари на електроенергия, водород и природен газ;
- в) на ООРСЕС относно проекта за годишна работна програма и други съответни документи, посочени в член 55, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 41, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, като взема предвид целите за недискриминация, действителна конкуренция и правилно и сигурно функциониране на вътрешния пазар на електроенергия, водород и природен газ.“;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

б) параграфи 6, 7 и 8 се заменят със следното:

„6. Съответните регулаторни органи координират действията си, за да установят съвместно дали е налице неспазване от страна на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС или регионалните координационни центрове на техните задължения съгласно правото на Съюза и предприемат подходящи действия в съответствие с член 59, параграф 1, буква в) и член 62, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2019/944 или член 78, параграф 1, буква д) от Директива (ЕС) 2024/...⁺⁺.

По искане на един или повече от регулаторните органи или по своя собствена инициатива ACER издава мотивирано становище, както и препоръка до ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС или регионалните координационни центрове относно спазването на техните задължения.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ РЕ-CONS 104/23 (2021/0425(COD)) и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на директивата в бележката под линия.

7. Когато мотивирано становище на ACER установи случай на потенциално неспазване от страна на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС или регионален координационен център на съответните им задължения, съответните регулаторни органи единодушно вземат координирани решения, с които се установява дали е налице неспазване на съответните задължения и, когато е приложимо, какви мерки да бъдат предприети от ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС или регионалния координационен център с цел отстраняване на това неспазване. Когато регулаторните органи не успеят да постигнат съгласие относно такива координирани решения в срок от четири месеца от датата на получаване на мотивираното становище на ACER, въпросът се отнася до ACER за решение съгласно член 6, параграф 10.

8. Когато неспазването на задълженията от страна на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС или регионален координационен център, установено в съответствие с параграф 6 или 7 от настоящия член, не бъде отстранено в срок от три месеца, или когато регулаторният орган в държавата членка, в която се намира седалището на субекта, не е предприел действия за осигуряване на съответствие, АСЕР издава препоръка до регулаторния орган с цел предприемане на действия в съответствие с член 59, параграф 1, буква в) и член 62, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2019/944 или с член 78, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2024/...⁺ с цел да се гарантира, че ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, ООРСЕС или регионалният координационен център спазват своите задължения, и информира Комисията.

* Регламент (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 (ОВ L ..., ELI: ...).

** Директива (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно общи правила за вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (ОВ L ..., ELI: ...).“;

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

4) В член 5 параграф 1 се заменя със следното:

„1. ACER участва в разработването на мрежови кодекси в съответствие с член 59 от Регламент (ЕС) 2019/943 и членове 71 и 72 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, както и на насоки съгласно член 61, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 74, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺. Тя по-специално:

- а) представя необвързващи рамкови насоки на Комисията при поискване съгласно член 59, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2019/943 или член 71, параграф 4 или член 72, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺ ACER преразглежда рамковите насоки и ги представя отново на Комисията при поискване съгласно член 59, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2019/943 или член 71, параграф 7 или член 72, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

- б) преразглежда мрежовия кодекс в съответствие с член 59, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2019/943 или в съответствие с член 71, параграф 11 или член 72, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺. При преразглеждането ACER взема предвид становищата, изразени от всички участващи страни по време на изготвянето на предложението под ръководството на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ или ООРСЕС, и провежда консултации със съответните заинтересовани лица по текста, който ще бъде представен на Комисията. За тази цел ACER може да използва комитета за изготвянето на проект, създаден съгласно мрежовите кодекси, когато е целесъобразно. ACER докладва на Комисията относно резултата от консултациите. Впоследствие ACER представя преразгледания мрежов кодекс на Комисията в съответствие с член 59, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2019/943 или член 71, параграф 11 или член 72, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺. В случай че ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ или ООРСЕС не са изготвили мрежов кодекс, ACER подготвя и представя проект на мрежов кодекс на Комисията при поискване съгласно член 59, параграф 12 от Регламент (ЕС) 2019/943 или член 71, параграф 12 или член 72, параграф 12 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

- в) предоставя на Комисията надлежно мотивирано становище в съответствие с член 32, параграф 1 от Регламент (EU) 2019/943 или в съответствие с член 27, параграф 1 или член 64, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, в случай че ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ или ООРСЕС не е успяла да приложи мрежов кодекс, изработен съгласно член 30, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2019/943 или съгласно член 26, параграф 1 или член 59, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2024/...⁺ или мрежов кодекс, който е бил разработен в съответствие с член 59, параграфи 3—12 от Регламент (ЕС) 2019/943 или в съответствие с член 71, параграфи 3—12 или член 72, параграфи 3—12 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, но не е бил приет от Комисията съгласно член 59, параграф 13 от Регламент (ЕС) 2019/943 или съгласно член 71, параграф 13 или член 72, параграф 13 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺;
- г) наблюдава и анализира изпълнението на мрежовите кодекси, приети от Комисията, в съответствие с член 59 от Регламент (ЕС) 2019/943 и членове 71 и 72 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺ и с насоките, приети в съответствие с член 61 от Регламент (ЕС) 2019/943 и с член 74 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, и тяхното въздействие върху хармонизирането на приложимите правила, целящи улесняване на интегрирането на пазара, както и върху недискриминацията, ефективната конкуренция и правилното функциониране на пазара, и докладва на Комисията.“

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

5) Член 6 се изменя, както следва:

а) параграф 3 се заменя със следното:

„3. В срок до 5 юли 2022 г. и на всеки четири години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно независимостта на регулаторните органи, съгласно член 57, параграф 7 от Директива (ЕС) 2019/944 и член 76, параграф 6 от Директива (ЕС) 2024/...⁺.“;

б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. По искане на един или повече регулаторни органи или на Комисията ACER предоставя основано на фактите становище относно съответствието на дадено решение на регулаторен орган с мрежовите кодекси и насоките, посочени в Регламент (ЕС) 2019/943, Регламент (ЕС) 2024/...⁺⁺, Директива (ЕС) 2019/944 или Директива (ЕС) 2024/...⁺, или с други съответни разпоредби на посочените регламенти или директиви, или с член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938.“;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

⁺⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

в) вмъкват се следните параграфи:

„9а. ACER издава препоръки до операторите на преносни системи, операторите на разпределителни системи, операторите на мрежи за водород и регулаторните органи по отношение на методиките за определяне на разпределянето на разходите към различни периоди съгласно член 5, параграф 6, първа алинея от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

ACER може да издава препоръки до операторите на преносни системи, операторите на разпределителни системи, операторите на мрежи за водород и регулаторните органи по отношение на регулаторните бази от активи съгласно член 5, параграф 6, трета алинея от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

9б. ACER може да издава препоръки до регулаторните органи относно разпределянето на разходите, предназначени за намиране на решения за ограничаване на трансграничните потоци поради различия в качеството на газа съгласно член 21, параграф 11 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

9в. ACER може да издава препоръки до регулаторните органи относно разпределянето на разходите, предназначени за намиране на решения за ограничаване на трансграничните потоци поради различия в качеството на водорода съгласно член 55, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

9г. ACER публикува мониторингови доклади относно претоварването в точките на междусистемно свързване съгласно точка 2.2.1, подточка 2 от приложение I към Регламент (ЕС) 2024/...⁺“;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

г) параграф 10 се изменя, както следва:

і) първата алинея се заменя със следното:

„ACER е компетентна да приема индивидуални решения по регулаторни въпроси, които оказват въздействие върху трансграничната търговия или сигурността на трансграничните системи и изискват вземането на съвместно решение от най-малко два регулаторни органа, когато тези компетентности са били предоставени на регулаторните органи съгласно един от следните правни актове:

- а) законодателен акт на Съюза, приет в рамките на обикновената законодателна процедура;
- б) мрежови кодекси и насоки, посочени в членове 59—61 от Регламент (ЕС) 2019/943, които са приети преди 4 юли 2019 г., и по-късни преразглеждания на тези мрежови кодекси и насоки;
- в) мрежови кодекси и насоки, посочени в членове 59—61 от Регламент (ЕС) 2019/943, които са приети като актове за изпълнение съгласно член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011;
- г) насоки съгласно приложение I към Регламент (ЕС) 2024/...⁺; или
- д) мрежови кодекси и насоки, посочени в членове 71—74 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺“;

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

ii) във втора алинея буква а) се заменя със следното:

„а) когато компетентните регулаторни органи не са постигнали споразумение в рамките на шест месеца след датата на отнасяне на случая и предаването му на последния от тези регулаторни органи; или в срок от четири месеца по отношение на случаите по член 4, параграф 7 от настоящия регламент или по член 59, параграф 1, буква в) или член 62, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2019/944 или член 78, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2024/...⁺“;

iii) третата и четвъртата алинея се заменят със следното:

„Компетентните регулаторни органи могат съвместно да поискат удължаване на срока, посочен във втора алинея, буква а) от настоящия параграф с до шест месеца, освен по отношение на случаите по член 4, параграф 7 от настоящия регламент или по член 59, параграф 1, буква в) или член 62, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2019/944 или член 78, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

Когато правомощията за вземане на решение по такива трансгранични въпроси, посочени в първата алинея от настоящия параграф, са предоставени на регулаторните органи в нови мрежови кодекси или насоки, посочени в членове 59—61 от Регламент (ЕС) 2019/943, които са приети като делегирани актове след 4 юли 2019 г., ACER е компетентна само на доброволен принцип съгласно втора алинея, буква б) от настоящия параграф по искане от поне 60 % от компетентните регулаторни органи. Когато участват само два регулаторни органа, всеки един от тях може да отнесе случая до ACER.“;

д) в параграф 12 буква а) се заменя със следното:

„а) излиза с решение в рамките на шест месеца от деня на отнасяне на случая; или в срок от четири месеца след това по отношение на случаите по член 4, параграф 7 от настоящия регламент или по член 59, параграф 1, буква в) или член 62, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2019/944 или член 78, параграф 1, буква е) от Директива (ЕС) 2024/...⁺; както и“.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

6) В член 14 параграф 1 се заменя със следното:

„1. При изпълнението на задачите си, и по-специално в процеса на разработване на рамковите насоки в съответствие с член 59 от Регламент (ЕС) 2019/943 или членове 71 и 72 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, както и в процеса на предлагане на изменения в мрежовите кодекси съгласно член 60 от Регламент (ЕС) 2019/943 или член 73 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, ACER се консултира обстойно на ранен етап с участниците на пазара, операторите на преносни системи, операторите на мрежи за пренос на водород, потребителите, крайните ползватели, а когато това е уместно, и с органите по конкуренция, без да се засяга съответната им компетентност, по открит и прозрачен начин, особено когато задачите ѝ засягат операторите на преносни системи и операторите на мрежи за пренос на водород.“

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

7) Член 15 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. В тясно сътрудничество с Комисията, държавите членки и съответните национални органи, включително регулаторните органи, и без да се засягат правомощията на органите по конкуренция, ACER наблюдава вътрешните пазари за търговия на едро и на дребно на електроенергия и природен газ, и по-специално равнищата и образуването на цените на дребно и на едро, с цел да способства за това съответните органи да могат да установят наличие на евентуално антиконкурентно, нелоялно или непрозрачно поведение на оператори на пазара, както и по отношение на съответствието с правата на потребителите, определени в Директива (ЕС) 2019/944 и в Директива (ЕС) 2024/...⁺, въздействието на промените на пазара върху битовите потребители, достъпа до мрежите, включително достъпа до електроенергия от възобновяеми енергийни източници, напредъка, осъществен по отношение на междусистемните връзки, потенциалните пречки пред трансграничната търговия, в това число въздействието от примесването на водород в системата за природен газ и пречките пред трансграничния поток на биометан, регулаторните пречки пред новите и по-малките участници на пазара, включително гражданските енергийни общности и общностите за енергия от възобновяеми източници, държавната намеса, която не позволява на цените да отразяват действителния недостиг, както се посочва в член 10, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2019/943, и постиженията на държавите членки в областта на сигурността на доставките на електроенергия въз основа на резултатите от европейската оценка на адекватността на ресурсите, посочена в член 23 от посочения регламент, по-специално като се вземе предвид последващата оценка, както е посочено в член 17 от Регламент (ЕС) 2019/941.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на директивата, съдържаща се в документ PE-CONS 104/23 (2021/0425(COD)).

ACER, в тясно сътрудничество с Комисията, държавите членки и съответните национални органи, включително регулаторните органи, и без да се засягат правомощията на органите за защита на конкуренцията, наблюдава пазарите на водород, по-специално въздействието на развитието на пазара върху потребителите на водород, достъпа до мрежата за водород, включително достъпа до мрежата за водород, произведен от възобновяеми енергийни източници, постигнатия напредък по отношение на междусистемните връзки и потенциалните пречки пред трансграничната търговия.“;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. ACER публикува ежегодно доклад относно резултатите от дейността си по наблюдение, посочена в параграф 1. В този доклад ACER посочва всички пречки пред завършването на вътрешните пазари за електроенергия, природен газ и водород.“;

в) добавят се следните параграфи:

„6. ACER публикува проучвания, сравняващи ефективността на разходите на операторите на преносни системи в Съюза съгласно член 19, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

7. ACER издава становища, в които се предоставя хармонизиран формат за публикуването на техническа информация относно достъпа до мрежи за пренос на водород и публикува мониторингов доклад относно претоварването в точките на междусистемно свързване съгласно насоките, установени в приложение I към Регламент (ЕС) 2024/...⁺“.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

Член 86
Изменения на Регламент (ЕС) 2022/869

Регламент (ЕС) 2022/869 се изменя, както следва:

- 1) Членове 11, 12 и 13 се заменят със следното:

„Член 11

Анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система

1. ЕМОПС за електроенергия и Европейската мрежа на операторите на мрежи за водород (ЕМОМВ), посочена в член 57 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺, изготвят съгласувани проекти на единни секторни методики, включително модела за енергийната мрежа и пазар, посочен в параграф 10 от настоящия член, за хармонизиран и обхващащ цялата енергийна система анализ на разходите и ползите на равнището на Съюза за проекти в списъка на Съюза, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, посочени в точка 1, букви а), б), г) и е) и точка 3 от приложение II към настоящия регламент.

Методиките, посочени в първата алинея от настоящия параграф, се изготвят в съответствие с принципите, установени в приложение V, основават се на общи допускания, позволяващи сравняване на проектите, и са съгласувани с целите на Съюза за 2030 г. в областите на енергетиката и климата и с неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г., както и с правилата и показателите, определени в приложение IV.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ РЕ-CONS 105/23 (2021/0424(COD)) и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОБ на регламента в бележката под линия.

Методиките, посочени в първата алинея от настоящия параграф, се прилагат за изготвянето на всеки последващ десетгодишен план за развитие на мрежата в целия Съюз от страна на ЕМОПС за електроенергия съгласно член 30 от Регламент (ЕС) 2019/943 или от страна на ЕМОМВ съгласно член 60 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

В срок до 24 април 2023 г. ЕМОПС за електроенергия публикува и представя на държавите членки, Комисията и Агенцията своя съгласуван проект на единна секторна методика, след като събере информация от съответните заинтересовани лица по време на процеса на консултации, посочен в параграф 2 от настоящия член. Всяка методика за анализ на разходите и ползите по отношение на водорода за цялата енергийна система, разработена от ЕМОПС за газ до 1 септември 2024 г., се одобрява в съответствие с процедурата, определена в настоящия член. В срок до 1 декември 2025 г. ЕМОМВ публикува и представя на държавите членки, Комисията и Агенцията своя съгласуван проект на единна секторна методика, след като събере информация от съответните заинтересовани лица по време на процедурата на консултации съгласно член 61, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

2. Преди да представят съответните си проекти на методики на държавите членки, Комисията и Агенцията в съответствие с параграф 1, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ публикуват предварителен проект на методики, провеждат обстоен процес на консултации и искат препоръки от държавите членки и най-малко от организациите, представляващи всички съответни заинтересовани лица, включително организацията на операторите на разпределителни системи в Европейския съюз (ООРСЕС), създадена съгласно член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/943, сдруженията, участващи в пазарите на електроенергия, природен газ и водород, заинтересованите лица в областите на отоплението и охлаждането, улавянето и съхранението на въглероден диоксид и улавянето и оползотворяването на въглероден диоксид, независимите доставчици на услуги по агрегиране, операторите, предоставящи услуги за реакция на потреблението, организациите, участващи в решения за енергийна ефективност, сдруженията на потребителите на енергия, представителите на гражданското общество и, когато това се счита за целесъобразно, националните регулаторни органи и други национални органи.

В срок от три месеца след публикуването на предварителния проект на методики съгласно първа алинея всяко заинтересовано лице, посочено в същата алинея, може да представи препоръка.

Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата, създаден съгласно член 10а от Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета**, може по собствена инициатива да представи становище по проекта на методики.

Когато е приложимо, държавите членки и заинтересованите лица, посочени в първа алинея, представят и правят публично достъпни своите препоръки, а Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата представя и оповестява публично своето становище на Агенцията и, както е приложимо, на ЕМОПС за електроенергия или на ЕМОМВ.

Процесът на консултации е открит, навременен и прозрачен. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ изготвят и правят публично достъпен доклад относно процеса на консултации.

ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ посочват мотивите си, когато не са взели предвид или само частично са взели предвид препоръките на държавите членки или на заинтересованите лица, както и на националните органи, или становището на Европейския научен консултативен съвет по изменението на климата.

3. В срок до три месеца след получаването на проекта на методики, придружен от становищата, получени в процеса на консултации, и доклада относно консултацията, Агенцията представя становище до ЕМОПС за електроенергия и до ЕМОМВ. Агенцията съобщава своето становище на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОМВ, държавите членки и Комисията и го публикува на своя уебсайт.
4. В срок от три месеца след получаването на проекта на методики държавите членки могат да представят своите становища на ЕМОПС за електроенергия и на ЕМОМВ, както и на Комисията. С цел да улесни консултациите Комисията може да организира специални заседания на групите с цел обсъждане на проекта на методики.

5. В срок от три месеца след получаване на становищата на Агенцията и на държавите членки, посочени в параграфи 3 и 4, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ съответно изменят своите методики, за да вземат изцяло предвид становищата на Агенцията и на държавите членки, и ги представят, заедно със становището на Агенцията, на Комисията, за да получат нейното одобрение. Комисията представя своето решение в срок от три месеца след датата на представяне на методиките съответно от ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ.
6. В срок от две седмици след одобрението от Комисията в съответствие с параграф 5 ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ публикуват съответните си методики на своите уебсайтове. Те публикуват съответните входни данни и други значими данни за мрежите, потокоразпределението и пазарни данни с достатъчна степен на точност, като спазват ограниченията съгласно националното право и съответните споразумения за поверителност. Комисията и Агенцията гарантират поверителността при третирането на данните, получавани от тях и от всяка страна, извършваща от тяхно име аналитична работа въз основа на тези данни.

7. Методиките периодично се актуализират и подобряват в съответствие с процедурата, предвидена в параграфи 1—6. По-специално те се изменят след представянето на модела за енергийната мрежа и пазар, посочен в параграф 10. Агенцията, по собствена инициатива или при надлежно мотивирано искане от националните регулаторни органи или заинтересовани лица и след провеждането на официална консултация с организациите, представляващи всички заинтересовани лица, посочени в параграф 2, първа алинея, както и с Комисията, може да изисква провеждането на такива актуализации и подобрения, като посочва причините за това и времеви график. Агенцията публикува исканията от националните регулаторни органи или заинтересованите лица и всички имащи отношение документи, които не са чувствителни от търговска гледна точка, водещи до искане от страна на Агенцията за актуализация или подобрение.
8. За проектите, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, определени в точка 1, букви в) и д) и в точки 2, 4 и 5 от приложение II, Комисията гарантира разработването на методики за хармонизиран и обхващащ цялата енергийна система анализ на разходите и ползите на равнището на Съюза. Тези методики са съвместими, що се отнася до ползите и разходите, с методиките, разработени от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ. Агенцията, с подкрепата на националните регулаторни органи, насърчава съгласуваността на посочените методики с методиките, разработени от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ. Методиките се разработват по прозрачен начин, като включват пространни консултации с държавите членки и всички съответни заинтересовани лица.

9. На всеки три години Агенцията определя и публикува набор от показатели и съответните референтни стойности за сравняването на единичните инвестиционни разходи за съпоставими проекти от категориите инфраструктура, включени в приложение II. Организаторите на проекти предоставят изисканите данни на националните регулаторни органи и на Агенцията.

Агенцията публикува първите показатели за категориите инфраструктура, определени в точки 1, 2 и 3 от приложение II, в срок до 24 април 2023 г., доколкото са налични данни за изчисляването на надеждни показатели и референтни стойности. Тези референтни стойности могат да бъдат използвани от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОМВ за анализите на разходите и ползите, извършвани за последващите десетгодишни планове за развитие на мрежата в целия Съюз.

Агенцията публикува първите показатели за категориите енергийна инфраструктура, определени в точки 4 и 5 от приложение II, в срок до 24 април 2025 г.

10. В срок до 31 октомври 2025 г., след обстоен процес на консултации със заинтересованите лица, посочени в параграф 2, първа алинея, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ съвместно подават в Комисията и Агенцията съгласуван и характеризиращ се със засилваща се интеграция модел, който ще осигурява съгласуваност между единните секторни методики въз основа на общи допускания, включително по отношение на инфраструктурата за пренос на електроенергия, природен газ и водород, както и съоръженията за съхранение на природен газ, втечения природен газ и електролизьорите, като моделът обхваща приоритетните коридори и области на енергийната инфраструктура, определени в приложение I, и е изготвен в съответствие с принципите, установени в приложение V.

11. Моделът, посочен в параграф 10, обхваща като минимум взаимовръзките на съответните сектори на всички етапи от планирането на инфраструктурата, по-специално сценарии, технологии и пространствена разделителна способност, определянето на недостатъците по отношение на инфраструктурата, по-конкретно по отношение на трансграничния капацитет, и оценката на проектите.
12. След одобряването на посочения в параграф 10 модел от Комисията в съответствие с процедурата, определена в параграфи 1—5, той се включва в методиките, посочени в параграф 1, които се изменят по съответния начин.
13. Най-малко на всеки пет години, считано от одобряването му в съответствие с параграф 10, а когато е необходимо — и по-често, моделът и съгласуваните единни секторни методики за разходите и ползите се актуализират в съответствие с процедурата, посочена в параграф 7.
14. До 1 януари 2027 г. настоящият член се прилага при спазване на преходните разпоредби, предвидени в член 61 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

Член 12

Сценарии за десетгодишния план за развитие на мрежата

1. В срок до 24 януари 2023 г. Агенцията, след провеждане на обстоен процес на консултации с Комисията, държавите членки, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ООРСЕС и най-малко с организациите, представляващи сдружения, участващи в пазарите на електроенергия, природен газ и водород, заинтересованите лица в областите на отоплението и охлаждането, улавянето и съхранението на въглероден диоксид и улавянето и оползотворяването на въглероден диоксид, независимите доставчици на услуги по агрегиране, операторите, предоставящи услуги за реакция на потреблението, организациите, участващи в решения за енергийна ефективност, сдруженията на потребителите на енергия и представителите на гражданското общество, публикува рамковите насоки за съвместните сценарии, които трябва да бъдат разработени от ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ. Посочените рамкови насоки се актуализират редовно, когато това се счита за необходимо. Процесът на консултации за всяка актуализация на рамковите насоки включва и ЕМОМВ.

Рамковите насоки, посочени в първа алинея, установяват критерии за прозрачно, недискриминационно и стабилно разработване на сценарии, като се вземат предвид най-добрите практики в областта на оценката на инфраструктурата и планирането на развитието на мрежата. Рамковите насоки също така имат за цел да гарантират, че съответните сценарии на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ са в пълно съответствие с принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, с целите на Съюза за 2030 г. в областите на енергетиката и климата и с неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и вземат предвид последните налични сценарии на Комисията, както и, когато е уместно, националните планове в областите на енергетиката и климата.

Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата може по собствена инициатива да предоставя принос чрез информация по въпроса как да се гарантира съответствието на сценариите с целите на Съюза за 2030 г. в областите на енергетиката и климата и с неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. Агенцията взема надлежно предвид този принос в рамковите насоки, посочени в първа алинея.

Когато Агенцията не е взела предвид или само частично е взела предвид препоръките на държавите членки, заинтересованите лица и Европейския научен консултативен съвет по изменението на климата, тя посочва мотивите за това.

2. Когато разработват съвместните сценарии за целите на десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия Съюз, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ следват рамковите насоки на Агенцията.

Съвместните сценарии включват и дългосрочна перспектива до 2050 г., както и междинни стъпки, ако е целесъобразно.

3. ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ приканват организациите, представляващи всички съответни заинтересовани лица, включително ООРСЕС, сдруженията, участващи в пазарите на електроенергия, природен газ и водород, заинтересованите лица в областите на отоплението и охлаждането, улавянето и съхранението на въглероден диоксид и улавянето и оползотворяването на въглероден диоксид, независимите доставчици на услуги по агрегиране, операторите, предоставящи услуги за реакция на потреблението, организациите, участващи в решения за енергийна ефективност, сдруженията на потребителите на енергия и представителите на гражданското общество, да участват в процеса на разработване на сценариите, по-специално по отношение на ключови елементи като допусканията и начина, по който те са отразени в данните за сценариите.

4. ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ публикуват проекта на доклада за съвместните сценарии и го представят на Агенцията, на държавите членки и на Комисията с цел получаване на тяхното становище.

Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата може по собствена инициатива да предостави становище по доклада за съвместните сценарии.

5. В срок до три месеца след получаването на проекта на доклада за съвместните сценарии, придружени от становищата, получени в процеса на консултации, и доклад по въпроса как тези становища са взети предвид, Агенцията представя становището си относно съответствието на сценариите с рамковите насоки, посочени в параграф 1, първа алинея, включително евентуални препоръки за изменения, на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ЕМОМВ, държавите членки и на Комисията.

В същия срок Европейският научен консултативен съвет по изменението на климата може по собствена инициатива да предостави становище относно съвместимостта на сценариите с целите на Съюза за 2030 г. в областите на енергетиката и климата и с неговата цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г.

6. В срок от три месеца след получаването на становището, посочено в параграф 5, Комисията, като взема предвид становищата на Агенцията и на държавите членки, одобрява проекта на доклада за съвместните сценарии, или изисква от ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ да го изменят.

ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ посочват причините за действията, които са предприети във връзка с всяко искане за изменения от страна на Комисията.

В случай че Комисията не одобри доклада за съвместните сценарии, тя представя мотивирано становище до ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ.

7. В срок до две седмици след одобряването на доклада за съвместните сценарии съгласно параграф 6, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ публикуват този доклад на своите уебсайтове. Те публикуват също така съответните входни и изходни данни с достатъчна степен на яснота и точност, за да може трета страна да възпроизведе резултатите, при надлежно отчитане на изискванията на националното право и съответните споразумения за поверителност и чувствителна информация.
8. До 1 януари 2027 г. настоящият член се прилага при спазване на преходните разпоредби, предвидени в член 61 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

Член 13

Определяне на недостатъците по отношение на инфраструктурата

1. В срок от шест месеца след одобряването на доклада за съвместните сценарии в съответствие с член 12, параграф 6 и на всеки две години след това ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ публикуват докладите за недостатъците по отношение на инфраструктурата, разработени в рамките на десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия Съюз.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

При оценката на недостатъците по отношение на инфраструктурата ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ основават своя анализ на сценариите, установени съгласно член 12, прилагат принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място и разглеждат с предимство всички значими алтернативи на нова инфраструктура. Когато се разглеждат нови инфраструктурни решения, в оценката на недостатъците по отношение на инфраструктурата се вземат предвид всички съответни разходи, включително укрепването на мрежата.

В оценката на недостатъците по отношение на инфраструктурата се поставя особен акцент върху тези недостатъци по отношение на инфраструктурата, които евентуално могат да засегнат изпълнението на целите на Съюза за 2030 г. в областите на енергетиката и климата и целта му за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Преди да публикуват съответните си доклади, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ провеждат обстоен процес на консултации с участието на всички съответни заинтересовани лица, включително ООРСЕС, сдруженията, участващи в пазарите на електроенергия, природен газ и водород, заинтересованите страни в областите на отоплението и охлаждането, улавянето и съхранението на въглероден диоксид и улавянето и оползотворяването на въглероден диоксид, независимите доставчици на услуги по агрегиране, операторите, предоставящи услуги за реакция на потреблението, организациите, участващи в решения за енергийна ефективност, и сдруженията на потребителите на енергия, представителите на гражданското общество, Агенцията и всички представители на държавите членки, които са част от съответните приоритетни коридори на енергийната инфраструктура, определени в приложение I.

2. ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ представят своите съответни проекти на доклада за недостатъците по отношение на инфраструктурата на Агенцията и на Комисията и държавите членки, за да получат тяхното становище.

3. В срок до три месеца от получаването на доклада за недостатъците по отношение на инфраструктурата, придружен от становищата, получени в процеса на консултации, и доклад по въпроса как тези становища са взети предвид, Агенцията представя становището си на ЕМОПС за електроенергия, на ЕМОПС за газ или на ЕМОМВ, на Комисията и на държавите членки и го прави публично достъпно.
4. В срок от три месеца след получаването на становището на Агенцията, посочено в параграф 3, Комисията, като взема предвид становището на Агенцията и с принос от държавите членки, изготвя и представя своето становище на ЕМОПС за електроенергия, на ЕМОПС за газ или на ЕМОМВ.
5. ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и ЕМОМВ адаптират съответните си доклади за недостатъците по отношение на инфраструктурата, като надлежно вземат предвид становището на Агенцията и се съобразяват със становищата на Комисията и на държавите членки, и ги правят публично достъпни.
6. До 1 януари 2027 г. настоящият член се прилага при спазване на преходните разпоредби, предвидени в член 61 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺.

* Регламент (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 (ОВ L ..., ELI: ...).

** Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно Европейската агенция за околната среда и Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ОВ L 126, 21.5.2009 г., стр. 13).“

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

2) В член 31 се добавя следният параграф:

„5. В приложенията към настоящия регламент всяко позоваване на „ЕМОПС за газ“ се разбира като „ЕМОПС за газ и ЕМОМВ“ за целите на преходните разпоредби съгласно член 61 от Регламент (ЕС) 2024/...⁺. От 1 януари 2027 г. всяко позоваване на „ЕМОПС за газ“ се разбира като „ЕМОМВ“.“

Член 87

Изменение на Решение (ЕС) 2017/684

Определените в Решение (ЕС) 2017/684 задължения за нотифициране във връзка с междуправителствени споразумения в областта на енергетиката, свързани с природния газ, се тълкуват като включващи междуправителствени споразумения, свързани с водорода, включително с химични съединения на водорода като амоняк и течни органични носители на водород.

Член 88

Отмяна

Регламент (ЕО) № 715/2009 се отменя. Позоваванията на отменения регламент се смятат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III към настоящия регламент.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 105/23 (2021/0424(COD)).

Член 89

Влизане в сила

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от ... [шест месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

2. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член:

- а) член 11, параграф 3, буква б), член 34, параграф 6 и член 84 се прилагат от 1 януари 2025 г.;
- б) раздел 5 се прилага от 1 януари 2025 г., с изключение на членове 42, 43, 44, 52, 53 и 54, които се прилагат от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Насоки

1. Информация, която трябва да се публикува относно методиката за определяне на регулираните приходи на оператора на преносна система

Информацията, посочена в точки 1—5, се публикува преди тарифния период от регулаторния орган или от оператора на преносна система, съгласно решението на регулаторния орган.

Посочената информация се предоставя отделно за дейностите по пренос, при които операторът на преносна система е част от по-голям търговски субект или холдинг.

1. Субектът, който отговаря за изчисляването, определянето и одобряването на различните компоненти на методиката.
2. Описание на методиката, включващо най-малко описание на:
 - а) цялостната методика, например таван на приходите, хибриден подход, метод на надхвърлените разходи или сравнителен анализ на тарифите;
 - б) методиката за определяне на регулаторната база на активите (RAB), включително:
 - і) методика за определяне на първоначалната (отваряща) стойност на активите, прилагана в началото на съответния регулаторен период и при включването на нови активи в RAB;

- ii) методика за преоценка на активите;
 - iii) разяснения за изменението на стойността на активите;
 - iv) третиране на изведените от експлоатация активи;
 - v) амортизационната методика, прилагана за RAB, включително всякакви промени, направени върху стойностите.
- в) методиката за определяне на цената на капитала;
 - г) методиката за определяне на общите разходи (TOTEX) или, според случая, оперативните разходи (OPEX) и капиталовите разходи (CAPEX);
 - д) методиката за определяне на ефективността на разходите, ако е приложимо;
 - е) методиката за определяне на инфлацията;
 - ж) методиката за определяне на премиите и стимулите, ако е приложимо;
 - з) разходи, които са извън контрола на съответното равнище;
 - и) услуги, предоставяни в рамките на холдинга на дружеството, ако е приложимо.
3. Стойностите на параметрите, използвани в методиката:
- а) подробните стойности на параметрите, които са част от цената на собствения капитал и цената на дълга или среднопретеглената цена на капитала, изразена в проценти;

- б) амортизационни срокове в години, приложими поотделно за тръбопроводи и компресори;
 - в) промени в амортизационния период или в ускоряването на амортизацията, прилагана за активите;
 - г) цели за ефективност в проценти;
 - д) инфлационни индекси;
 - е) премии и стимули.
4. Стойностите на цените и разходите, използвани за определяне на разрешените или целеви приходи в евро и в местната валута на:
- а) RAB по видове активи, с разбивка по години до пълната ѝ амортизация, включително:
 - i) инвестициите, добавени към RAB, по видове активи;
 - ii) амортизацията по видове активи до пълната им амортизация;
 - б) цената на капитала, включително цената на собствения капитал и цената на дълга;
 - в) оперативни разходи;
 - г) премии и стимули, изброени поединично.

5. Финансови показатели, които трябва да бъдат представени за оператора на преносна система. Ако операторът на преносна система е част от по-голям холдинг или предприятие, посочените стойности се представят отделно за оператора на преносната система, включително:
- а) печалба преди лихви, данъци и амортизация (EBITDA);
 - б) печалба преди лихви и данъци (EBIT);
 - в) възвръщаемост на активите I (ROA) = EBITDA/RAB;
 - г) възвръщаемост на активите II (ROA) = EBIT/RAB;
 - д) възвръщаемост на собствения капитал (ROE) = печалба/собствен капитал:
 - i) възвръщаемост на вложения капитал (RoCE);
 - ii) отношение на ливъридж;
 - iii) нетен дълг/(нетен дълг + собствен капитал);
 - iv) нетен дълг/EBITDA.

Регулаторният орган или операторът на преносната система осигуряват опростен тарифен модел, който включва дезагрегираните параметри и стойности на методиката и позволява да се възпроизведе изчисляването на разрешените или целевите приходи на оператора на преносната система.

6. Операторите на преносни системи поддържат и при поискване предоставят на регулаторния орган ежедневен запис на дейностите по профилактика и на възникналите прекъсвания на подавания поток. При поискване информация се предоставя също на потребители, засегнати от такива прекъсвания.
2. Принципи на механизмите за разпределение на капацитет и на процедурите за управление на претоварване по отношение на операторите на преносни системи и тяхното прилагане в случай на договорно претоварване
- 2.1. Принципи на механизмите за разпределение на капацитет и на процедурите за управление на претоварване по отношение на операторите на преносни системи
 1. Механизмите за разпределение на капацитет и процедурите за управление на претоварването улесняват развитието на конкуренция и ликвидна търговия с капацитет и са съвместими с пазарни механизми, в това число спот пазари и борси. Те са гъвкави и могат да се приспособяват към променящите се пазарни условия.
 2. Тези механизми и процедурите отчитат цялостността на съответната система и сигурността на доставките.
 3. Тези механизми и процедури не възпрепятстват навлизането на нови участници на пазара, нито създават бариери за навлизане на пазара. Те не пречат на ефективната конкуренция между пазарните участници, в това число новите участници на пазара и дружествата с малък пазарен дял.
 4. Тези механизми и процедури подават подходящи икономически сигнали за ефективно и оптимално използване на техническия капацитет и улесняват инвестирането в нова инфраструктура.

5. Ползвателите на мрежа биват информирани за обстоятелствата, които могат да повлияят върху наличността на договорения капацитет. Информацията за прекъсване отразява нивото на информация, с която разполага операторът на преносната система.
6. Ако изпълнението на договорните задължения за доставка бъде затруднено поради причини, свързани с цялостността на системата, операторите на преносни системи уведомят ползвателите на мрежа и търсят незабавно недискриминационно решение.

Операторите на преносни системи се консултират с ползвателите на мрежа относно процедурите преди тяхното прилагане и ги съгласуват с регулаторния орган.

2.2. Процедури за управление на претоварване в случай на договорно претоварване

2.2.1. Общи разпоредби

1. Настоящата точка се прилага за точките на междусистемни връзки между съседни входно-изходни системи, независимо дали те са физически или виртуални, между две или повече държави членки или в рамките на една и съща държава членка, доколкото точките подлежат на резервиране от ползватели. Настоящата точка може да се прилага и за входни точки от и изходни точки към трети държави според решението на съответния регулаторен орган. Изходните точки към крайни ползватели и разпределителни мрежи, входните точки от терминали за ВПГ и съоръжения за добиване, както и входно-изходните точки от и към съоръжения за съхранение на природен газ, не са предмет на настоящата точка.

2. Въз основа на информацията, публикувана от операторите на преносни системи съгласно точка 3 от настоящото приложение, и когато е целесъобразно, утвърдена от регулаторните органи, ACER публикува мониторингов доклад за претоварванията в точките за междусистемни връзки във връзка с продуктите с гарантиран капацитет, продадени през предходната година, като отчита, доколкото това е възможно, търгуването с капацитет на вторичния пазар и използването на прекъсваем капацитет.

Мониторинговият доклад се публикува на всеки две години. ACER публикува допълнителни доклади при наличие на обосновано искане от Комисията, не по-често от един път годишно.

3. Всеки допълнителен капацитет, предоставен чрез прилагане на една от процедурите по управление на претоварването, както е предвидено в точки 2.2.2—2.2.5, се предлага от имащите отношение оператори на преносни системи при нормалния процес на разпределяне.

2.2.2. Увеличаване на капацитета посредством схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване

1. Операторите на преносни системи предлагат и, след одобрение от регулаторния орган, прилагат схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване, основана на стимули, с цел да предложат допълнителен гарантиран капацитет. Преди изпълнението регулаторният орган се консултира с регулаторните органи на съседните държави членки и взема предвид мнението на тези регулаторни органи. Допълнителният капацитет се отнася за гарантирания капацитет, предлаган допълнително към техническия капацитет в точка на междусистемна връзка, изчислен съгласно член 6, параграф 1.

2. Схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване осигурява на операторите на преносни системи стимул да предоставят допълнителен капацитет като отчитат техническите условия, като например калоричността, температурата и очакваното потребление на съответната входно-изходна система и капацитета в съседните мрежи. Операторите на преносни системи следва да прилагат динамичен подход по отношение на преизчисляването на техническия или допълнителния капацитет на входно-изходната система.
3. Схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване се основава на режим на стимулиране, отразяващ рисковете за операторите на преносни системи при предлагането на допълнителен капацитет. Посочената схема се структурира по такъв начин, че приходите от продажбата на допълнителен капацитет и разходите, произтичащи от схемата за обратно изкупуване или мерките по точка 6, да се поделят между операторите на преносни системи и ползвателите на мрежата. Регулаторните органи вземат решение относно разпределението на приходите и разходите между операторите на преносни системи и от ползвателя на мрежата.
4. За целите на определяне на приходите на операторите на преносни системи техническият капацитет, по-специално върнатият (преотстъпеният) капацитет, както и когато е приложимо, капацитетът, произтичащ от прилагането на механизми за заявяване на гарантиран капацитет на принципа „или използваш, или губиш“ за ден напред или за дългосрочен период, следва да бъдат разпределени преди всякакъв допълнителен капацитет.

5. При определяне на допълнителния капацитет операторът на преносната мрежа взема предвид статистическите сценарии за вероятния размер на физически неизползвания капацитет във всеки един момент в точките на междусистемни връзки. Той отчита също и рисковия профил на предлагането на допълнителен капацитет, който не води до допълнително задължение за обратно изкупуване. Схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване също така оценява вероятността и разходите за обратно изкупуване на капацитет на пазара и отразява това в размера на допълнителния капацитет, който ще се предоставя.
6. Когато е необходимо да се запази цялостността на системата, операторите на преносни системи прилагат процедура за обратно изкупуване, основана на пазарни принципи, при която ползвателите на мрежата могат да предлагат капацитет. Ползвателите на мрежата следва да бъдат информирани относно приложимата процедура за обратно изкупуване. Прилагането на процедура за обратно изкупуване не засяга приложимите спешни мерки.
7. Преди прилагането на процедура за обратно изкупуване операторите на преносни системи проверяват дали цялостността на системата не може да се поддържа по по-рентабилен начин чрез алтернативни технически и търговски мерки.
8. Когато предлага схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване, операторът на преносната система предоставя на регулаторния орган всички отнасящи се до схемата данни, оценки и модели с цел той да може да направи оценка на схемата. Операторът на преносната система е длъжен да докладва редовно на регулаторния орган за функционирането на схемата и по искане на регулаторния орган да предоставя всички необходими данни. Регулаторният орган може да изиска от оператора на преносната мрежа да преразгледа схемата.

2.2.3. Механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“

1. При промяна на първоначалната заявка регулаторните органи изискват от операторите на преносни системи да прилагат за отделния ползвател на мрежата в точка на междусистемна връзка като минимум правилата, определени в точка 3, ако въз основа на ежегодния мониторингов доклад на ACER, посочен в точка 2.2.1, подточка 2 е видно, че в точките на междусистемни връзки в хода на процедурите за разпределяне на капацитет от разгледаната в мониторинговия доклад година търсенето е надвишило предлагането, на началната цена, когато са използвани търгове, за продуктите за ползване през въпросната година или през някоя от следващите две години:
 - а) най-малкото за три продукта с гарантиран капацитет с продължителност един месец;
 - б) за най-малко два продукта с гарантиран капацитет с продължителност едно тримесечие;
 - в) за най-малко един продукт с гарантиран капацитет с продължителност една година или повече; или
 - г) когато от най-малко шест месеца не е бил предложен продукт с гарантиран капацитет с продължителност един месец или повече.
2. Ако въз основа на ежегодния мониторингов доклад на ACER, посочен в точка 2.2.1, подточка 2, е видно, че ситуация като описаната в точка 1 е слабо вероятно да се случи повторно през следващите три години, например в резултат на това, че капацитет става наличен поради физическо разширяване на мрежата или прекратяване на дългосрочни договори, съответните регулаторни органи могат да решат да прекратят механизма за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“.

3. Презаявяване на гарантиран капацитет от ползвателя на мрежата в точката на междусистемна връзка се разрешава до максимум 90% и до минимум 10% от договорения капацитет. Ако обаче заявката надхвърля 80% от договорения капацитет, половината от незаявения обем може да бъде презаявен с нарастване. Ако заявката не надхвърля 20% от договорения капацитет, половината от заявения обем може да бъде презаявен с намаляване. Прилагането на настоящата точка не засяга приложимите спешни мерки.
4. Първоначалният притежател на договорения капацитет може да презаяви ограничената част от своя договорен гарантиран капацитет на прекъсваем принцип.
5. Точка 3 не се прилага за ползватели на мрежата — лица или предприятия и предприятията, контролирани от тях по смисъла на член 3 от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета¹ — държащи по-малко от 10% от средния технически капацитет през предходната година в точката на междусистемна връзка.
6. За точки на междусистемни връзки, в които се прилага механизмът за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с точка 3, регулаторният орган следва да направи оценка на връзката със схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване съгласно точка 2.2.2, като това може да доведе до решение на регулаторния орган за неприлагане на точка 2.2.2 за въпросните точки на междусистемни връзки. Такова решение се съобщава незабавно на ACER и на Комисията.

¹ Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията на ЕО) (ОВ L 24, 29.1.2004 г., стр. 1).

7. За дадена точка на междусистемна връзка регулаторният орган може да реши да прилага механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с точка 3. Преди да вземе своето решение, регулаторният орган се консултира с регулаторните органи на съседните държави членки. Когато взема своето решение, регулаторният орган взема предвид становищата на регулаторните органи на съседните държави.

2.2.4. Връщане на договорен капацитет

Операторите на преносни системи приемат всяко преотстъпване на гарантиран капацитет, договорен от ползвателя на мрежата в точка на междусистемна връзка, с изключение на продукти, свързани с капацитет, имащи продължителност от един ден и по-кратък период. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото капацитетът не е преразпределен от оператора на преносната система. Върнатият (преотстъпеният) капацитет следва да се разгледа за преразпределяне едва след като целият разполагаем капацитет е бил разпределен. Операторът на преносната система уведомява незабавно ползвателя на мрежата за всяко преразпределяне на върнат (преотстъпен) от него капацитет. Регулаторният орган одобрява специфични условия за преотстъпване на капацитет, по-специално в случаите, в които няколко ползватели на мрежата преотстъпват капацитета си.

2.2.5. Механизъм за заявяване за дългосрочен период на принципа „или използваш, или губиш“

1. Регулаторните органи изискват от операторите на преносни системи да отнемат частично или в пълна степен системно недоизползвания от даден ползвател на мрежата договорен капацитет в дадена точка на междусистемна връзка, когато този ползвател не е продавал или предлагал при разумни условия своя неизползван капацитет и когато други ползватели на мрежата искат гарантиран капацитет. Договореният капацитет се счита за системно недоизползван, по-специално в случай че:
 - а) ползвателят на мрежата използва средно по-малко от 80% от своя договорен капацитет както между 1 април и 30 септември, така и между 1 октомври и 31 март, с ефективна продължителност на договора повече от една година, за което не може да посочи основателни причини; или
 - б) ползвателят на мрежата заявява системно близо 100% от своя договорен капацитет и презаявява с намаляване с цел да заобиколи правилата, формулирани в точка 2.2.3, подточка 3.
2. Прилагането на механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ не трябва да се счита за основание за неприлагане на точка 1.
3. Оттеглянето следва да води до това ползвателят на мрежата да губи договорения си капацитет частично или напълно за определен период или за оставащия ефективен срок на договора. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото капацитетът не е преразпределен от оператора на преносната система.

4. Операторите на преносни системи предоставят на регулаторните органи редовно всички данни, необходими за следене на степента на използване на договорените капацитети с ефективна продължителност на договора повече от една година или на периодични тримесечия, обхващащи най-малко две години.
3. Определение на техническата информация, необходима за получаване от страна на ползвателите на газопреносни мрежи на реален достъп до системата за природен газ, определение на всички важни точки във връзка с изискванията за прозрачност, както и на информацията, която трябва да се оповестява за всички важни точки, и на графика, съгласно който да се публикува посочената информация.
 - 3.1. Определение на техническата информация, необходима за получаване от страна на ползвателите на газопреносни мрежи на реален достъп до системата
 - 3.1.1. Форма на публикациите
 1. Операторите на преносни системи трябва да предоставят цялата информация, посочена в точка 3.1.2 и точка 3.3, подточки 1–5, по следния начин:
 - а) на общественодостъпен уебсайт, с безплатен достъп и без изискване за регистрация или друг вид записване, поддържан от оператора на преносната система;
 - б) на принципа на периодично и текущо обновяване; периодичността трябва да се определя в зависимост от настъпващите промени и продължителността на услугата;
 - в) по удобен за ползвателите начин;

- г) по съдържателен, измеримо ясен, леснодостъпен и недискриминационен начин;
 - д) във формат, позволяващ изтегляне по мрежа, който е съгласуван между операторите на преносни системи и регулаторните органи — въз основа на становище относно хармонизиран формат, което се дава от ACER — и който позволява количествени и сравнителни анализи;
 - е) при използване на общоприети мерни единици — по-специално kWh за енергийното съдържание (при еталонна температура при изгаряне, равна на 298,15 K) и m³ като единица за обем (при температура 273,15 K и налягане 1,01325 bar). Следва да бъде даден константният коефициент на преобразуване, използван за определяне на енергийното съдържание на газа. В допълнение към така определения формат е възможно публикуването и на данни, изразени чрез други мерни единици;
 - ж) информацията следва да е на официалните езици на държавата членка и на английски език;
 - з) всички данни се предоставят на единична обхващаща целия Европейски съюз централна платформа, установена от ЕМОПС за газ на принципа за рентабилност.
2. Операторите на преносни системи трябва да предоставят подробни данни относно действително настъпилите промени в който и да е елемент от цялата информация, посочена в точка 3.1.2 и точка 3.3, подточки 1–5, своевременно и веднага след като такива данни им станат известни.

3.1.2. Съдържание на информацията, която трябва да се публикува

1. Операторите на преносни системи трябва да публикуват най-малко следната информация относно своите системи и услуги:
 - а) подробно и цялостно описание на различните предлагани услуги и на съответните такси, приложими за тях;
 - б) различните видове договори за пренос, които могат да бъдат сключени за тези услуги;
 - в) мрежовия кодекс и/или стандартните условия, изясняващи в общ вид правата и отговорностите на всички ползватели на газопреносни мрежи, включително:
 - i) типови (хармонизирани) договори за пренос и други съответни документи;
 - ii) ако имат значение за достъпа до системата, за всички важни точки съгласно определението в точка 3.2 — спецификация на съответните качествени характеристики на газа, включително, като минимум, данни за стойностите на горната топлина на изгаряне, числото на Вобе и кислородното съдържание, както и отговорността или разходите за преобразуване, които очакват ползвателите на мрежата, в случай че газът не отговаря на тези спецификации;
 - iii) ако има значение за достъпа до системата — информация за изискванията по отношението на налягането на газа във всички важни точки;
 - iv) процедурата, която се изпълнява в случай на прекъсване на прекъсваем преносен капацитет, включително в случаите, при които това е приложимо — ситуирането във времето, обсегът и приоритетното поддръждане на индивидуалните прекъсвания, например пропорционално прекъсване или прекъсване в ред, обратен на реда на получаване на заявките;

- г) хармонизираните процедури, прилагани при използване на преносната система, включително определения на ключови термини и условия;
- д) разпределението на капацитет, управлението на претоварване, процедурите за предотвратяване на спекулативно запасяване и за повторно използване;
- е) приложимите правила при търгуване с капацитет на вторичния пазар спрямо оператора на преносната система;
- ж) правила за балансиране и методика за изчисляване на таксите при дисбаланс;
- з) ако е приложимо, нивата на гъвкавост и толеранс, включени в услуги за транспортиране и в други услуги без допълнителни такси, както и всяка допълнително предлагана гъвкавост и съответните такси за нея;
- и) подробно описание на системата за природен газ на оператора на преносна система и на важните точки на междусистемно свързване, съгласно дефиницията им в точка 3.2, както и наименованията на операторите на съответните свързани системи или съоръжения;
- й) приложимите правила за присъединяване към системата за природен газ, експлоатирана от оператора на преносната система;
- к) информация за механизмите за действие при извънредни ситуации, доколкото отговорност за тях носи операторът на преносната система, като например мерки, които могат да доведат до прекъсване на връзките към групи клиенти и други общи правила за отговорност, приложими спрямо оператора на преносната система;

- л) процедурите, договорени от операторите на преносни системи по отношение на точките на междусистемно свързване, имащи значение за достъпа на ползвателите на газопреносни мрежи към съответните преносни системи и отнасящи се до оперативната съвместимост на газопреносната мрежа, договорените процедури за заявки и съгласуване на съответствието на заявките и други договорени процедури, определящи разпоредби във връзка с разпределението на газовите дебити и балансирането, включително използваните методи за тази цел;
- м) операторите на преносни системи трябва да публикуват подробно и цялостно описание на методиката и изчислителния процес, включително информация за параметрите и ключовите допускания, използвани при изчисляване на техническия капацитет.

3.2. Определение на всички важни точки във връзка с изискванията за прозрачност

1. Важните точки следва да включват най-малко следните точки:

- а) всички входни и изходни точки към и от дадена газопреносна мрежа, експлоатирана от определен оператор на преносна система, с изключение на тези изходни точки, които са свързани с единичен краен клиент, и също с изключение на тези входни точки, които са свързани пряко към добивна инсталация на единичен производител, която се намира в Съюза;
- б) всички входни и изходни точки, свързващи зоните на балансиране на оператори на преносни системи;
- в) всички точки, свързващи мрежата на даден оператор на преносна система с терминал за ВПГ, материални газоразпределителни възли с физическо разпределение на газ (центрове за природен газ), инсталации за съхранение и добив/производство на газ, освен ако тези производствени инсталации не са изключени съгласно буква а);

- г) всички точки, свързващи мрежата на даден оператор на преносна система с инфраструктура, необходима за предоставяне на спомагателни услуги.
2. Информацията за единични крайни клиенти и за добивни инсталации, която не е включена в определението за важни точки, формулирано в точка 3.2, подточка 1, буква а), се публикува в обобщен вид, поне по отношение на всяка зона на балансиране. За целите на прилагането на настоящото приложение това обобщено представяне на единични крайни клиенти и на производствени инсталации, изключени от определението за важни точки, формулирано в точка 3.2., подточка 1, буква а), се счита за една важна точка.
3. В случаите, при които точки между газопреносните оператори на две или повече газови системи се управляват само от съответните газопреносни оператори, без никакво договорно или оперативно участие на ползвателите на тези системи, или когато точките свързват преносна система към разпределителна система, без в тези точки да има договорно претоварване, операторите на преносни системи се освобождават от задължението да публикуват за тези точки информацията съгласно точка 3.3. Регулаторният орган може да изисква от операторите на преносни системи да публикуват информацията съгласно точка 3.3 за групи или за всички такива точки, за които има освобождаване от задължението. В такъв случай информацията, ако съответният оператор на преносна система разполага с нея, трябва да бъде публикувана в обобщен вид на значимо равнище — поне за всяка зона на балансиране. За целите на прилагането на настоящото приложение обобщеното представяне на тези точки се счита за една важна точка.

3.3. Информация, която да се оповестява във всички важни точки, и график, съгласно който се публикува тази информация

1. Операторите на преносни системи трябва да публикуват за всички важни точки информацията, посочена във втора алинея, букви а) —ж), по отношение на всички предоставяни услуги и спомагателните услуги, по-специално информация за примесване, за добавяне на компоненти към газа с цел намаляване на неговата калоричност и за преобразуване на газа с цел получаване на друго качество. Посочената информация трябва да се публикува в числово изражение, през периоди от часове или ежедневно, в зависимост от това какъв е най-малкият референтен период, за който може да се резервира и презаяви капацитет и какъв е най-малкият период на приключване на сметките, за който се изчисляват такси при дисбаланс. Ако най-малкият референтен период е различен от целодневен период, посочената във втора алинея, букви а) —ж) информация се предоставя и за целодневен период.

Следната информация и съответните ѝ актуализации се публикуват веднага след като системният оператор разполага с нея („в почти реално време“):

- а) техническият капацитет за газов дебит в двете посоки;
- б) общият договорен гарантиран капацитет и прекъсваем капацитет в двете посоки;
- в) заявените и презаявените количества в двете посоки;
- г) наличният гарантиран и прекъсваем капацитет в двете посоки;
- д) действителните физически реализирани дебители;
- е) планираните и действителните прекъсвания на прекъсваем капацитет;

- ж) планираните и непланираните прекъсвания на гарантираните услуги, както и информация за възстановяването на гарантираните услуги, по-специално във връзка с ремонта и поддръжката на системата и вероятното времетраене на всяко прекъсване, дължащо се на ремонт и поддръжка; информация за плановите прекъсвания трябва да бъде публикувана поне 42 дни предварително;
 - з) случаи на неуспешни, законосъобразни заявки за продукти с гарантиран капацитет с продължителност един месец или повече, включително броя и обема на неуспешните заявки;
 - и) в случай на търгове — къде и кога продукти с гарантиран капацитет с продължителност един месец или повече са били продадени на цени, по-високи от началната цена;
 - й) къде и кога продукт с негарантиран капацитет с продължителност един месец или повече е бил предложен за продажба в нормалния процес на разпределяне;
 - к) общия капацитет, предоставен посредством прилагането на процедурите за управление на претоварването, определени в точки 2.2.2—2.2.5, за всяка прилагана процедура за управление на претоварването.
2. За всички важни точки информацията, посочена в точка 3.3, подточка 1, букви а), б) и г), се публикува най-малко 24 месеца по-рано.
3. Операторите на преносни системи трябва да публикуват за всички важни точки историческа информация за последните пет години съгласно изискванията в точка 3.3, подточка 1, букви а)—ж), на принципа на текущо обновяване.

4. Операторите на преносни системи трябва да публикуват ежедневно измерените във всички важни точки стойности на горната топлина на изгаряне, на числото на Вобе, съдържанието на примесения в системата за природен газ водород, съдържанието на метан и съдържанието на кислород. Предварителните стойности трябва да се публикуват не по-късно от три дни след съответния газоден. Окончателните стойности трябва да се публикуват в срок от три месеца след края на съответния месец.
5. Операторите на преносни системи трябва да публикуват за всички важни точки годишни данни за стойностите на наличните капацитети, резервираните и техническите капацитети за всички години, за които се договаря капацитет, и за първата следваща след тях година, като периодът, за който се публикуват тези данни, трябва да обхваща поне следващите 10 години. Посочената информация трябва да се актуализира най-малкото ежемесечно или по-често, в случай че се появи нова информация. Публикацията трябва да отразява периода, за който на пазара се предлага капацитет.

3.4. Информация, която трябва да се публикува относно преносната система, и времеви график, по който се публикува тази информация

1. Операторите на преносни системи трябва да осигурят публикуването на дневни данни, които ежедневно се актуализират, относно сумарните количества на предлаганите капацитети и на договорираните капацитети на вторичния пазар, т.е. продавани от един ползвател на газопреносната мрежа на друг ползвател на газопреносната мрежа, когато операторите на преносни системи разполагат с тази информация. Посочената информация включва следните данни:
 - а) точка на междусистемно свързване, за която се продава капацитет;
 - б) вид на капацитета, т.е. дали е входящ или изходящ, гарантиран или прекъсваем;

- в) количество и времетраене на правата за използване на капацитета;
- г) вид на продажбата, например прехвърляне или предоставяне;
- д) общ брой на сделките или прехвърлянията;
- е) всякакви други условия, известни на оператора на преносната система, съгласно посоченото в точка 3.3.

Когато и доколкото този вид информация се предоставя от трета страна, операторите на преносни системи се освобождават от настоящото задължение.

2. Операторите на преносни системи трябва да публикуват типови (хармонизирани) условия, при които те приемат трансакциите за капацитет, например прехвърляния и предоставяния. Тези условия трябва да включват поне:

- а) описание на стандартни продукти, които могат да бъдат продавани на вторичния пазар;
- б) необходимото време за реализация/приемане/регистрация на сделките на вторичния пазар; в случай на забавяне трябва да се публикуват причините;
- в) уведомлението до оператора на преносната система от страна на продавача или третата страна, съгласно точка 3.4, подточка 1, относно името на продавача и купувача и относно спецификациите на капацитета, както са посочени в точка 3.4, подточка 1.

Когато и доколкото този вид информация се предоставя от трета страна, операторите на преносни системи се освобождават от съответното задължение.

3. По отношение на услугата на балансиране на своята система всеки оператор на преносна система трябва да предоставя на всеки ползвател на мрежата, за всеки балансов период, неговите конкретни предварителни дисбалансови обеми и данни за цените за всеки отделен ползвател на мрежата не по-късно от един месец след края на балансовия период. Окончателните данни за клиентите, обслужвани по стандартизирани товарови графици, могат да бъдат предоставяни до 14 месеца по-късно. Когато и доколкото този вид информация се предоставя от трета страна, операторите на преносни системи се освобождават от съответното задължение. При предоставянето на съответната информация трябва да се спазва конфиденциалност по отношение на чувствителната от търговска гледна точка информация.
4. В случай че се предлагат услуги за гъвкавост, различни от толеранси, операторите на преносни системи трябва да публикуват сумарни дневни прогнози по отношение на следващия ден за максималното количество гъвкавост, резервираното равнище на гъвкавост и наличието на свободна гъвкавост на пазара за следващия газоден. Съответният оператор на преносна система трябва да публикува също последваща (*ex-post*) информация за сумарното използване на всеки вид услуга за гъвкавост в края на всеки газоден. Ако регулаторният орган се увери, че този вид информация би могла да послужи за възможни злоупотреби от страна на ползватели на мрежата, той може да реши да освободи оператора на преносна система от съответното задължение.

5. Операторите на преносни системи трябва да публикуват за всяка зона на балансиране количеството на газа в преносната система в началото на всеки газоден и прогноза за количеството природен газ в края на газоденя. Прогнозата за количеството природен газ в края на газоденя трябва да се актуализира ежечасно по време на газоденя. Ако се изчисляват такси за дисбаланс на часова основа, операторът на преносната система трябва да публикува ежечасно количеството на газа в преносната система. Като алтернативна възможност операторите на преносни системи трябва да публикуват за всяка зона на балансиране сумарното дисбалансово положение на всички ползватели в началото на всеки балансов период и прогнозата за сумарното дисбалансово положение на всички ползватели в края на всеки газоден. Ако регулаторният орган се увери, че този вид информация би могла да послужи за възможни злоупотреби от страна на ползватели на мрежата, той може да реши да освободи оператора на преносна система от съответното задължение.
6. Операторите на преносни системи трябва да предоставят удобни за ползване инструменти за изчисляване на тарифните стойности.
7. Операторите на преносни системи трябва да поддържат на разположение на съответните национални органи за период от поне пет години реална документация за всички договори за капацитет и всякаква друга съответна информация във връзка с изчисляването и предоставянето на достъп до налични капацитети, по-специално информация за индивидуалните заявки и прекъсвания. Операторите на преносни системи трябва да поддържат документация за всяка съответна информация по точка 3.3, подточки 4 и 5 за период от поне пет години и да я предоставят при поискване от регулаторния орган. И двете страни трябва да спазват поверителността на търговската информация.

8. Поне веднъж годишно и в предварително определен краен срок операторите на преносни системи публикуват всички планирани периоди за профилактика, които могат да засегнат правата на ползвателите на мрежата, произтичащи от договори за пренос, както и съответната експлоатационна информация, като дават своевременно предизвестие. Това включва публикуването на всички промени в планираните периоди на профилактика и своевременно и недискриминационно уведомяване за непланирана поддръжка, веднага щом операторът на преносна система разполага със съответната информация. По време на периодите на профилактика операторите на преносни системи редовно публикуват актуализирана информация с подробности, очаквана продължителност и последици от профилактиката.
4. Формат и съдържание на публикуваната техническа информация относно достъпа до мрежата от операторите на мрежи за водород, информация, публикувана на всички важни точки, и график
- 4.1. Формат на публикуваната техническа информация за достъпа до мрежата
1. Операторите на мрежи за водород предоставят цялата информация, необходима на ползвателите на мрежата за получаване на действителен достъп до мрежата, посочена в точки 4.2 и 4.3, по следния начин:
- а) на общественодостъпен уебсайт, с безплатен достъп и без изискване за регистрация или друг вид записване, поддържан от оператора на мрежата за водород;
 - б) на принципа на периодично и текущо обновяване; периодичността трябва да се определя в зависимост от настъпващите промени и продължителността на услугата;

- в) по удобен за ползвателите начин;
 - г) по ясен, количествено измерим, леснодостъпен и недискриминационен начин;
 - д) във формат, позволяващ изтегляне на данните по мрежа, който е съгласуван между операторите на мрежи за водород и регулаторните органи — въз основа на становище относно хармонизиран формат, дадено от ACER — и който позволява количествени анализи;
 - е) изразена в общоприети мерни единици, по-специално kWh за енергийното съдържание и m³ за обема; следва да бъде даден константният коефициент на преобразуване, използван за определяне на енергийното съдържание на газа; освен това е възможно публикуването и на данни, изразени чрез други мерни единици;
 - ж) информацията следва да е на официалните езици на държавата членка и на английски език;
 - з) всички данни се предоставят от 1 октомври 2026 г. на единична, обхващаща целия Европейски съюз централна платформа, установена от ЕМОМВ въз основа на принципа за рентабилност.
2. Операторите на мрежи за водород предоставят подробни данни относно действително настъпилите промени в цялата информация, посочена в точки 4.2 и 4.3, своевременно и веднага след като такива данни им станат известни.

4.2. Съдържание на публикуваната техническа информация за достъпа до мрежата

1. Операторите на мрежи за водород публикуват най-малко следната информация относно своите системи и услуги:

- а) подробно и цялостно описание на различните предлагани услуги и на таксите за тях;
- б) различните видове договори за пренос, които могат да бъдат сключени за съответните услуги;
- в) мрежовите кодекси и/или стандартните условия, изясняващи в общ вид правата и отговорностите на всички ползватели на газопреносни мрежи, включително:
 - i) типови (хармонизирани) договори за пренос и други съответни документи;
 - ii) ако имат значение за достъпа до мрежата, на всички важни точки — спецификация на съответните качествени характеристики на водорода и отговорността или разходите за преобразуване, които очакват ползвателите на мрежата, в случай че водородът не отговаря на съответните спецификации;
 - iii) ако има значение за достъпа до системата — информация за изискванията по отношението на налягането на газа във всички важни точки;
- г) хармонизираните процедури, прилагани при използване на мрежата за водород, включително определения на ключови термини;

- д) ако е приложимо, нивата на гъвкавост и толеранс, включени в услуги за транспортиране и в други услуги без допълнителни такси, както и всяка гъвкавост, предлагана в допълнение на това, и съответните такси за нея;
- е) подробно описание на мрежата за водород на оператора на мрежа за водород и на важните точки на междусистемно свързване, както са определени в точка 2, както и наименованията на операторите на съответните взаимносвързани системи или съоръжения;
- ж) правилата за присъединяване към мрежата, експлоатирана от оператора на мрежата за водород;
- з) информация за механизмите за действие при извънредни ситуации, доколкото отговорност за тях носи операторът на мрежата за водород, например мерки, които могат да доведат до прекъсване на връзките към групи ползватели и други общи правила за отговорност, приложими за оператора на мрежата за водород;
- и) процедурите, договорени от операторите на мрежи за водород относно точките на междусистемно свързване, имащи значение за достъпа на ползвателите на газопреносни мрежи до съответната мрежа за водород, и свързани с оперативната съвместимост на газопреносната мрежа.

2. Важните точки следва да включват най-малко следните точки:

- а) всички входни и изходни точки към и от дадена мрежа за водород, експлоатирана от определен оператор на мрежа за водород, с изключение на тези изходни точки, които са свързани с единичен краен клиент, и също с изключение на тези входни точки, които са свързани пряко към добивна инсталация на единичен производител, която се намира в Съюза;

- б) всички входни и изходни точки, свързващи мрежите на операторите на мрежи за водород;
 - в) всички точки, свързващи мрежата на даден оператор на мрежа за водород с терминал за ВПГ, терминали за водород, материални центрове за природен газ, инсталации за съхранение и производство на газ, освен ако тези производствени инсталации не са изключени съгласно буква а);
 - г) всички точки, свързващи мрежата на конкретен оператор на мрежа за водород с инфраструктура, необходима за предоставяне на спомагателни услуги.
3. Информацията за единични крайни клиенти и за производствени инсталации, която е изключена от определението за важни точки, както е посочено в точка 2, буква а), се публикува в обобщен вид и се счита за отделна важна точка.

4.3. Информация, публикувана на всички важни точки, и график

1. Във всички важни точки операторите на мрежи за водород публикуват информацията, посочена във втора алинея, букви а)–ж), за всички услуги в числен вид, на едночасови или едnodневни интервали.

Следната информация и съответните ѝ актуализации се публикуват „в почти реално време“:

- а) техническият капацитет за газов дебит в двете посоки;
- б) общият договорен капацитет в двете посоки;
- в) заявените и презаявените количества в двете посоки;

- г) наличният гарантиран и прекъсваем капацитет в двете посоки;
 - д) действителните физически реализирани дебити;
 - е) плановите и действителните прекъсвания на капацитет;
 - ж) плановите и неплановите прекъсвания на услугите; информация за плановите прекъсвания трябва да бъде публикувана поне 42 дни предварително.
2. Посочената в точка 1, букви а), б) и г) информация се публикува на всички важни точки за период, обхващащ поне следващите 24 месеца.
 3. Във всички важни точки операторите на мрежи за водород публикуват историческа информация от последните пет години съгласно изискванията на точка 1, букви а)—е), на принципа на текущо обновяване.
 4. Операторите на мрежи за водород публикуват ежедневно измерените във всички важни точки стойности на чистотата на водорода и онечистванията. Предварителните стойности се публикуват в срок, не по-дълъг от три дни. Окончателните стойности трябва да се публикуват в срок от три месеца след края на съответния месец.
 5. Допълнителните подробности, необходими за прилагането на точки 4.1, 4.2 и 4.3, например подробности относно формата и съдържанието на информацията, необходима на ползвателите на мрежата за действителен достъп до мрежата, информацията, която се публикува във важните точки, подробностите относно графиците, се определят в мрежов кодекс, създаден съгласно член 70.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Отмененият регламент и списък на неговите последователни изменения

Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36)	
Решение 2010/685/ЕС на Комисията (ОВ L 293, 11.11.2010 г., стр. 67)	
Решение 2012/490/ЕС на Комисията (ОВ L 231, 28.8.2012 г., стр. 16)	
Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39).	(Само член 22)
Решение (ЕС) 2015/715 на Комисията (ОВ L 114, 5.5.2015 г., стр. 9)	
Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1)	(Само член 50)
Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45)	(Само член 25)
Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17)	(Само член 2)

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Регламент (ЕО) № 715/2009	Настоящият регламент
Член 1, първа алинея, уводно изречение	Член 1, първа алинея, уводно изречение
Член 1, първа алинея, буква а)	Член 1, първа алинея, буква а)
Член 1, първа алинея, буква б)	–
Член 1, първа алинея, буква в)	Член 1, първа алинея, буква б)
Член 1, втора, трета и четвърта алинея	Член 1, втора, трета и четвърта алинея
Член 2, параграф 1, уводно изречение	Член 2, параграф 1, уводно изречение
–	Член 2, параграф 1, точка 1
Член 2, параграф 1, точка 1	Член 2, параграф 1, точка 2
Член 2, параграф 1, точка 2	Член 2, параграф 1, точка 3
Член 2, параграф 1, точка 3	Член 2, параграф 1, точка 4
Член 2, параграф 1, точка 4	Член 2, параграф 1, точка 5
Член 2, параграф 1, точка 5	Член 2, параграф 1, точка 6
Член 2, параграф 1, точка 6	Член 2, параграф 1, точка 7
Член 2, параграф 1, точка 7	Член 2, параграф 1, точка 8
Член 2, параграф 1, точка 8	Член 2, параграф 1, точка 9
Член 2, параграф 1, точка 9	Член 2, параграф 1, точка 10
Член 2, параграф 1, точка 10	Член 2, параграф 1, точка 11
Член 2, параграф 1, точка 11	Член 2, параграф 1, точка 12
Член 2, параграф 1, точка 12	Член 2, параграф 1, точка 13
Член 2, параграф 1, точка 13	Член 2, параграф 1, точка 14
Член 2, параграф 1, точка 14	Член 2, параграф 1, точка 15
Член 2, параграф 1, точка 15	Член 2, параграф 1, точка 16
Член 2, параграф 1, точка 16	Член 2, параграф 1, точка 17

Регламент (ЕО) № 715/2009	Настоящият регламент
Член 2, параграф 1, точка 17	Член 2, параграф 1, точка 18
Член 2, параграф 1, точка 18	Член 2, параграф 1, точка 19
Член 2, параграф 1, точка 19	Член 2, параграф 1, точка 20
Член 2, параграф 1, точка 20	Член 2, параграф 1, точка 21
Член 2, параграф 1, точка 21	Член 2, параграф 1, точка 22
Член 2, параграф 1, точка 22	Член 2, параграф 1, точка 23
Член 2, параграф 1, точка 23	Член 2, параграф 1, точка 24
Член 2, параграф 1, точка 24	Член 2, параграф 1, точка 25
Член 2, параграф 1, точка 25	Член 2, параграф 1, точка 26
Член 2, параграф 1, точка 26	Член 2, параграф 1, точка 27
Член 2, параграф 1, точка 27	Член 2, параграф 1, точка 28
Член 2, параграф 1, точка 28	Член 2, параграф 1, точка 29
—	Член 2, параграф 1, точки 30—83
Член 2, параграф 2	Член 2, параграф 2
—	Членове 3, 4 и 5
Член 14, параграф 1	Член 6, параграф 1
	Член 6, параграф 2
Член 14, параграф 2	Член 6, параграф 3
—	Член 6, параграф 4
Член 14, параграф 3	Член 6, параграф 5
—	Член 6, параграфи 6 и 7
—	Член 7
Член 15, параграфи 1 и 2	Член 8, параграфи 1 и 2
—	Член 8, параграф 3
Член 15, параграф 3	Член 8, параграф 4
Член 15, параграф 4	Член 8, параграф 5

Регламент (ЕО) № 715/2009	Настоящият регламент
Член 15, параграф 5	Член 8, параграф 6
–	Член 8, параграф 7
–	Член 9
Член 16, параграфи 1, 2 и 3	Член 10, параграфи 1, 2 и 3
Член 16, параграф 5	Член 10, параграф 4
Член 16, параграф 4	–
Член 17	Член 11
Член 22	Член 12
Член 21	Член 13
Член 3	Член 14
Член 3а	Член 15
–	Член 16
Член 13	Член 17, параграфи 1, 2 и 3
–	Член 17, параграфи 4 и 5
–	Членове 18 – 23
Член 4	Член 24
Член 5	Член 25
Член 8, параграфи 1, 2 и 3	Член 26, параграфи 1 и 2 и параграф 3, първа алинея, букви а), б), в), д), е) и ж)
–	Член 26, параграф 3, първа алинея, букви г), з) и и)
–	Член 26, параграф 3, втора алинея
Член 8, параграф 4	Член 26, параграф 4, първа алинея
–	Член 26, параграф 4, втора и трета алинея
Член 8, параграфи 5, 7, 8 и 9	Член 26, параграфи 5 – 8
Член 8, параграфи 11 и 12	Член 26, параграфи 9 и 10
–	Член 26, параграф 11

Регламент (ЕО) № 715/2009	Настоящият регламент
Член 9	Член 27
Член 24	Член 28
Член 10	Член 29
Член 11	Член 30
Член 12	Член 31
Член 29	Член 32
Член 18, параграфи 1 – 6	Член 33, параграфи 1—6
—	Член 33, параграф 7
Член 19, параграф 1	Член 34, параграф 1
—	Член 34, параграф 2
Член 19, параграфи 2 – 5	Член 34, параграфи 3 -6, първа алинея
—	Член 34, параграф 6, втора алинея
Член 20	Член 35
—	Членове 36—70
Член 8, параграф 6, букви а), б), е), з) и л)	Член 71, параграф 1, букви а)—д)
—	Член 71, параграф 1, буква е)
Член 8, параграф 6, букви д), ж), й). и к)	Член 71, параграф 2, букви а)—г)
—	Член 71, параграф 2, буква д)
Член 8, параграф 6, букви в), г) и и))	—
Член 6, параграфи 1, 2 и 3	Член 71, параграфи 3, 4 и 5
—	Член 71, параграф 6
Член 6, параграфи 4, 5 и 6	Член 71, параграфи 7, 8 и 9
—	Член 71, параграф 10
Член 6, параграфи 7 и 8	—
Член 6, параграфи 9 – 12	Член 71, параграфи 11—14
—	Член 71, параграф 15

Регламент (ЕО) № 715/2009	Настоящият регламент
—	Член 72
Член 7	Член 73
Член 23	Член 74
Член 26	Член 75
Член 25	Член 76, параграфи 1 и 2
—	Член 76, параграфи 3—7
Член 27, параграфи 1 и 2	Член 76, параграфи 1 и 3
—	Член 77, параграф 2
—	Член 78
Член 30	Член 79
—	Член 80
Член 28, параграф 1	Член 81, параграф 1
Член 28, параграф 2	—
—	Член 81, параграфи 2 и 3
—	Членове 82 – 87
Член 31	Член 88
Член 32	Член 89
Приложение I	Приложение I
—	Приложение II
Приложение III	Приложение III